

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Katedra evropských studií

Diplomová práce

2024

Bc. Klára Diblíková

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Katedra evropských studií

**Získávání znalostí obcí v České republice o čerpání
dotací z evropských fondů**

Diplomová práce

Autorka práce: Bc. Klára Diblíková

Studijní program: Teritoriální studia

Vedoucí práce: Mgr. Jan Váška, Ph.D.

Rok obhajoby: 2024

ZÁVĚREČNÉ TEZE MAGISTERSKÉ PRÁCE NMTS

Závěrečné teze student odevzdává ke konci Diplomního semináře III jako součást magisterské práce a tyto teze jsou spolu s odevzdáním magisterské práce do SIS předpokladem udělení zápočtu za tento seminář.

Jméno:

Klára Diblíková

E-mail:

49451983@fsv.cuni.cz

Specializace (uved'te zkratkou)*:

ES

Semestr a školní rok zahájení práce:

LS 2023

Semestr a školní rok ukončení práce:

LS 2024

Vedoucí diplomového semináře:

prof. JUDr. PhDr. Ivo Šlosarčík, Ph.D., LL.M.

Vedoucí práce:

Mgr. Jan Váška, Ph.D.

Název práce:

Získávání znalostí obcí v České republice o čerpání dotací z evropských fondů

Charakteristika tématu práce (max 10 řádek):

Diplomová práce se zaměřuje na to, jak obce v České republice získávají znalosti o čerpání dotací z Evropských fondů a jsou schopny se v této oblasti učit. Předmětem výzkumu jsou malá města v České republice v rozmezí od 3000 do 15 000 obyvatel, s časovým ohraničením na předchozích 10 let, tedy od roku 2014 až do současnosti. Cílem práce je zjistit, jak tyto obce získávají znalosti potřebné k úspěšnému čerpání dotací z EF a jak jsou schopny se učit. Práce si rovněž klade za cíl zjistit, jaké jsou síťové vazby obcí, tedy s kým obce navazují a udržují vztahy v souvislosti se získáváním znalostí o této problematice. Základním teoretickým rámcem práce je teorie učících se regionů, přičemž metodologie je založena na zakotvené teorii. Konkrétními výzkumnými metodami jsou dotazníkové šetření a rozhovory se zástupci obcí.

Vývoj tématu od zadání projektu do odevzdání práce (max. 10 řádek):

Od zadání projektu nedošlo k výrazným změnám v tématu práce. Jediná změna se týkala časového ohraničení zkoumaného období, jež bylo původně stanoveno na předchozích 20 let, tedy od vstupu České republiky do Evropské unie. To bylo však později změněno na předchozích 10 let, tedy od roku 2014.

Struktura práce (hlavní kapitoly obsahu):

Úvod

Literature review

Teoretický rámec

Metodologický rámec

Přehled výsledků dotazníkového šetření

Analýza rozhovorů

Diskuze

Závěr

Hlavní výsledky práce (max. 10 řádek):

Výzkum ukázal, že většina malých obcí v České republice disponuje dostatečnými znalostmi pro čerpání dotací z evropských fondů a dokáže tento proces úspěšně zajistit. Získávání znalostí je klíčové zejména pro efektivní strategické plánování. Webové stránky a odborníci z oblasti dotací patří mezi nejčastěji využívané zdroje informací, přičemž informace od odborníků jsou považovány jako nejpřínosnější a obce s nimi taktéž nejvíce udržují vztahy. Ačkoliv spolupráce s jinými obcemi probíhá méně často, ukázala se jako velmi přínosná. Využívání externích společností je běžné, zejména u větších a složitějších projektů. Hlavními překážkami, se kterými se obce setkávají, je administrativní zátěž a nedostatečné personální zajištění, které však většina obcí úspěšně překonává. Strategické plánování je zásadní pro zvýšení pravděpodobnosti úspěchu a realizaci většího množství projektů.

Prameny a literatura (výběr nejpodstatnějších):

BLAŽEK, Jiří a UHLÍŘ, David. Teorie Regionálního Rozvoje: Nástin, Kritika, Implikace. 3. vyd. Praha: Karolinum Press, 2020, 364 s. ISBN 9788024645667.

DRULÁK, Petr. Jak zkoumat politiku: kvalitativní metodologie v politologii a mezinárodních vztazích. Praha: Portál, 2008, 255 s. ISBN 978-80-7367-385-7.

KULHÁNEK, Lumír. Rozvoj regionu v teorii učících se regionů. In: 2nd Central European Conference in Regional Science. Košice: CERS. 2007. s. 481-487. ISBN: 978-80-8073-957-7.

LUNDEVALL, Bengt-åke. National systems of Innovation: toward a theory of innovation and interactive learning. In: The Learning Economy and the Economics of Hope. London: Anthem Press, 2016, 85 s. ISBN 9781783085965.

LUNDEVALL, Bengt-åke a JOHNSON, Björn. THE LEARNING ECONOMY. In: The Learning Economy and the Economics of Hope. Anthem Press, 2016, 107 s. ISBN 9781783085965.

MALMBERG, Anders. Industrial geography: location and learning. Online. Progress in Human Geography. 1997, roč. 21, č. 4, s. 573-582. ISSN 0309-1325. Dostupné z: <https://doi.org/10.1191/030913297666600949>.

MASKELL, P a MALMBERG, A. Localised learning and industrial competitiveness. Online. Cambridge journal of economics. 1999, roč. 23, č. 2, s. 167-185. ISSN 0309-166X. Dostupné z: <https://doi.org/10.1093/cje/23.2.167>.

NOVOTNÁ, Hedvika; ŠPAČEK, Ondřej a ŠTOVÍČKOVÁ, Magdaléna. Metody výzkumu ve společenských vědách. Praha: Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy, 2019, 495 s. ISBN 978-80-7571-025-3.

ŠIPIKAL, Miroslav. Učiace sa regióny - priestor pre využití fondov EU? In: XI. Mezinárodní kolokvium o regionálních vědách. Brno: Masarykova Univerzita, 2008, s. 156-160. ISBN 978-80-210-4625-2.

WOKOUN, René; MALINOVSKÝ, Jan; DAMBORSKÝ, Milan a BLAŽEK, Jiří. Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování). Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

Etika výzkumu:**

Všichni zástupci obcí, se kterými byly vedeny rozhovory souhlasili s uvedením svého jména a jména města v této diplomové práci. Tento souhlas je doložitelný.

Jazyk práce:

čeština

Podpis studenta a datum

Diblíková, 30.7.2024

Schváleno	Datum	Podpis
Vedoucí práce		
Vedoucí diplomového semináře		
Vedoucí specializace		
Garant programu		

* BAS – Balkánská a středoevropská studia; ES – Evropská studia; NRS – Německá a rakouská studia; RES – Ruská a eurasijská studia; SAS – Severoamerická studia; ZES – Západoevropská studia.

** Pokud je to relevantní, tj. vyžaduje to charakter výzkumu (nebo jeho zadavatel), data, s nimiž pracujete, nebo osobní bezpečnost vaše či dalších účastníků výzkumu, vysvětlíte, jak zajistíte dodržení, resp. splnění těchto etických aspektů výzkumu: 1) informovaný souhlas s účastí na výzkumu, 2) dobrovolná účast na výzkumu, 3) důvěrnost a anonymita zdrojů, 4) bezpečný výzkum (nikomu nevznikne újma).

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracovala samostatně a použila jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.
4. Při přípravě této práce autor použil ChatGPT za účelem editace. Po použití tohoto nástroje/služby autor obsah podle potřeby zkontroloval a upravil a přebírá plnou odpovědnost za obsah publikace.

V Praze dne 30.7.2024

Klára Diblíková

Bibliografický záznam

DIBLÍKOVÁ, Klára. *Získávání znalostí obcí v České republice o čerpání dotací z evropských fondů*. Praha, 2024. 134 s. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií, Katedra evropských studií. Vedoucí diplomové práce Mgr. Jan Váška, Ph.D.

Rozsah práce: 173 078 znaků

Abstrakt

Evropské fondy jsou klíčovým nástrojem ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy a regiony Evropské unie. Obce v České republice mají příležitost využívat tyto fondy k financování důležitých rozvojových projektů, které by jinak nebylo možné realizovat z důvodu nedostatku vlastních finančních prostředků. Tato diplomová práce se zaměřuje na analýzu způsobů, jakým malá města v České republice získávají znalosti potřebné pro úspěšné čerpání dotací z evropských fondů a jak jsou schopny se v této oblasti učit. Výzkum se soustředí na malá města v rozmezí od 3000 do 15 000 obyvatel, s časovým ohraničením na posledních 10 let, tedy programového období 2014-2020 a již aktuálního období počínajícího rokem 2021. Teoretický rámec práce vychází z teorie učících se regionů, která považuje znalosti a schopnost učit se za hlavní zdroj konkurenceschopnosti. Metodologie práce je založena na zakotvené teorii, pomocí které jsou data zakódována a následně vytvořena vlastní teoretická zjištění. Hlavními metodami, které jsou ve výzkumu využity je dotazníkové šetření a rozhovory se zástupci obcí.

Abstract

European funds are a key instrument for reducing economic and social disparities between Member States and regions of the European Union. Municipalities in the Czech Republic have the opportunity to use these funds to finance important development projects that would otherwise be impossible to implement due to a lack of their own financial resources. The focus of this thesis is to analyse the ways in which small towns in the Czech Republic acquire the knowledge needed to successfully draw on European funds and how they are able to learn in this area. The research focuses on small towns ranging from 3,000 to 15,000 inhabitants, with a time frame of the last 10 years, i.e. the 2014-2020 programming period and the already current period starting in 2021. The theoretical framework of the thesis is based on the theory of learning regions, which considers knowledge and the ability to learn as the main source of competitiveness. The methodology of the thesis is based on grounded theory, through which the data are coded and then the own theoretical findings are created. The main methods used in the research are a questionnaire survey and interviews with municipal representatives.

Klíčová slova

znalosti, evropské fondy, obce, spolupráce, dotace, teorie učících se regionů

Keywords

knowledge, European funds, municipalities, cooperation, subsidies, theory of learning regions

Title/název práce

Knowledge acquisition of municipalities in the Czech Republic on the use of subsidies from European funds

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat Mgr. Janu Váškovi, Ph.D. za jeho odborné připomínky, podporu a vstřícnost při vedení této práce. Rovněž bych chtěla poděkovat rodině a přátelům, kteří mi byli při psaní této práce oporou.

Obsah

Úvod	13
1 Literature review.....	15
2 Teoretický rámec	22
2.1 Teorie regionálního rozvoje.....	22
2.2 Teorie učících se regionů.....	24
2.3 Místní rozvoj	27
2.4 Evropské dotace v České republice	27
3 Metodologický rámec	29
3.1 Výzkumné otázky a cíle	29
3.2 Předmět výzkumu	30
3.3 Postup výzkumu	31
4 Přehled výsledků dotazníkového šetření	34
4.1 Získávání znalostí	36
4.2 Síťování	44
4.3 Lidské kapacity.....	46
4.4 Úspěšnost.....	54
4.5 Překonání překážek.....	63
4.6 Udržitelnost	71
4.7 Strategické plánování	75
5 Analýza rozhovorů	80
5.1 Získávání znalostí a síťování.....	81
5.2 Využívání externích společností.....	87
5.3 Překážky	90
5.4 Udržitelnost	93

5.5 Strategické plánování	96
Diskuze	100
Závěr.....	105
Summary.....	109
Použitá literatura a zdroje	113
Seznam příloh.....	119
Seznam grafů	132
Seznam rozhovorů	134

Úvod

Evropské fondy (EF) představují významný nástroj napomáhající ke snižování ekonomických a sociálních rozdílů mezi členskými státy a regiony Evropské unie (EU). Tyto fondy poskytují finanční prostředky k realizaci široké škály projektů, které přispívají ke zlepšení kvality života obyvatel. Česká republika, jako členský stát Evropské unie, má možnost z těchto fondů čerpat a využívat je k financování významných rozvojových projektů. Ke konci roku 2023 dokonce obsadila první místo v objemu proplacených prostředků a dlouhodobě se řadí ke státům, které je využívají nejvíce.¹

Tato diplomová práce se zaměřuje na obce v České republice, které jsou velmi častými žadateli dotací EU. Pro obce jejich čerpání představuje důležitý nástroj, prostřednictvím něž jsou financovány projekty, na které by obec za běžných okolností neměla dostatečné finanční prostředky. Celý proces je však administrativně i časově náročný, a tak je důležité, aby obce měly dobré znalosti o této problematice a dokázaly tak celý proces efektivně zajistit.

Zajištění dostatečných zdrojů informací a kontinuální vzdělávání v oblasti čerpání dotací z EF je tak pro obce klíčové. To, jak obce získávají znalosti a jak se v této oblasti dokáží učit, je předmětem této diplomové práce. I přes toto zaměření je důležité pochopit, že úspěšné čerpání dotací zahrnuje širokou škálu faktorů. Mezi tyto faktory patří nejen samotné získávání znalostí, ale také zajištění personální kapacity obcí, překonávání překážek, jejich schopnost strategického plánování, spolupráce s externími odborníky a další. Schopnost učit se lze tak posoudit na základě zjištění, jak si obce ve všech těchto oblastech stojí.

Cílem této práce je tedy zjistit, jak obce získávají znalosti potřebné pro úspěšné čerpání dotací z EF, potažmo jak se v této oblasti dokáží učit. Zároveň je také zkoumáno, s kým obce navazují a udržují vztahy za účelem získávání informací o této problematice. Součástí práce je tedy také výzkum síťových vazeb obcí. Jako základní teoretický rámec je využita teorie učících se regionů, která považuje znalosti a schopnost učit se za základní zdroj k dosažení vyšší konkurenceschopnosti. První část práce se tak věnuje teorii

¹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Česko je na špici v čerpání fondů EU*. Online. 6.2.2024. Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/cs/ostatni/web/novinky/cesko-je-na-spici-v-cerpani-fondu-eu>. [cit. 2024-07-12].

regionálního rozvoje, jejímž institucionálním směrem je právě teorie učících se regionů, které je věnována další kapitola. Následující část představuje teoretické vymezení místního rozvoje a problematiky čerpání finančních prostředků z EF v České republice. Metodologie této diplomové práce je postavena na zakotvené teorii, která je předmětem další části práce. Zde jsou vymezeny cíle a výzkumné otázky, předmět výzkumu a popis samotné metodologie, tedy jak je v práci postupováno. V poslední části jsou představeny výsledky dotazníkového šetření a rozhovorů, jež jsou konkrétními metodami, které byly při výzkumu využity. Rozhovory jsou analyzovány prostřednictvím zakotvené teorie, která využívá kódování dat a vytváření vlastních teorií o zkoumaném problému.

Výzkum je zaměřen na malá města v České republice v rozmezí od 3000 do 15000 obyvatel. Dolní hranice byla stanovena na základě Zákona o obcích č. 128/2000 Sb., který udává, že obce s alespoň 3000 obyvateli jsou městy.² Horní hranice vychází z literatury zabývající se malými městy. V tomto rozmezí se nachází 372 obcí³, jejichž starostům byl rozeslán dotazník obsahující 32 otázek. Na základě výsledků tohoto dotazníku bylo poté vybráno 6 obcí (Moravany, Zeleneč, Libochovice, Hlučín, Nýřany, Rychnov nad Kněžnou), s jejichž zástupci byl veden rozhovor. Tyto obce byly vybrány na základě úrovně znalostí, přičemž vždy bylo cílem vybrat jednu obec z menší a jednu obec z větší velikostní kategorie. Při prezentaci výsledků byly obce taktéž rozděleny do velikostních kategorií, a to na malé (3000-5999 obyvatel), střední (6000-9999 obyvatel) a velké obce (10000-15000 obyvatel). Tímto způsobem bylo možné získat detailnější a zajímavější zjištění. Časově je výzkum ohraničen na předchozích 10 letech. Pro tuto práci je tedy stěžejní programové období 2014-2020 a nyní aktuální programové období počínající rokem 2021.

Ačkoliv teorie učících se regionů vznikla již v 90. letech 20. století, nebyla příliš často aplikována na obce bez ohledu na regionální rovinu a taktéž v souvislosti s čerpáním dotací z EF. Výzkum obcí v České republice v různých velikostních kategoriích z tohoto hlediska schází. Tato práce tedy přináší nová zjištění ohledně toho, jak malá města v České republice čerpají dotace z EF a zároveň také přispívá k pochopení toho, jak obce mohou efektivně využívat své zdroje a svou úspěšnost v tomto ohledu zvýšit.

² Zákon č. 218/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení) In: *Zákony pro lidi*. Online. 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>. [cit. 2024-02-01].

³ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Počet obyvatel v obcích České republiky k 1.1.2023*. Online. Tabulka. 24.1.2024. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/docs/107508/ed031eb8-6b7c-d78a-51cc-92510b906e94/1300722303.xlsx>. [cit. 2024-03-02].

1 Literature review

V této literature review je pozornost věnována třem hlavním tématům – teorii regionálního rozvoje, teorii učících se regionů a problematice čerpání dotací z EF. Zaměření této literature review je dáno neexistencí akademické debaty ohledně toho, jak obce v České republice získávají znalosti a dokáží se učit v čerpání dotací z EF, proto bylo cílem prozkoumat témata, která s výzkumem této diplomové práce přímo souvisí a mohou poskytnout komplexní pohled na zkoumaný problém. Obce čerpají dotace za účelem svého rozvoje, potažmo rozvoje celého regionu, proto bylo nutné prostudovat literaturu zabývající se teorií regionálního rozvoje, která představuje první oblast, na kterou se toto literature review zaměřuje. Teorie regionálního rozvoje má několik směrů, přičemž jedním z nich je institucionální směr, pod který spadá teorie učících se regionů. Tato teorie je hlavním teoretickým konceptem této práce, neboť se zaměřuje na znalosti a schopnost učit se, které považuje za hlavní zdroj konkurenceschopnosti. Další část se tedy zaměřuje na tuto problematiku jak z teoretického hlediska, tak přímo její aplikací na konkrétní případy. Poslední částí, které se tato literature review věnuje, je problematika čerpání dotací z EF, a to především se zaměřením na obce.

Mezi stěžejní díla z oblasti teorie regionálního rozvoje jednoznačně patří kniha *Regionální rozvoj: Východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování* od Reného Wokouna a kolektivu. Tato publikace pojednává o teorii i praxi regionálního rozvoje, jeho vztahu k jiným vědním oborům a regionální politice ČR. Také se zabývá kohezní politikou EU a popisuje současné procesy v regionálním rozvoji.⁴ Poskytuje tak ucelený pohled na problematiku regionálního rozvoje. Dále se regionálnímu rozvoji věnuje Jiří Blažek a David Uhlíř v publikaci *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. V této knize jsou vysvětleny jednotlivé teoretické koncepty a směry regionálního rozvoje. Autoři se zde zabývají teorií učících se regionů, která je zde systematicky a přehledně vysvětlena.⁵

⁴ WOKOUN, René; MALINOVSKÝ, Jan; DAMBORSKÝ, Milan a BLAŽEK, Jiří. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

⁵ BLAŽEK, Jiří a UHLÍŘ, David. *Teorie Regionálního Rozvoje: Nástin, Kritika, Implikace*. 3.vyd. Praha: Karolinum Press, 2020, 364 s. ISBN 9788024645667.

Teorie učících se regionů vznikla z myšlenek švédského ekonoma B.A. Lundvalla, který dal znalostem a procesu učení se velký význam. Ve svém díle *National systems of innovation: Towards a theory of innovation and interactive learning* označil znalosti za základní „surovinu“ moderní ekonomie a tím tedy proces učení se za zásadní činnost.⁶ Tato publikace se tak pro teorii učících se regionů stala naprosto zásadní. Největšího rozmachu se však dočkala až díky R. Floridovi, který se nejvíce podílel na její popularizaci. V díle *Toward the learning region* označil učící se regiony jako místa, která jsou zdrojem hospodářského růstu, a které jsou prostředky globalizace.⁷

Teorie učících se regionů prošla od počátku značným vývojem. Publikace Lumíra Kulhánka *Rozvoj regionu v teorii učících se regionů* z roku 2007 zkoumá to, jak je vnímaná a akceptovatelná. Zároveň také analyzuje doporučení této teorie a jejich praktické uplatnění, s důrazem na možné využití v oblasti regionální politiky a projektů. Teorie učících se regionů může být dle autora relevantním konceptem pro rozvoj regionů, vyžadujícím propojení politiky, administrace, občanů a ekonomiky a vytvoření důvěry a prostoru pro společnou akci. Této teorii chybí jednotný teoretický základ a představuje spíše směs různých přístupů, které mohou být propojeny a rozvíjeny. V kontextu rozvoje učících se regionů v České republice je důležité sledovat vývoj teorie a propojit ji se zkušenostmi z aplikace v zahraničí, zejména v sousedních a skandinávských zemích.⁸ Jinou perspektivu na teorii učících se regionů poskytuje Martin Perry v článku *Learning regions as a framework for innovation policy: A review of the issues*. Perry zde zpochybňuje názor, že sdílení znalostí je ovlivněno především fyzickou blízkostí, který je základem pro koncept učících se regionů a regionálních inovačních systémů. Tvrdí, že při podpoře kolektivního učení a šíření znalostí hrají klíčovou roli spíše charakteristiky podnikatelského prostředí než jeho geografická blízkost. Kromě toho hrají také roli osobní ekonomické zájmy, které mohou učení podporovat i narušovat.⁹ Souvislostí mezi prostorem a učním se stejně tak zabývá článek *From Learning Region to Learning in a Socio-spatial Context* od Roela Ruttena a Franse

⁶ LUNDVALL, Bengt-Åke. *National systems of Innovation: toward a theory of innovation and interactive learning*. In: *The Learning Economy and the Economics of Hope*. London: Anthem Press, 2016, 85 s. ISBN 9781783085965.

⁷ FLORIDA, Richard. *Toward the learning region*. Online. *Futures: the journal of policy, planning and futures studies*. 1995, roč. 27, č. 5, s. 527-536. ISSN 0016-3287. Dostupné z: [https://doi.org/10.1016/0016-3287\(95\)00021-N](https://doi.org/10.1016/0016-3287(95)00021-N). [cit. 2024-05-15].

⁸ KULHÁNEK, LUMÍR. *Rozvoj regionu v teorii učících se regionů*. In: *2nd Central European Conference in Regional Science*. Košice: CERS. 2007.

⁹ PERRY, Martin. *Learning regions as a framework for innovation policy: A review of the issues*. Online. North Sydney: *Innovation*. 2014, roč. 16, č. 3, s. 286-302. ISSN 1447-9338. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/14479338.2014.11081989>. [cit. 2024-02-02].

Boekema. Teorie učících se regionů se snaží proces regionálního učení vysvětlit skrze propojení sítí, inovací a literaturu ekonomické geografie. Autoři však tvrdí, že na učení by se mělo nahlížet jako na proces sociální interakce mezi jednotlivci, nikoliv jako racionální proces v rámci firem a mezi nimi. Nově zavádí význam sociálně-prostorového učení, který prosazuje vztahový přístup, a který bere v úvahu jednotlivce a jejich vztahy, místo toho, aby se na regiony pohlíželo jednoduše jako na izolované entity. Tato perspektiva vyplňuje mezeru v literatuře tím, že zahrnuje roli jednotlivců, kteří jsou v moderní literatuře považováni za hlavní činitele učení.¹⁰

Kromě teoretických perspektiv na teorii učících se regionů lze nalézt i studie, které se jí snaží přímo aplikovat. Mezi takové patří monografie *Učiace sa regióny* od Miroslava Šipikala a Jany Parížkové. Tato monografie analyzuje vliv lidských zdrojů na regionální rozvoj, přičemž zkoumá z perspektivy učícího se regionu Bratislavský kraj. Zaměřuje se také na rozvoj lidského a sociálního kapitálu, inovace a proces učení z pohledu regionálních samospráv. Bratislavský kraj má sice dobré výsledky v oblasti vyspělosti a vzdělávání, avšak dle provedeného výzkumu nemá v určitých oblastech dostatečné hodnoty pro znalostní ekonomiku. Posílit by se mělo zejména celoživotní vzdělávání, spolupráce mezi univerzitami a soukromým sektorem, tvorba sítí a klastrů a v neposlední řadě také vzájemná spolupráce.¹¹ Kromě regionů nacházejících se na Slovensku byly taktéž analyzovány například regiony německé a italské. Srovnání těchto a dalších evropských regionů nabízí diplomová práce *Existence učících se regionů v evropské dimenzi*. Tato práce analyzuje konkrétní region, Baden-Württemberg a porovnává ho s dalšími evropskými regiony. Zjištění práce ukazují, že Baden-Württemberg, který je nejvýznamnějším představitelem učících se regionů v Evropě, vykazuje nadprůměrné hodnoty oproti ostatním regionům. Naopak, ostatní porovnávané regiony, kterými byly Bassin Parisien a Severovýchodní Itálie, projevují nízké hodnoty v některých ukazatelích, avšak s rostoucí tendencí v přibližování k minimálním požadovaným hodnotám. Práce také zdůrazňuje potřebu, aby regionální vlády

¹⁰ RUTTEN, Roel a BOEKEMA, Frans. *From Learning Region to Learning in a Socio-spatial Context*. Online. *Regional studies*. 2012, roč. 46, č. 8, s. 981-992. ISSN 0034-3404. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/00343404.2012.712679>. [cit. 2024-02-02].

¹¹ ŠIPIKAL, Miroslav; PARÍZKOVÁ, Jana. *Učiace sa regióny*. Ekonóm, 2009, 104 s. ISBN 978-80-225-2732-3.

v Evropě aktivně usilovaly o dosažení minimálních hodnot ukazatelů, a tím tak motivovaly obyvatele a firmy, kteří mohou přispět k většímu počtu učících se regionů.¹²

Tato diplomová práce se zaměřuje na čerpání evropských dotací obcemi. Důležité bylo tedy prostudovat problematiku evropských dotací. Nejvíce informací poskytují zejména internetové weby. Mezi stěžejní patří portál *DotaceEU.cz*, který je zastřešujícím portálem Evropských strukturálních a investičních fondů, a který se zaměřuje na problematiku evropských fondů z různých perspektiv. Uvádí, že proces je rozdělen do deseti jednotlivých kroků a každý podrobně popisuje. Stěžejním je dle tohoto webu vypracování podrobného projektového záměru a vhodně promyslet financování projektu.¹³ Webová stránka *Prehleddotaci.cz* nabízí také svůj vlastní dotační postup, který se od výše zmíněného příliš neliší, jednotlivé činnosti má však rozděleny pouze do šesti kroků.¹⁴

Problematika evropských dotací je velmi dynamická oblast, která má v každém programovém období rozdílná specifika. Ministerstvo pro místní rozvoj vytváří pro každé programové období příručku, která poskytuje aktuální informace, a to velmi přehledným způsobem. Na základě časového ohraničení této diplomové práce tak byla využita *Abeceda fondů EU 2014-2020* a *Abeceda fondů EU 2021-2027*. Tyto příručky poskytují komplexní informace o tom, jak evropské dotace fungují v České republice v kontextu daných programových období.¹⁵ Kromě informací o EF je taktéž důležité vědět, jak celý proces probíhá. Stěžejní informace o procesu čerpání dotací z EF poskytuje *Dotační politiky EU: jak napsat dobrou projektovou žádost*, od Petra Machálka, Martina Černého a Dominiky Grohmann, která pojednává o finančních mechanismech Evropské unie a má napomoci se v této problematice orientovat. Vysvětluje, jak efektivně žádat o evropské dotace pro jakékoliv typy projektů. V knize je analyzován proces plánování projektů a ukázány dobré i špatné příklady čerpání peněz z fondů EU. Je zde také vysvětleno, jak úspěšně vytvořit projekt a jak napsat dobrou a perspektivní projektovou žádost. Klíčem k úspěchu je dle

¹² ŠÁTKOVÁ, Kateřina. Existence učících se regionů v evropské dimenzi. Online. Diplomová práce. Univerzita Pardubice, 2011. Dostupné z: https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/39463/SatkovaK_ucici%20se%20regiony_JS_2011.pdf?sequence=1&isAllowed=y. [cit. 2024-01-29].

¹³ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *10 kroků k získání dotace*. Online. Dotace EU. 2024. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/jak-ziskat-dotaci/10-kroku-k-ziskani-dotace>. [cit. 2024-02-01].

¹⁴ ENOVATION. *Jak probíhá proces*. Online. Přehled dotací. 2022. Dostupné z: <https://www.prehleddotaci.cz/jak-na-vyrizeni-dotace/>. [cit. 2024-02-01].

¹⁵ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Abeceda fondů EU 2014–2020*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2015, 39 s. ISBN 978-80-7538-014-2., MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Abeceda fondů EU 2021-2027*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2023, 55 s. ISBN 978-80-7538-452-2.

autorů dobře promyšlený projekt, který se sepíše do projektové žádosti, na základě které je poté rozhodnuto o tom, zda bude či nebude podpořen. Projektová žádost by měla být napsána jednoduše a srozumitelně, neboť hodnotitel hodnotí mnoho projektů. Tyto projekty jsou velmi rozsáhlé a komplexní, a proto bude pravděpodobně lépe hodnotit projekty, ve kterých je jasně a čitelně uveden cíl, kterého chce žadatel dosáhnout.¹⁶ O tom, jaký je průběh čerpání dotace u malé obce a překážkám, kterým obce mohou čelit, pojednává diplomová práce s názvem *Podpora malých obcí z dotací Evropské unie*. Tato práce také poukazuje na nedostatky celého procesu a navrhuje doporučení. V rámci dotazníkového šetření bylo zjištěno, že malé obce z důvodu velké časové a finanční náročnosti spíše využijí služeb externí společnosti. Ty se tak pro malé obce stávají jediným východiskem, jak o dotaci úspěšně požádat. Autor považuje práci veřejné správy za nedostatečnou, neboť nedokáže obce informovat o vyhlášených výzvách a tuto činnost vykonávají opět externí společnosti. Pomocí obcím celý proces úspěšně zvládnout může dle autora členství v Místních akčních skupinách a mikroregionu.¹⁷ Stejně tak diplomová práce s názvem *Dotace z fondů EU jako zdroj financí pro obce* potvrzuje výše zmíněné informace, tedy že získávání dotací z evropských fondů je pro obce velmi náročné a mnoho obcí s tím raději ani nezačne. Výhodnou možností je využít služeb externích společností.¹⁸

Schopnost České republiky efektivně čerpat strukturální fondy EU zkoumá akademická práce *EU Funds: Absorption Capacity and Effectiveness of Their Use, with Focus on Regional Level in the Czech Republic*. Ačkoliv bylo vynaloženo mnoho investic na zlepšení absorpční kapacity, je však stále nedostatečná, a to jak na straně poptávky, tak i nabídky. Především mimo velká města a samosprávné regiony je omezený počet zkušených a kvalifikovaných žadatelů. Zájem o neinfrastrukturální projekty je velmi nízký ve srovnání s těmi infrastrukturálními a v oblasti rozvoje lidských zdrojů lze zaznamenat výrazně nízkou absorpční kapacitu. Obecná připravenost projektů na strukturální fondy EU je relativně nízká, žadatelé mají až příliš velká očekávání ohledně spolufinancování a podpore aktivit.¹⁹

¹⁶ MACHÁLEK, Petr, ČERNÝ, Martin, GROHMANN, Dominika. *Dotací politiky EU: jak napsat dobrou projektovou žádost*. 2014. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 94 s. ISBN 978-80-210-7119-3.

¹⁷ JASKULA, Marek. *Podpora malých obcí z dotací Evropské unie*. Online. Diplomová práce. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, 2015. Dostupné z: <http://hdl.handle.net/10084/107158>. [cit. 2024-07-21].

¹⁸ DVOŘÁKOVÁ, Ilona. *Dotace z fondů EU jako zdroj financí pro obce*. Online. Bakalářská práce. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2015. Dostupné z: <https://theses.cz/id/ur28ga/>. [cit. 2024-02-01].

¹⁹ ŠUMPÍKOVÁ, Markéta; PAVEL, Jan; KLAZAR, Stanislav. EU funds: absorption capacity and effectiveness of their use, with focus on regional level in the Czech Republic. In: 12th NISPACEE Annual Conference. Vilnius: Network of Institutes and Schools of Public Administration in Central and Eastern Europe. 2004, 14 s.

O poznání pozitivnější výsledky z českého prostředí přináší diplomová práce *Schopnosti obcí v regionu soudržnosti Jihovýchod čerpat evropské fondy* od Moniky Dokulilové. Tato práce analyzuje obce v tomto regionu soudržnosti s důrazem na to, jaké mají znalosti a jak se dokáží učit. Podle výsledků mají obce vcelku dostatečné znalosti o této problematice, avšak jistou překážkou k větší schopnosti čerpat jsou vnější faktory, jako je nastavení systému čerpání a administrativní zátěž. Zároveň hraje zásadní roli způsob vedení obce a jeho postoj k evropským dotacím.²⁰ Při srovnání obcí České republiky a obcí Polska v čerpání evropských dotací se však ukazuje, že polské obce vykazují lepší výsledky než ty české. Článek *The Use of European Funds in Polish and Czech Municipalities. A Study of the Lower Silesia Voivodship and Hradec Kralove Region* zkoumá rozdíly v čerpání finančních prostředků z EU mezi dvěma sousedními regiony, jedním v Polsku a druhým v České republice. Místní samosprávy v obou zemích spotřebovaly velkou část těchto prostředků, přičemž polské obce se na financování podílely více než 30 % a české obce spotřebovaly přibližně 25 %. Studie ukazuje, že polské obce jsou častějšími příjemci evropských dotací, než ty české. Tento nepoměr je připisován větší velikosti polských obcí a rozsahu decentralizace.²¹

Kromě publikací zabývajících se čerpáním evropských dotací v České republice a Polsku lze také nalézt článek věnující se této problematice v Portugalsku. Práce *Determinants of the assignment of EU funds to Portuguese municipalities* analyzuje dopad politických faktorů na rozdělování fondů Evropské unie portugalským obcím. Zkoumá, jak mohou politické vlivy ovlivnit přidělování finančních prostředků, a zda jsou v souladu s normativními cíli podpory efektivity a spravedlnosti. Zjištění odhalují, že fondy EU na hlavu se během volebních let značně zvyšují. Kromě toho je využívá centrální vláda k vítězství v místních politických soubojích. Rozdělování finančních prostředků rovněž zvýhodňuje obce se silnější politickou podporou vládnoucích stran.²²

²⁰ DOKULILOVÁ, Monika. *Schopnosti obcí v regionu soudržnosti Jihovýchod čerpat evropské fondy*. Online. Diplomová práce. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra evropských studií, 2014. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/72109/120167175.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. [cit. 2024-07-10].

²¹ KACHNIARZ, Marian; SZEWRANSKI, Szymon a KAZAK, Jan. *The Use of European Funds in Polish and Czech Municipalities. A Study of the Lower Silesia Voivodship and Hradec Kralove Region*. Online. IOP Conference Series: Materials Science and Engineering. 2019, roč. 471, č. 11, s. 1-8. ISSN 1757-8981. Dostupné z: <https://doi.org/10.1088/1757-899X/471/11/112047>. [cit. 2024-02-02].

²² VEIGA, Linda Gonçalves. *Determinants of the assignment of EU funds to Portuguese municipalities*. Online. Public choice. 2012, roč. 153, č. 1/2, s. 215-233. ISSN 0048-5829. Dostupné z: <https://doi.org/10.1007/s11127-011-9786-y>. [cit. 2024-01-29].

Z provedené literature review jednoznačně vyplývá, že bylo realizováno velmi málo výzkumů v oblasti teorie učících se regionů a její aplikace na obce bez ohledu na regionální rovinu. Většina z nich se zabývá především její aplikací na konkrétní regiony nebo na obce v určitém regionu. Zároveň v ještě menší míře byly provedeny výzkumy v oblasti teorie učících se regionů ve spojitosti s čerpáním dotací z EF. To ukazuje, že existuje významná výzkumná mezera v oblasti teorie učících se regionů, zejména pokud jde o její specifické aplikace na obce nacházející se v různých regionech a se zaměřením na dotační problematiku. Výzkumným záměrem této diplomové práce je tedy prozkoumat určitou kategorii obcí v souvislosti s čerpáním dotací z EF a pokusit se tuto mezeru vyplnit.

2 Teoretický rámec

2.1 Teorie regionálního rozvoje

Definovat teorii regionálního rozvoje není snadnou záležitostí, neboť je vymezena různými způsoby. Lze na ni však pohlížet ze dvou přístupů, a to praktického a akademického. Praktický přístup využívají zejména neakademické instituce, jako jsou úřady různých územních úrovní a soukromé instituce. Vyznačuje se důrazem na správné uspořádání socioekonomických aktivit a využívání přírodních zdrojů, které poté přispívají ke zvyšování potenciálu určitého území. Toto zvyšování potenciálu určitého území lze sledovat na vyšší konkurenceschopnosti soukromého sektoru, lepší životní úrovň obyvatel a zlepšením stavu životního prostředí. Prostřednictvím různých ukazatelů, jako je například HDP na obyvatele nebo míra nezaměstnanosti, lze poté potenciál regionu hodnotit. Potenciál přírodně-geografický je možné posuzovat na základě stavu ovzduší, půdy a vod, dostupnosti nerostných surovin a dalších faktorů.²³

Naproti tomu akademický přístup se na regionální rozvoj dívá skrze uplatnění oborů, kterými jsou především sociologie, ekonomie a geografie, prostřednictvím kterých zkoumá procesy a vztahy určitého regionu, jež jsou podmíněny ekonomickými, sociálními a přírodně-geografickými podmínkami daného regionu. Tento přístup se zaměřuje především na nalézání nástrojů, které ovlivňují tyto procesy. Často se pro toto chápání regionálního rozvoje objevuje pojmenování regionální věda.²⁴ Ač jsou oba zmíněné přístupy rozdílné, tak jsou na sobě ve velké míře závislé, neboť akademický přístup sbírá informace pro regionální politiku, jež je poté uplatňuje pro praktický přístup regionálního rozvoje.²⁵

Teorii regionálního rozvoje lze posuzovat na základě mnoha kritérií, avšak nejčastěji se dělí na dvě velké skupiny, a to na konvergenční a divergenční teorie. Zastánci konvergenční teorie tvrdí, že regionální rozvoj vede spíše ke snižování regionálních rozdílů. Naopak autoři divergenční teorie věří, že jeho přirozenou tendencí je zvětšování rozdílů mezi regiony. Tyto teorie lze tedy odlišit na základě toho, zda jejich zastánci považují jako hlavní mechanismy ty, které přispívají k nivelizaci, nebo ty, které vedou k diferenciaci. Dalším

²³ WOKOUN, René; MALINOVSKÝ, Jan; DAMBORSKÝ, Milan a BLAŽEK, Jiří. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0. s. 11.

²⁴ Tamtéž.

²⁵ Tamtéž. s. 12.

rozdílem mezi divergenčními teoriemi a konvergenčními teoriemi je ten, že konvergenční teorie obvykle počítají s mnohem delšími časovými úseky než teorie divergenční.²⁶

Z celé řady studií, které se zaměřovaly na identifikaci přirozených tendencí regionálního rozvoje nelze však jednoznačně říci, která z těchto teorií je tou správnou, neboť výsledkem některých z nich byly tendence nivelizační a naopak jiných ty diferenciační. To je způsobeno celou řadou faktorů, které mají na zkoumání této problematiky vliv. Mezi tyto faktory můžeme zařadit například to, jak dlouhý časový horizont je zkoumán nebo homogenita a řádovostní úroveň zkoumaného území.²⁷

V průběhu 20. století došlo ke změnám v diskusi o základní tendenci regionálního rozvoje, a to v souvislosti s debatou o tom, jaká by měla být role státu a jeho zásahů v oblasti ekonomiky a společnosti. Názor na tuto problematiku byl důležitý, neboť se od něj odvíjelo pojetí regionální politiky v jednotlivých obdobích a také bylo na základě toho utvořeno pět směrů regionálního rozvoje. Tyto směry byly charakteristické vždy pro určité období, začínající rokem 1920. Těmito směry byly neoklasický, keynesiánský, neomarxistický, neoliberální a institucionální.²⁸

Institucionální teorie regionálního rozvoje se začala rozvíjet na konci 70. let 20. století a ze všech teorií je považována za tu nejdynamičtější. Hlavním představitelem je Richard Nelson, který identifikoval tři oblasti, kterým se ekonomická teorie příliš nezabývala, a které jsou zároveň stěžejní v porozumění tomu, co stojí za rozdíly v míře dosažení hospodářského růstu. Těmito oblastmi jsou technologie a technologické inovace, firmy a instituce. Institucionální teorie je charakteristická tím, že se snaží distancovat od všeobecných teorií a naopak se vyznačuje vírou v jedinečnost postupů a institucí a na postupný vývoj změn ve společnosti z hlediska její socioekonomické organizace. Je tedy na rozdíl od předešlých ekonomických teorií více zaměřená na neekonomické faktory. Zároveň je také jejím rysem skepse k předpovědi vývoje prostřednictvím exaktních metod. Tato teorie podnítila vznik dalších teorií a konceptů, které se snaží vysvětlit příčiny regionálních rozdílů, a to prostřednictvím několika odvětví, mezi kterými jsou ekonomická sociologie, institucionální ekonomie, kognitivní psychologie a kulturní teorie. Společným znakem všech

²⁶ BLAŽEK, Jiří a UHLÍŘ, David. *Teorie Regionálního Rozvoje: Nástin, Kritika, Implikace*. 3. vyd. Praha: Karolinum Press, 2020, 364 s. ISBN 9788024645667. s. 11-12.

²⁷ WOKOUN, René; MALINOVSKÝ, Jan; DAMBORSKÝ, Milan a BLAŽEK, Jiří. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0. s. 222.

²⁸ BLAŽEK, Jiří a UHLÍŘ, David. *Teorie Regionálního Rozvoje: Nástin, Kritika, Implikace*. 3. vyd. Praha: Karolinum Press, 2020, 364 s. ISBN 9788024645667. s. 12-13.

těchto teorií je zaměření na znalosti a inovace, které jsou důležitým prvkem pro vznik a zachování konkurenceschopnosti. Teorií a konceptů vycházejících z institucionální teorie regionálního rozvoje je několik. Mezi nejvýznamnějších z nich patří teorie výrobních okrsků, klastry, sítě kontaktů a regionální „zakořenění“ a teorie učících se regionů.²⁹ Teorie učících se regionu slouží jako hlavní teoretický rámec této diplomové práce, a tak jí bude věnována následující část práce.

2.2 Teorie učících se regionů

Teorie učících se regionů je nejmladší teorií regionálního rozvoje, která má svůj počátek v 90. letech 20. století.³⁰ Vznikla z myšlenek B.A. Lundvalla, který považoval za základní „surovinu“ moderní ekonomie znalost a tím tedy jako nejdůležitější proces učení se. Učení se pokládal za sociálně zakotvený proces, jemuž je možné porozumět pouze při zohlednění institucionálního a kulturního kontextu.³¹ Významně tento pojem ovlivnil R. Florida, který jej nejvíce proslavil. Ve svém díle *Toward the learning region* popisuje regiony jako nejdůležitější prvky novodobého globálního kapitalismu, který je založený na znalostech. Učící regiony jsou místy, které shromažďují znalosti a vytvářejí prostředí, které umožňuje přenos znalostí a učení. Stávají se tak čím dál tím více důležitými zdroji inovací a hospodářského růstu a jsou prostředkem globalizace.³² Právě schopnost učit se a inovovat jsou tím hlavním, co stojí za regionální diferenciací.³³ Proto jsou sociokulturní a institucionální rozdíly považovány za hlavní činitele meziregionálních rozdílů. Zároveň se od schopnosti neustále se učit významně odvíjí konkurenceschopnost, což je považováno za hlavní předpoklad teorie učících se regionů. Největší důraz je tak kladen na rozvoj lidského kapitálu a podpoře síťování v rámci regionu a mezi regiony.³⁴

²⁹ Tamtéž. s. 144-146.

³⁰ WOKOUN, René; MALINOVSKÝ, Jan; DAMBORSKÝ, Milan a BLAŽEK, Jiří. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0. s. 267.

³¹ LUNDVALL, Bengt-åke. National systems of Innovation: toward a theory of innovation and interactive learning. In: *The Learning Economy and the Economics of Hope*. London: Anthem Press, 2016, 85 s. ISBN 9781783085965. s. 1-2.

³² FLORIDA, Richard. *Toward the learning region*. Online. Futures: the journal of policy, planning and futures studies. 1995, roč. 27, č. 5, s. 527-536. ISSN 0016-3287. Dostupné z: [https://doi.org/10.1016/0016-3287\(95\)00021-N](https://doi.org/10.1016/0016-3287(95)00021-N). [cit. 2024-05-15]. s. 528.

³³ BLAŽEK, Jiří a UHLÍŘ, David. *Teorie Regionálního Rozvoje: Nástin, Kritika, Implikace*. 3. vyd. Praha: Karolinum Press, 2020, 364 s. ISBN 9788024645667. s. 180.

³⁴ KULHÁNEK, Lumír. Rozvoj regionu v teorii učících se regionů. In: *2nd Central European Conference in Regional Science*. Košice: CERS. 2007. s. 481-487. ISBN: 978-80-8073-957-7. s. 483.

Učící se regiony mají tři základní rysy. Prvním z nich je ekonomická konfigurace regionu, kterou představuje větší počet firem se shodnou specializací, díky jejichž interakci snáze dochází ke sdílení informací. Druhým rysem je technologická infrastruktura, kterou se rozumí spolupráce výzkumných institucí s lokálními podniky, v důsledku čehož může snadněji docházet k průmyslovým inovacím. Posledním rysem jsou instituce a kultura regionu, jejichž charakteristika nelze přesně stanovit.³⁵

Teorie učících se regionů rozděluje vědomosti do dvou skupin, a to na kodifikované a nekodifikované vědomosti. Kodifikované vědomosti představují ty vědomosti, které lze získat prostřednictvím návodu a instrukcí. Lze s nimi jednoduše obchodovat, neboť jejich přeprava není nákladná. Jedná se například o zaškolení nového zaměstnance podle zavedeného postupu.³⁶ Naopak nekodifikované znalosti lze získat pouze prostřednictvím vlastní praxe z vykonávání určité činnosti. Tento typ vědomostí je cennější, neboť je vždy spojen s určitým regionem či institucí, s jejich procedurami a rutinami, které jsou specifické pouze pro ně samotné. Nelze se je tedy naučit podle jakkoliv dobře zpracovaného návodu. Je také často těžké odhalit, kde se tyto vědomosti nacházejí a jak vznikly. Mohou tak představovat významný zdroj konkurenceschopnosti. Řadí se mezi to například způsob výběru a motivace pracovníka nebo to, jak úspěšně dosáhnout dohody.³⁷

K procesu učení nedochází odděleně v rámci jednoho subjektu, ale také ve vztahu k jeho prostředí.³⁸ Proto je dle Lundvalla možné stanovit několik jeho forem, a to učení praxí, učení užíváním, učení hledáním a učení spoluprací. Ze všech těchto forem je učení spoluprací považováno za nejtypičtější formu učení pro aktéry v učících se regionech.³⁹ Zároveň je také takto možné získat právě již zmíněný nekodifikovaný typ znalostí, k němuž dochází interakcí se subjektem, který nekodifikované vědomosti má.⁴⁰

³⁵ MALMBERG, Anders. *Industrial geography: location and learning*. Online. Progress in Human Geography. 1997, roč. 21, č. 4, s. 573-582. ISSN 0309-1325. Dostupné z: <https://doi.org/10.1191/030913297666600949>. [cit. 2024-06-07]. s. 576.

³⁶ BLAŽEK, Jiří a UHLÍŘ, David. *Teorie Regionálního Rozvoje: Nástin, Kritika, Implikace*. 3. vyd. Praha: Karolinum Press, 2020, 364 s. ISBN 9788024645667. s. 181.

³⁷ MASKELL, Peter, MALMBERG, Anders. *Localised learning and industrial competitiveness*. Online. Cambridge journal of economics. 1999, roč. 23, č. 2, s. 167-185. ISSN 0309-166X. Dostupné z: <https://doi.org/10.1093/cje/23.2.167>. [cit. 2024-06-07]. s. 171-172.

³⁸ WOKOUN, René; MALINOVSKÝ, Jan; DAMBORSKÝ, Milan a BLAŽEK, Jiří. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0. s. 268.

³⁹ LUNDVALL, Bengt-åke, JOHNSON, Björn. The learning economy. In: *The Learning Economy and the Economics of Hope*. London: Anthem Press, 2016, s. 107. ISBN 9781783085965. s. 94.

⁴⁰ WOKOUN, René; MALINOVSKÝ, Jan; DAMBORSKÝ, Milan a BLAŽEK, Jiří. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0. s. 268.

Vědomosti lze podle Lundvalla rozdělit na čtyři typy. Prvním je *znalost co*, která předpokládá vědomosti o určitých faktech a významově se tak blíží tomu, čemu říkáme informace. Druhým typem je *znalost proč*, tedy znalost o příčinách, principech a mechanismech organizace a fungování přírody a společnosti. *Znalost jak* představuje nejen schopnosti a dovednosti něco vykonávat, ale taktéž je i komunikovat a informovat o nich. *Znalost kdo* zahrnuje informace o tom, kdo potřebné informace a dovednosti má. Zároveň je také důležité udržovat sociální vztahy s těmi, kdo těmito potřebnými informacemi disponují.⁴¹

Tento koncept se v některých zemích rozšířil v souvislosti s čerpáním dotací z EU. Díky nim si státy začaly uvědomovat, že celoživotní vzdělávání a síťování institucí je důležité pro získání finanční podpory od EU a začaly do něj také investovat. Navíc regiony, které vykazují znaky učícího se regionu jsou také atraktivnější pro tvůrce regionální politiky. Koncept učících se regionů je tak využíván jako nástroj regionální politiky, který slouží k podněcování endogenního potenciálu regionů. Schopnost učit se a sdílet informace významně ovlivňuje absorpční kapacitu regionů a vytváření inovací.⁴²

Předpokladem teorie učících se regionů je, že regionální aktéři převzou nedílnou zodpovědnost za regionální rozvoj.⁴³ Těmito aktéry jsou jednotlivé osoby, firmy, instituce veřejného, podnikatelského a občanského sektoru, jež projevují snahu a disponují dovednostmi, které mají vliv na regionální či místní rozvoj.⁴⁴ Veřejný sektor tvoří instituce státní správy a samosprávy.⁴⁵ Mezi tyto instituce patří obce, které vykonávají jak samosprávu, tak i správu přenesenou státem, tedy státní správu.⁴⁶

⁴¹ LUNDVALL, Bengt-åke a JOHNSON, Björn. The Learning economy. In: *The Learning Economy and the Economics of Hope*. London: Anthem Press, 2016, 107 s. ISBN 9781783085965. s. 112-113.

⁴² ŠIPIKAL, Miroslav. Učiace sa regióny - priestor pre využití fondov EU? In: *XI. Mezinárodní kolokvium o regionálních vědách*. Brno: Masarykova Univerzita, 2008, s. 156-160. ISBN 978-80-210-4625-2. s. 157-158.

⁴³ JEŽEK, Jiří. Učení se, sítě a samoregulace jako základní stavební kameny učících se regionů. In *Národní a regionální ekonomika VI*. Košice: Technická univerzita, 2006. s.140-144. ISBN 80-8073-721-5. s. 140.

⁴⁴ JEŽEK, Jiří. Strategický management v místním a regionálním rozvoji. In *Logos Polytechnikos*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická, 2010. roč. 1, č. 2, s. 103-117. ISSN 1804-3682. s. 105.

⁴⁵ OCHRANA, František; PAVEL, Jan a VÍTEK, Leoš. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. Praha: Grada Publishing, 2010. 264 s. ISBN 9788024732282. s. 17.

⁴⁶ OECD. *Veřejná správa v České republice na krajské a obecní úrovni*. In: *Přehled o Stavů veřejné Správy: Česká Republika*. France: Organization for Economic Cooperation & Development, 2023, s. 194-254. ISBN 9789264725751. s. 196.

2.3 Místní rozvoj

Místním rozvojem se rozumí rozvoj menšího území než regionu. Jedná se tedy o rozvoj pouze části regionu, nejčastěji obce.⁴⁷ Odehrává se v neustále se měnícím prostředí, přičemž jeho charakter se odvíjí od ekonomických, sociálních a politických podmínek. Ty se neodehrávají jenom na místní úrovni, ale taktéž na národní a nadnárodní. Kromě prostředí je také závislý na činnosti jeho aktérů, kteří jsou zodpovědní za jeho řízení prostřednictvím koordinace a spolupráce. Řízení místního rozvoje přispívá k prosazování společných rozvojových strategií, vytváření znalostí, inovací a projektů a k vyšší konkurenceschopnosti. Zároveň má také integrační úlohu, kdy usměrňuje působení nezávislých aktérů. Proces místního rozvoje je však velmi složitý, a tak lze ovlivnit jen omezeně. Způsoby, jakými jej lze ovlivnit se liší v závislosti na velikosti obcí a ekonomickému potenciálu. Malé obce mají často nedostatečnou infrastrukturu, malý objem rozpočtu a jsou tak mnohem více závislé na dotacích než ty větší. Nejčastěji je zde rozvoj ovlivňován prostřednictvím místních samospráv, které jsou významným aktérem v tomto procesu, a které tak činí zabezpečováním veřejných služeb.⁴⁸

2.4 Evropské dotace v České republice

Evropské fondy jsou hlavním nástrojem politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti EU. „*Jejím hlavním úkolem je snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje regionů, snížení zaostalosti nejvíce znevýhodněných regionů a posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti za účelem podpory harmonického vývoje EU.*“ Je politikou komunitární, což znamená, že regionální politiku vykonávají členské státy, přičemž koordinaci a harmonizaci provádí orgány Evropské unie.⁴⁹ Hlavními nástroji jsou fondy EU. Na základě principu programování jsou peníze z těchto fondů čerpány v několikaletých cyklech, a to na základě definovaných cílů a priorit.⁵⁰

⁴⁷ STEJSKAL, Jan a KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, 2009, 216 s. ISBN 978-80-7367-588-2. s. 23.

⁴⁸ JEŽEK, Jiří a kol. *Regionální rozvoj*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2014, 122 s. ISBN 978-80-261-0462-9. s. 52-54.

⁴⁹ JANEČKOVÁ, Ivana; VINKLER, Pavel. Kohezní politika v kontextu České republiky. In KLÍMOVÁ, Viktorie; ZÍTEK, Vladimír. *XIV. Mezinárodní kolokvium o regionálních vědách*. Brno: Masarykova univerzita, 2011, s. 71-78. ISBN 978-80-210-5513-1. s. 71-74.

⁵⁰ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Abeceda fondů EU 2021-2027*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2023, 55 s. ISBN 978-80-7538-452-2. s. 6.

V roce 2000 byly v České republice pro účely správy finančních prostředků z evropských fondů vytvořeny tzv. regiony soudržnosti, které odpovídají členění NUTS 2. Vzhledem k tomu, že kraje tomuto měřítku neodpovídaly, bylo třeba je spojit, proto regiony soudržnosti vznikly nejčastěji spojením dvou nebo tří krajů. V České republice se tedy nachází osm regionů soudržnosti, ke kterým je směřována podpora z fondů EU.⁵¹ Funkci ústředního orgánu státní správy ve věcech regionální politiky plní Ministerstvo pro místní rozvoj. To řídí a koordinuje Dohodu o partnerství, která je uzavřená mezi Českou republikou a EU a je základním zastřešujícím dokumentem pro čerpání dotací z EF v každém programovém období. Financování projektů probíhá prostřednictvím jednotlivých operačních programů (OP), které fungují jako národní prováděcí dokument. Ty mají svá tematická zaměření, priority a cíle, kterých má být dosaženo.⁵²

Česká republika může v rámci politiky soudržnosti čerpat z Evropských strukturálních a investičních fondů (ESI fondy) a Fondu pro spravedlivou transformaci.⁵³ Mezi tyto ESI fondy patří Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond, Evropský námořní a rybářský fond a Fond soudržnosti. Kromě těchto fondů může Česká republika také čerpat z Evropského zemědělského fondu, který je sice součástí ESI fondů, avšak spadá pod společnou zemědělskou politiku, nikoliv pod politiku soudržnosti a dalších fondů mimo politiku soudržnosti.⁵⁴

⁵¹ GROSPÍČ, Jiří. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. rozšíř. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4. s. 81-82.

⁵² MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Abeceda fondů EU 2021-2027*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2023, 55 s. ISBN 978-80-7538-452-2. s. 6-10.

⁵³ Tamtéž, s. 8.

⁵⁴ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Informace o fondech*. Online. Dotace EU. 2024. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/fondy-eu/informace-o-fondech-eu>. [cit. 2024-06-17].

3 Metodologický rámec

3.1 Výzkumné otázky a cíle

Cílem této práce je prozkoumat, jakým způsobem obce v České republice získávají znalosti potřebné k úspěšnému čerpání finančních prostředků z evropských fondů a jak jsou schopny se v této oblasti učit. Práce si rovněž klade za cíl zjistit, jaká je síť kontaktů, které obce využívají při hledání podpory, sdílení zkušeností a vzájemného poradenství v této oblasti. Zároveň se zaměřuje na to, jak obce navazují a udržují vztahy s dalšími obcemi, regionálními a státními institucemi a odborníky, kteří jim poskytují potřebné informace a podporu. Zvláštní pozornost je věnována zdrojům informací, které obce využívají k získávání znalostí o evropských dotacích.

Výzkumné otázky byly stanoveny takto:

- 1. Jakým způsobem obce nejčastěji získávají informace o evropských dotacích?**
- 2. S kým obce nejčastěji udržují vztahy za účelem získávání informací o možnostech čerpání dotací z evropských fondů?**

Teorie učících se regionů, která je základním teoretickým rámcem této práce, předpokládá, že nejčastější formou učení se aktérů v učících se regionech je učení se spoluprací.⁵⁵ To znamená, že proces získávání znalostí je často kolektivní činností, která zahrnuje výměnu informací a zkušeností mezi různými aktéry. V souladu s touto teorií lze předpokládat, že obce v České republice budou při získávání znalostí o evropských dotacích využívat především spolupráci a sdílení znalostí s dalšími obcemi, regionálními a státními institucemi a odborníky. Prostřednictvím spolupráce lze zároveň získat nekodifikovaný typ znalostí, který představuje velkou konkurenční výhodu⁵⁶, proto lze očekávat, že budou informace získané touto cestou pro obce nejpřínosnější.

⁵⁵ LUNDVALL, Bengt-åke, JOHNSON, Björn. The learning economy. In: *The Learning Economy and the Economics of Hope*. London: Anthem Press, 2016, s. 107. ISBN 9781783085965. s. 94.

⁵⁶ MASKELL, Peter, MALMBERG, Anders. *Localised learning and industrial competitiveness*. Online. Cambridge journal of economics. 1999, roč. 23, č. 2, s. 167-185. ISSN 0309-166X. Dostupné z: <https://doi.org/10.1093/cje/23.2.167>. [cit. 2024-06-07]. s. 171-172.

Taktéž lze na základě teorie učících regionů předpokládat, že obce budou mít v této problematice dobré znalosti a zejména ty, které odpovídají znalostem *co, proč, jak a kdo*.⁵⁷

3.2 Předmět výzkumu

Předmětem výzkumu jsou malá města v České republice v rozmezí od 3 000 do 15 000 obyvatel. Dolní hranice obyvatel byla stanovena na základě Zákona o obcích č. 128/2000 Sb., který udává, že obce s alespoň 3000 obyvateli jsou městy.⁵⁸ Pro výzkum byly tedy vybrány obce s 3000 obyvateli a více. Tato volba je vhodná z toho důvodu, že obce s touto velikostí mají rozšířené administrativní a finanční kapacity a obvykle lepší přístup k zdrojům, což je klíčové pro efektivní čerpání fondů Evropské unie. Díky větším kapacitám mohou tyto obce realizovat rozmanitější a komplexnější projekty, což poskytuje bohatší spektrum případů pro analýzu. Navíc, větší města často mají rozvinutější síť kontaktů a jsou lépe propojená s regionálními a státními institucemi. Horní hranice 15 000 obyvatel byla stanovena na základě literatury zkoumající malá města. Ta udává, že horní hranice obyvatel pro malá města by měla být 20 000 obyvatel. A. Vaishar, který se zabývá výzkumem malých měst na území České republiky, však tuto hranici často ve svých výzkumech snižuje z toho důvodu, že v České republice je již nad hranicí 15 000 obyvatel velmi mnoho okresních měst.⁵⁹ Ve vybraném rozmezí by tedy byla velká heterogenita vzorku. Z tohoto důvodu byla tato hranice taktéž snížena na 15 000 obyvatel. Ve stanoveném rozmezí od 3000 do 15000 obyvatel se nachází celkově 372 měst.⁶⁰ Pro zajímavější a detailnější zjištění jsou města ještě rozdělena do 3 velikostních kategorií podle počtu obyvatel, a to na obce malé, střední a velké. Jednotlivá pásma jsou 3000-5999 obyvatel (malé obce), 6000-9999 obyvatel (střední obce) a 10000-15000 obyvatel (velké obce).

Výzkum je časově ohraničen na předchozích 10 let. Stěžejním pro tuto práci je tedy programové období 2014-2020 a již aktuální období, počínající rokem 2021. Někteří

⁵⁷ LUNDVALL, Bengt-åke, JOHNSON, Björn. The learning economy. In: *The Learning Economy and the Economics of Hope*. London: Anthem Press, 2016, s. 107. ISBN 9781783085965. s. 94.

⁵⁸ Zákon č. 218/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení) In: *Zákony pro lidi*. Online. 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>. [cit. 2024-02-01].

⁵⁹ VAISHAR, Antonín; ZAPLETALOVÁ, Jana a NOVÁKOVÁ, Eva. Between Urban and Rural: Sustainability of Small Towns in the Czech Republic. Online. *European countryside*. 2016, roč. 8, č. 4, s. 351-372. ISSN 1803-8417. Dostupné z: <https://doi.org/10.1515/euco-2016-0025>. [cit. 2024-02-21]. s. 355.

⁶⁰ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Počet obyvatel v obcích České republiky k 1.1.2023*. Online. Tabulka. 24.1.2024. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/docs/107508/ed031eb8-6b7c-d78a-51cc-92510b906e94/1300722303.xlsx>. [cit. 2024-03-02].

starostové jsou ve funkcích již delší dobu, zatímco jiní čerstvě. V práci jsou proto zahrnuty jak aktuální informace, tak rovněž ty, týkající se předchozího programového období.

Jednotlivá výzkumná kritéria byla vybrána v souvislosti s teorií učících se regionů, která zdůrazňuje význam znalostí a schopnosti učit se jako hlavní zdroj konkurenceschopnosti.⁶¹ Tato teorie poukazuje tedy na to, že schopnost regionů učit se a inovovat je klíčová pro jejich rozvoj. Velmi důležitý je tak rozvoj lidského kapitálu a podpora networkingu.⁶² V tomto kontextu byla kritéria stanovena s cílem zjistit, jaké znalosti obce mají, jaké využívají zdroje informací, s kým za tímto účelem spolupracují a zda se aktivně vzdělávají.

Kritéria byla vybrána tak, aby pokryla celý proces čerpání evropských dotací, od získávání informací a znalostí přes navazování a udržování vztahů až po řešení problémů a udržitelnost projektů. Současně byla vybrána kritéria, která mohou ovlivnit celý proces, jako jsou lidské a finanční kapacity obcí, a kritéria zaměřená na překonávání komplikací, které mohou v průběhu čerpání dotací nastat. Otázky v dotazníku byly formulovány tak, aby zaznamenaly všechny fáze procesu - od počátečního vyhledávání informací až po zajištění dlouhodobé udržitelnosti projektů.

Cílem těchto kritérií bylo získat komplexní pohled na to, jaké mají obce znalosti a dovednosti v této problematice, jak tyto znalosti získávají, a zda je umí využívat. Tento přístup umožňuje identifikovat nejen klíčové faktory úspěchu, ale také oblasti, kde obce potřebují další podporu a rozvoj.

3.3 Postup výzkumu

Metodologická část diplomové práce vychází ze zakotvené teorie. V práci je tedy postupováno induktivně, avšak také částečně z výchozího pevného teoretického rámce. Jsou sbírána a analyzována nová data, která jsou zobecněná a tím i formulována teoretická tvrzení. Tato teorie umožňuje využít jakéhokoliv typu kvalitativního i kvantitativního sběru dat. Využívá se zejména k výzkumu jevu, o kterém je vytvořeno málo teorií.⁶³

⁶¹ LUNDEVALL, Bengt-åke. National systems of Innovation: toward a theory of innovation and interactive learning. In: *The Learning Economy and the Economics of Hope*. London: Anthem Press, 2016, 85 s. ISBN 9781783085965. s. 1-2.

⁶² KULHÁNEK, Lumír. Rozvoj regionu v teorii učících se regionů. In: *2nd Central European Conference in Regional Science*. Košice: CERS. 2007. s. 481-487. ISBN: 978-80-8073-957-7. s. 483.

⁶³ DRULÁK, Petr. *Jak zkoumat politiku: kvalitativní metodologie v politologii a mezinárodních vztazích*. Praha: Portál, 2008, 255 s. ISBN 978-80-7367-385-7. s. 203-206.

Vzhledem k tomu, že o schopnosti učení se obcí čerpat finanční prostředky z EU není zpracována žádná literatura bylo nutné se obrátit přímo na konkrétní obce. Metodologická část diplomové práce se tedy skládá z dotazníkového šetření a rozhovorů se zástupci obcí.

Dotazníkové šetření je metodou sběru dat, která je uskutečněna prostřednictvím dotazníku jako nástroje.⁶⁴ Ačkoliv se řadí mezi kvantitativní metody výzkumu, povaha dat získaných z uskutečněného dotazníkového šetření je spíše kvalitativního charakteru. Dotazník byl elektronický a byl rozeslán 372 obcím do e-mailové schránky. Většina otázek (30) byla uzavřených a jen dvě otevřené, které sloužily pouze k identifikaci respondentů. U uzavřených otázek bylo možné zaškrtnout jednu nebo více odpovědí, s případnou možností je fakultativně doplnit. Otázky byly seskupeny podle jednotlivých témat. Získaná data byla poté zpracována prostřednictvím tabulkového softwaru Microsoft Excel. Pro každou otázku byl vytvořen jeden graf zobrazující výsledky všech zúčastněných obcí a druhý graf, který zobrazuje výsledky podle jednotlivých velikostních kategorií obcí.

Na základě výsledků z dotazníkového šetření bylo poté vybráno šest obcí, s jejichž zástupci byl uskutečněn rozhovor. Tyto obce byly vybrány na základě úrovně znalostí, přičemž vždy bylo cílem vybrat jednu obec z větší a jednu obec z menší velikostní kategorie. Z důvodu nízkého počtu obcí s omezenými a nedostatečnými znalostmi byly tyto kategorie sloučeny. Zároveň v kategorii velkých obcí nebyla žádná z těchto úrovní zastoupena, a tak byla vybrána co největší obec s takovouto úrovní. Uskutečnilo se tedy celkem šest rozhovorů se zástupci obcí na příslušných obecních úřadech. Všechny rozhovory byly nahrávány a pro potřeby následné práce s nimi byly přepsány do písemné podoby.

Rozhovor je kvalitativní metodou výzkumu, která se využívá pro porozumění vlastní perspektivě aktérů, tedy jaké jsou jejich zkušenosti, názory a postoje ohledně dané problematiky. Existuje několik typů rozhovorů, dle strukturovanosti, přičemž v tomto výzkumu byl využit polostrukturovaný. V polostrukturovaném typu rozhovoru jsou předem připraveny okruhy otázek, které jsou pak v průběhu rozhovoru upraveny, na základě odpovědí dotazovaného. Dotazovaný má tak volný prostor pro své vyjádření a tazatel se může flexibilně doptávat a tím se více dostat do hloubky a lépe porozumět zkoumané problematice.⁶⁵

⁶⁴ NOVOTNÁ, Hedvika; ŠPAČEK, Ondřej a ŠTOVÍČKOVÁ, Magdaléna. *Metody výzkumu ve společenských vědách*. Praha: Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy, 2019, 495 s. ISBN 978-80-7571-025-3. s. 144.

⁶⁵ Tamtéž s. 318-324.

Kombinace těchto metod umožňuje nejen triangulaci dat, kdy se informace získané prostřednictvím jedné metody ověřují pomocí druhé, ale také zajišťuje flexibilitu v prozkoumávání nečekaných témat nebo otázek, což vede ke komplexnějšímu a spolehlivějšímu pochopení zkoumaného jevu.⁶⁶

Nedílnou součástí zakotvené teorie je také kódování dat a formulování vlastních teorií.⁶⁷ Data z rozhovorů byla zakódována nejdříve pomocí otevřeného kódování. Otevřené kódování zahrnovalo označení všech klíčových témat textu. Následovalo axiální kódování, ve kterém byla témata z otevřeného kódování seskupena do širších kategorií. Poslední krok představovalo selektivní kódování, ve kterém byly ústřední koncepty propojeny s ostatními kódy do jedné ucelené teorie.

⁶⁶ HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum v pedagogice. *Současné metodologické přístupy a strategie pedagogického výzkumu*. Online. Sborník 14. konference České asociace pedagogického výzkumu, 2006, 76 s. Dostupné z: <https://capv.cz/wp-content/uploads/2020/05/Hendl.pdf> [cit. 2024-02-01]. s. 8.

⁶⁷ DRULÁK, Petr. *Jak zkoumat politiku: kvalitativní metodologie v politologii a mezinárodních vztazích*. Praha: Portál, 2008, 255 s. ISBN 978-80-7367-385-7. s. 206.

4 Přehled výsledků dotazníkového šetření

Předmětem dotazníkového šetření byla malá města v České republice, v rozmezí od 3000 do 15 000 obyvatel. V průběhu měsíců březen a duben byl dotazník rozeslán starostům 372 obcí prostřednictvím emailové schránky. K docílení vyšší návratnosti byl dotazník po třech týdnech rozeslán znovu obcím, které jej do té doby nevyplnily. Dotazník obsahoval celkem 32 otázek, z nichž bylo 30 otázek uzavřených a 2 otevřené. Otevřené otázky sloužily pouze k identifikaci respondentů. Struktura otázek byla uspořádána podle jednotlivých témat, která budou využita i zde při prezentaci výsledků. Vzor dotazníku je uveden v příloze č. 1.

Celkově byly odpovědi posbírány od 136 obcí. Návratnost tedy činila 36,5 %. Pro zajímavější a detailnější zjištění byla města rozdělena do 3 velikostních kategorií podle počtu obyvatel, a to na obce malé, střední a velké. Jednotlivá pásma jsou: 3000-5999 (86 obcí), 6000-9999 (29 obcí) a 10000-15000 obyvatel (21 obcí). Návratnost v jednotlivých velikostních kategoriích byla nejvyšší v kategorii velkých obcí, kde činila 47,7 %. Lze tedy říci, že poznatky z této skupiny obcí jsou velmi dobře reprezentativní. Naopak nejnižší návratnost byla u středních obcí, ve které odpovědělo 31,2 % obcí. Oproti ostatním velikostním kategoriím jsou tedy výsledky získané z této skupiny obcí o trochu méně reprezentativní, avšak nejedná se o výrazné odchýlení. U malých obcí činila návratnost 36,6 % a je tedy téměř stejná jako celková návratnost. Obecně lze však považovat návratnost za dostatečně reprezentativní pro malá města v České republice s obyvateli od 3000 do 15 000 obyvatel.

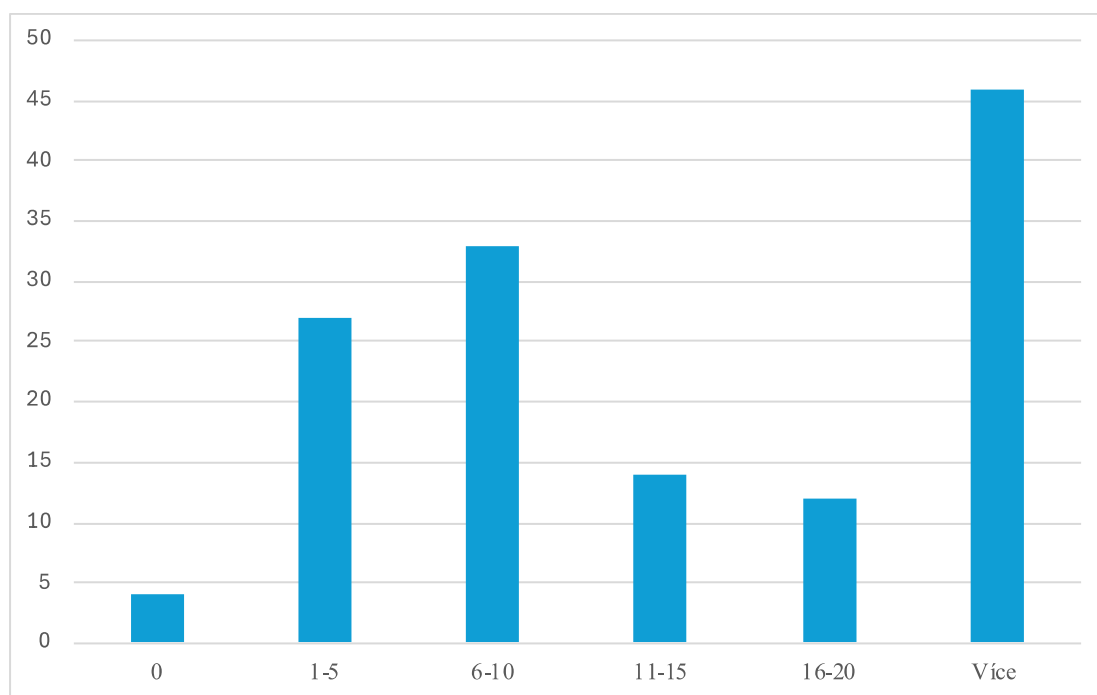
Nejvíce odpovědí bylo zaznamenáno ze Středočeského a Moravskoslezského kraje. Naopak nejméně se dotazníkového šetření zúčastnily obce Karlovarského a Olomouckého kraje. Z hlediska členění na úroveň NUTS 2 má v rámci odpovědí největší zastoupení region soudržnosti Severovýchod. Nejnižší zastoupení má naopak region soudržnosti Severozápad.

Nejdříve bylo prostřednictvím dotazníku zjišťováno, kolikrát obce v posledních 10 letech žádaly o dotace z EF. Z výsledků vyplývá, že většina obcí je velmi aktivních v podávání žádostí. Největší počet obcí (46) podal více jak 20 žádostí. Naopak nejmenší (4) ani jednu. Vcelku velká skupina obcí (27) podala relativně malý počet žádostí, a to 1-5. Velmi početnou skupinu tvoří obce (33), které podaly 6-10 žádostí. Naopak relativně málo obcí (12) žádalo o evropské fondy 16-20krát. Celkově výsledky ukazují, že evropské dotace

jsou důležitým zdrojem financování pro mnoho obcí. Většina obcí je v této oblasti aktivní a usiluje o využití dostupných prostředků pro realizaci svých projektů a podporu regionálního rozvoje.

Mezi velikostmi obcí nejsou znatelné rozdíly v tom, že by nějaká z kategorií oproti jiné žádala o dotace více. Ve všech kategoriích jsou obce, které žádaly o dotace, jak v menší, tak ve větší míře.

Graf 1-Kolikrát obce v posledních 10 letech žádaly o evropské dotace

Zdroj: vlastní zpracování

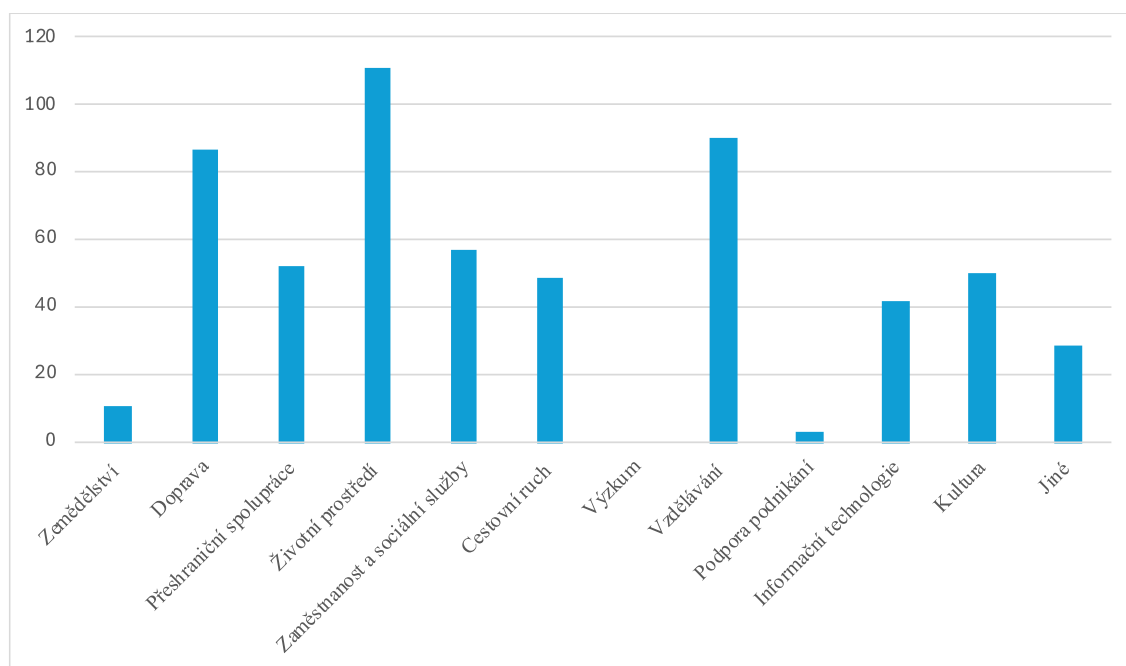
Obce mohou o podporu z EF žádat prostřednictvím jednotlivých operačních programů. V programovém období 2014-2020 bylo nejvíce finančních prostředků alokováno do Integrovaného regionálního OP, který je určen ke zlepšení kvality života v regionech a je zaměřen do více oblastí. Na druhém místě v rozsahu alokace byl OP Doprava.⁶⁸ V současném programovém období 2021-2027 je do těchto operačních programů taktéž směřováno nejvíce financí, avšak tentokrát v rozsahu alokace převažuje OP Doprava.⁶⁹

⁶⁸ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Programové období 2014-2020*. Online. Dotace EU. 2024. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/2014-2020>. [cit. 2024-07-06].

⁶⁹ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Abeceda fondů EU 2021-2027*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2023, 55 s. ISBN 978-80-7538-452-2. s. 10.

Nejčastější oblastí, ve které obce žádaly o dotace z evropských fondů, je životní prostředí. O něco méně, avšak stále velmi často, obce žádaly o dotace v oblasti vzdělávání. Další klíčovou oblastí, kde bylo podáno mnoho žádostí, je doprava. Naopak, zemědělství, podpora podnikání a výzkum jsou nejméně častými oblastmi, ve kterých obce žádaly o finanční prostředky z EF.

Graf 2-V jakých oblastech obce žádaly o evropské dotace

Zdroj: vlastní zpracování

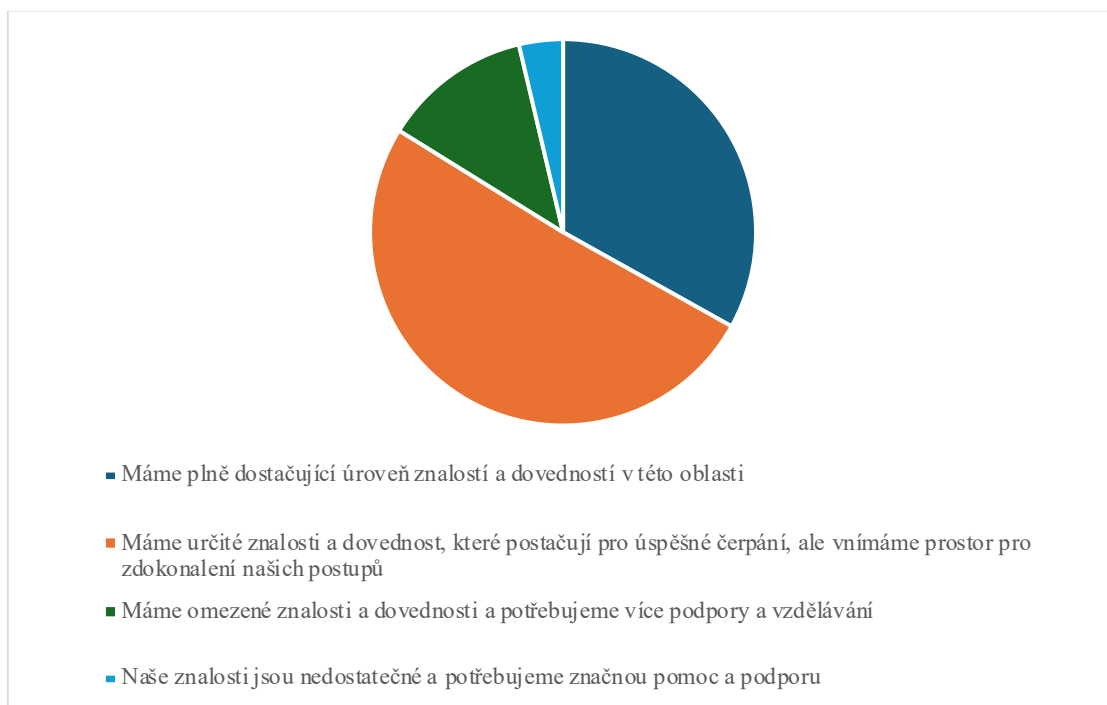
4.1 Získávání znalostí

Znalosti jsou dle teorie učících se regionů základní „surovinou“ k získání vyšší konkurenceschopnosti.⁷⁰ Zásadní otázkou dotazníkového šetření bylo tak hodnocení znalostí a dovedností z oblasti evropských dotací samotnými obcemi. Obce mohly vybírat ze čtyř možností od plně dostačujících po nedostatečné znalosti. Výsledky ukazují, že velká část obcí hodnotí své znalosti pozitivně. Největší podíl z nich má určité znalosti pro úspěšné čerpání, ale zároveň ještě vnímá prostor pro zdokonalení jejich postupů, tuto možnost zaškrtno 51 % obcí. Naopak pouze velmi malé množství obcí (téměř 4 %) ohodnotila své

⁷⁰ LUNDVALL, Bengt-åke. National systems of Innovation: toward a theory of innovation and interactive learning. In: *The Learning Economy and the Economics of Hope*. London: Anthem Press, 2016, 85 s. ISBN 9781783085965. s. 1-2.

znalosti jako nedostatečné. Druhou nejpočetnější skupinou jsou obce, které své znalosti a dovednosti v této problematice považují za plně dostačující. Takových obcí je z celého počtu 33 %. Vcelku malou část tvoří obce, které mají omezené znalosti v této problematice. Takto se ohodnotilo téměř 13 % obcí.

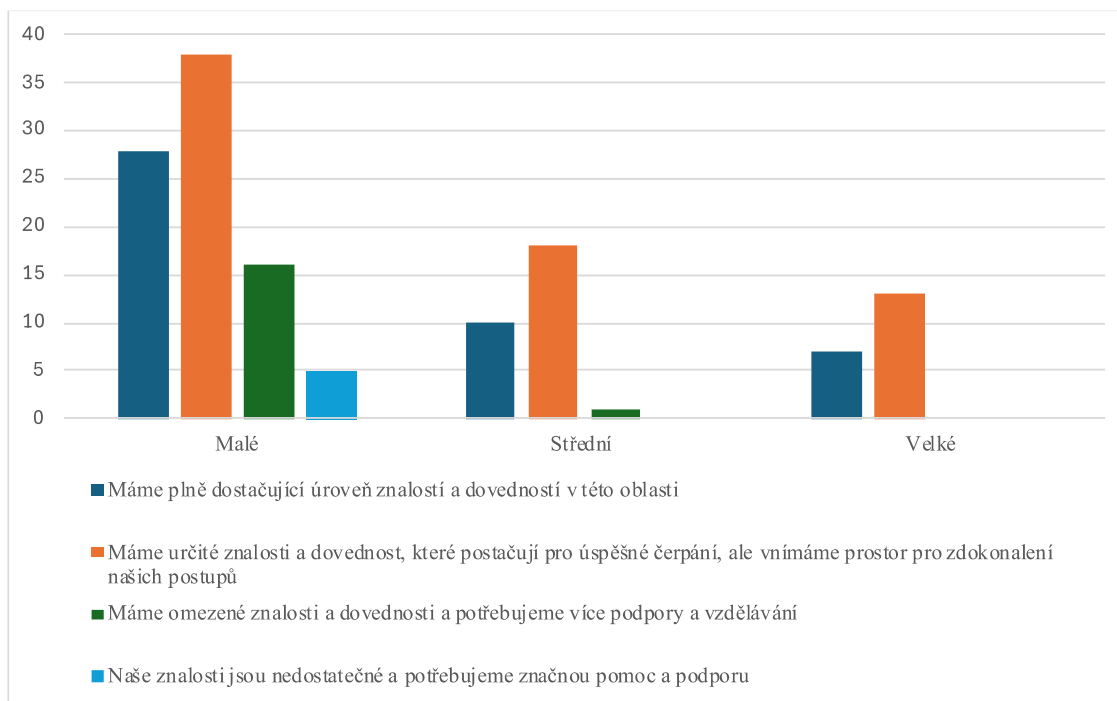
Graf 3-Jak obce hodnotí své znalosti

Zdroj: vlastní zpracování

Z hlediska rozdělení obcí do velikostních kategorií je patrné, že ve všech kategoriích dominují obce, které mají určité znalosti a dovednosti, ale vidí prostor ve zlepšení svých procesů. Významným zjištěním je však fakt, že v kategorii větších obcí nejsou žádné obce, které by měly nedostatečné znalosti. Taktéž ve střední kategorii je výrazná převaha obcí s dobrými znalostmi a nachází se zde pouze 1 obec, která má znalosti omezené a žádná s nedostatečnými znalostmi.

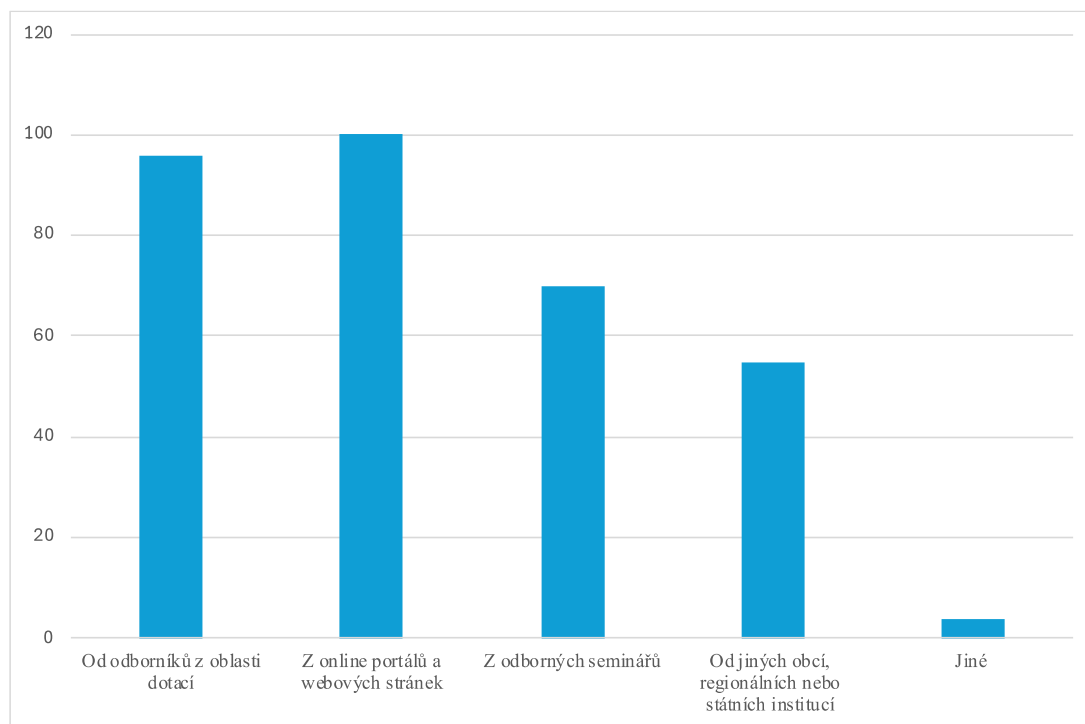
Graf 4-Jak obce jednotlivých velikostních kategorií hodnotí své znalosti

Zdroj: vlastní zpracování

Obce byly dotazovány, které zdroje primárně využívají k získávání informací o možnostech čerpání dotací z EF, přičemž měly možnost vybrat více zdrojů. Nejčastěji využívanými zdroji jsou online portály a webové stránky (73,5 %). Časté využívání on-line portálů je nejspíše zapříčiněno tím, že na webových stránkách se nacházejí aktuálně vypsané výzvy a dotační podmínky. Pro obce je tak využívání tohoto zdroje nezbytné. Druhý nejvyužívanější zdroj jsou odborníci z oblasti dotací (70,6 %) a poté následují odborné semináře (51,5 %). Nejméně využívaným zdrojem jsou informace od jiných obcí, regionálních nebo státních institucí, které zaškrtnulo 40,4 %. Některé obce také uvedly další zdroje jako Místní akční skupiny, vlastní dotační kancelář a vlastní sestavování dotačního zpravodaje. Obce často kombinují více zdrojů informací; pokud vybraly pouze jeden zdroj, byly to nejčastěji odborníci nebo online portály.

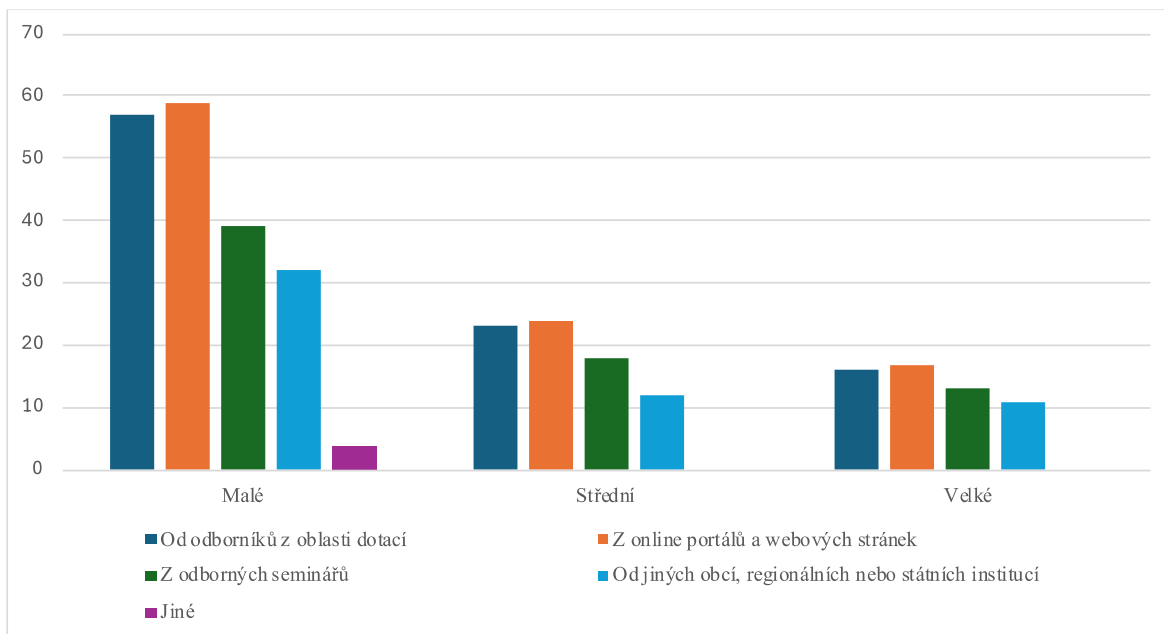
Graf 5-Kde obce primárně získávají informace o možnostech čerpání dotací z EF

Zdroj: vlastní zpracování

Při rozdělení obcí do 3 velikostních kategorií se rozložení preferencí v zásadě příliš nemění. Avšak zřetelnější rozdíl lze vidět v tom, že u středních a velkých obcí není až tak veliký rozdíl mezi zdroji, které využívají. Tyto dvě kategorie tedy využívají více odborné semináře a informace od jiných obcí, regionálních nebo státních institucí než obce malé. To může značit, že větší obce jsou možná více zapojené do různých sítí, které mezi sebou sdílejí informace.

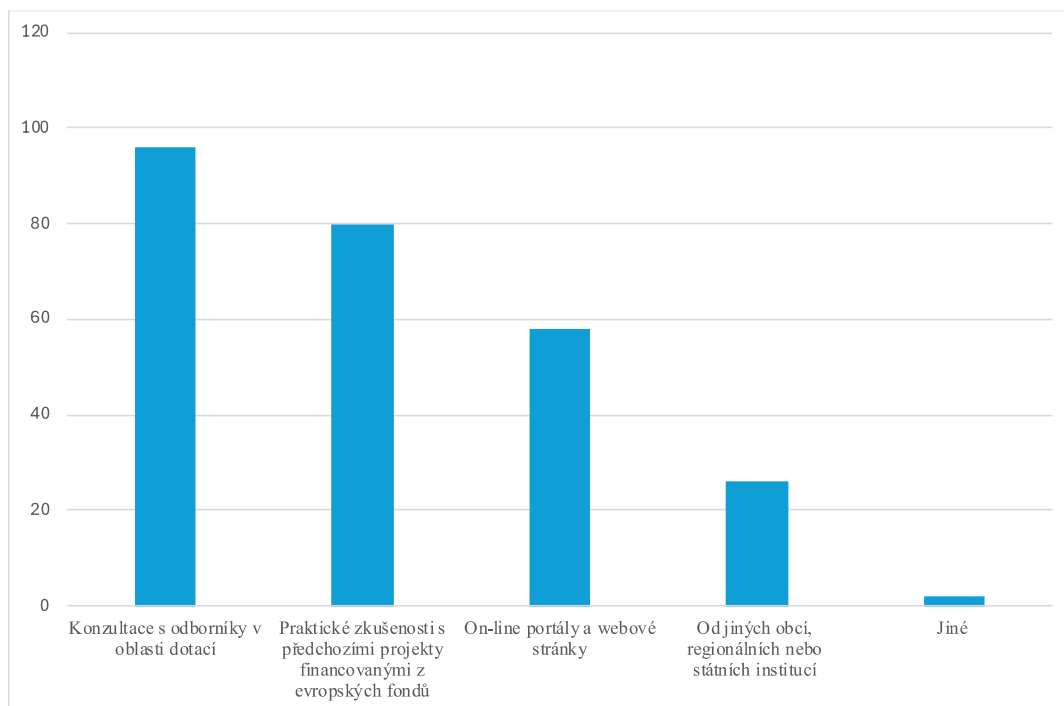
Graf 6- Kde obce jednotlivých velikostních kategorií primárně získávají informace o možnostech čerpání dotací z EF

Zdroj: vlastní zpracování

Jiné výsledky lze zaznamenat z odpovědí na otázku, které zdroje obce považují za nejpřínosnější. Nejvíce obcí (70,5 %) považuje konzultace s odborníky za nejpřínosnější zdroj informací, poté následují praktické zkušenosti z předchozích projektů (58,8 %). Ačkoliv jsou on-line portály nejvíce využívaným zdrojem, jen 41,9 % obcí je považuje za přínosné. Nejméně obce volily komunikaci s jinými obcemi a institucemi, které označilo pouze 18,4 % z nich. Některé obce doplnily ještě prostřednictvím možnosti „jiné“ konzultace se zástupci "dotačníka" a vlastní studium podmínek dotace.

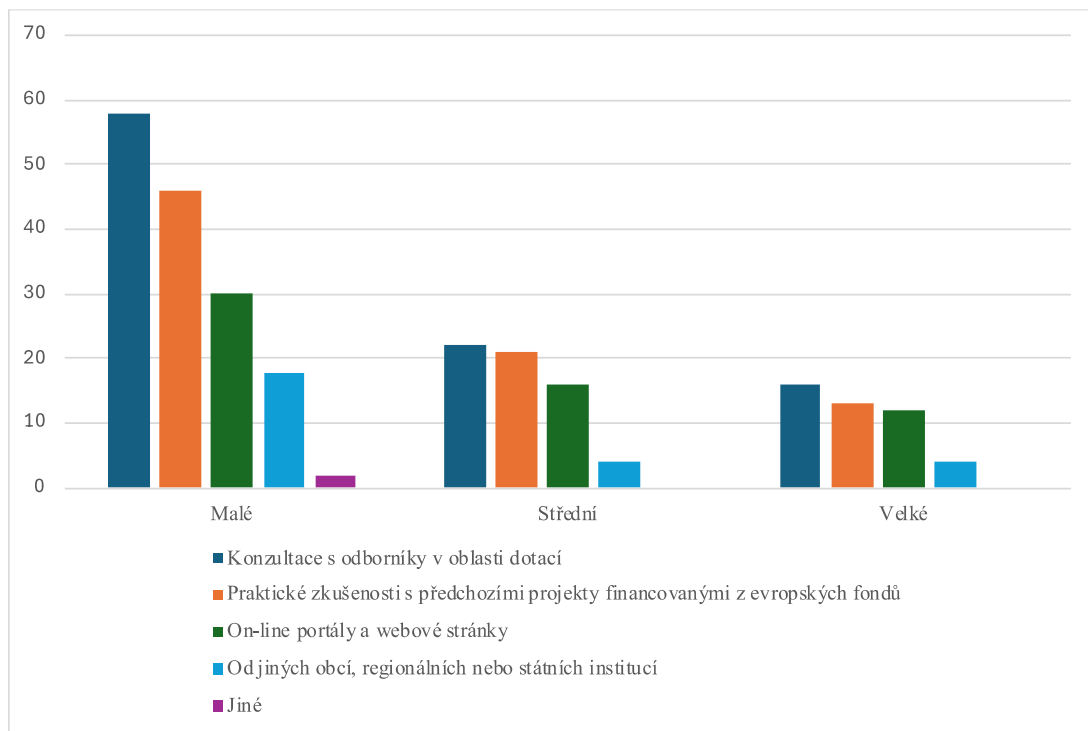
Graf 7-Které zdroje považují obce za nejpřínosnější

Zdroj: vlastní zpracování

Když se preference rozdělí podle velikostních kategorií obcí, tak je trend stále relativně stejný. Co však stojí za povšimnutí je, že u malých obcí dominují více konzultace s odborníky, ve srovnání s jinými zdroji informací. U menších a středních obcí mezi nimi není až tak výrazný rozdíl. Výjimku tvoří informace od jiných obcí, které jsou méně významné pro všechny velikostní kategorie. Nejvyšší oblíbenost tohoto zdroje informací lze pozorovat u velkých obcí, jež je též nejvíce ze všech kategorií využívají.

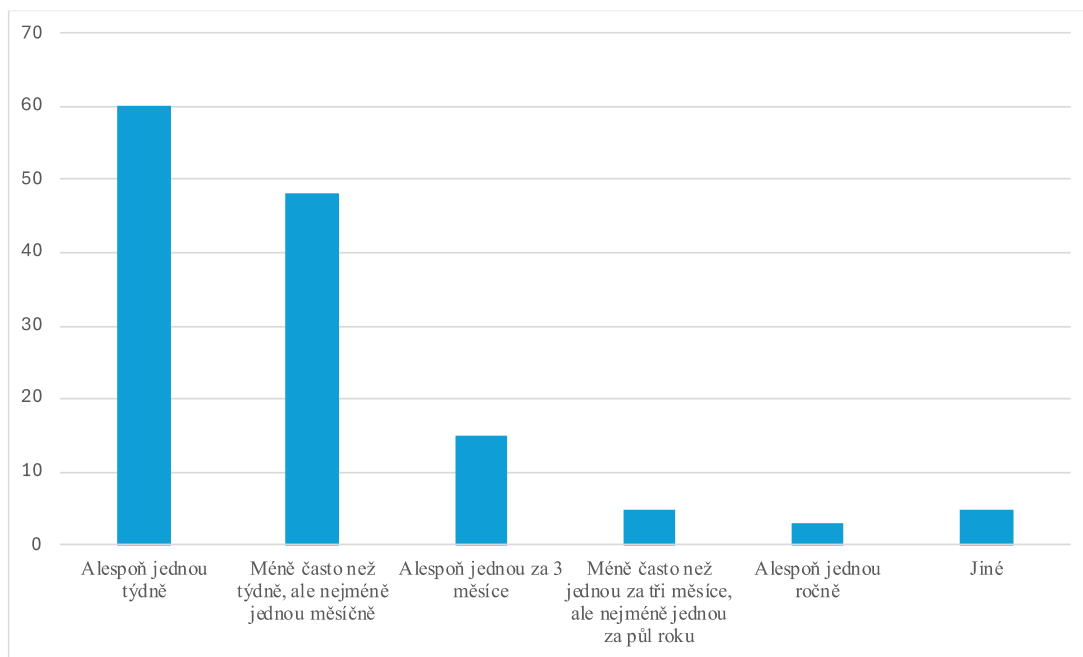
Graf 8-Které zdroje považují obce jednotlivých velikostních kategorií za nejprínosnější

Zdroj: vlastní zpracování

Frekvence získávání nových poznatků může významně ovlivnit schopnost obcí reagovat na výzvy, přizpůsobit se měnícím se podmínkám a včas identifikovat příležitosti pro financování svých projektů. Podle výsledků jsou obce velmi aktivní ve vyhledávání informací o evropských dotacích. Nejvíce obcí (44,1 %) uvedlo, že vyhledávají informace alespoň jednou týdně. Druhou nejčastější odpovědí bylo méně často než jednou týdně, ale alespoň jednou měsíčně. Tuto možnost zvolilo 35,3 % obcí. Už výrazně menší počet obcí (11 %) uvedlo, že informace vyhledává alespoň jednou za tři měsíce. Alespoň jednou za půl roku zjišťuje nové poznatky pouze 3,7 % obcí. Zároveň také 5 obcí uvedlo jinou frekvenci vyhledávání informací, 3 z nich je vyhledávají denně a 2 podle potřeby.

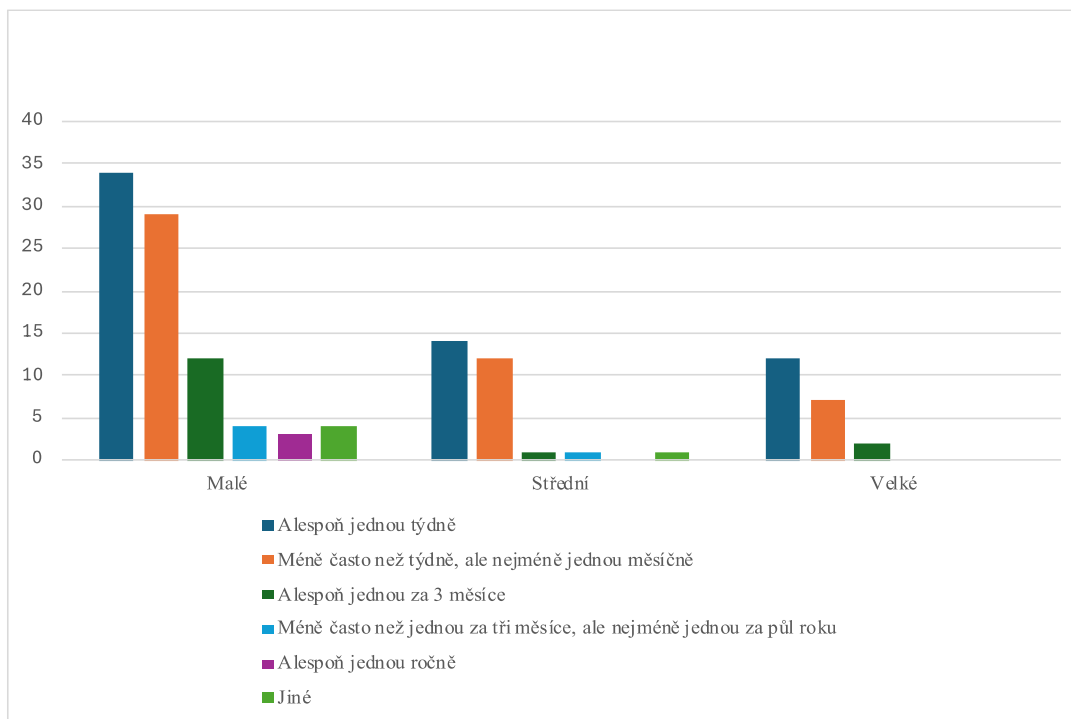
Graf 9-Jak často obce vyhledávají informace o evropských dotacích

Zdroj: vlastní zpracování

Z rozdělení obcí do jednotlivých kategorií lze usoudit, že jsou všechny kategorie velmi aktivní ve vyhledávání informací, neboť u všech převažuje vyhledávání informací alespoň jednou týdně. Taktéž všechny kategorie mají na druhém místě vyhledávání informací alespoň jednou měsíčně. V čem lze však vidět rozdíl je, že žádné obce velké a střední kategorie nevyhledávají informace alespoň jednou ročně, jak je tomu u malého množství malých obcí. Celkově lze však říci, že se obce všech kategorií snaží aktivně vzdělávat v problematice evropských dotací a čím větší obec je, tak tím spíše častěji.

Graf 10-Jak často obce jednotlivých velikostních kategorií vyhledávají informace o evropských dotacích

Zdroj: vlastní zpracování

4.2 Síťování

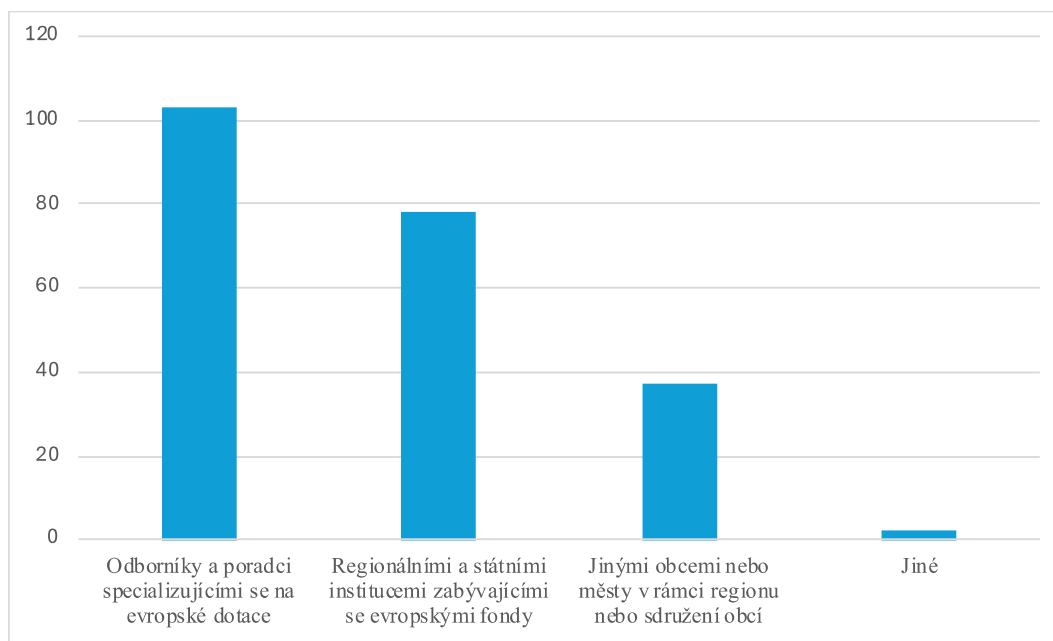
Učení se spoluprací je považováno za nejtypičtější formu učení pro aktéry v učících se regionech.⁷¹ Zároveň je také touto formou možné získat nekodifikovaný typ znalostí, který může být významným zdrojem konkurenceschopnosti.⁷² Cílem dotazníkového šetření bylo tedy zjistit, s kým se obce síťují za účelem získávání informací o evropských dotacích. Obce nejčastěji udržují vztahy s odborníky a poradci specializujícími se na evropské dotace (78 %). Obce také ve velké míře spolupracují s regionálními a státními institucemi (59 %). Naopak nejméně se síťují s jinými obcemi nebo městy (28 %). Spolupráce mezi obcemi je však považována za klíčový faktor pro vyvážený rozvoj území. Zároveň je také předmětem

⁷¹ LUNDVALL, Bengt-åke. NATIONAL SYSTEMS OF INNOVATION: TOWARDS A THEORY OF INNOVATION AND INTERACTIVE LEARNING. In: *The Learning Economy and the Economics of Hope*. London: Anthem Press, 2016, ISBN 9781783085965. s. 94.

⁷² WOKOUN, René; MALINOVSKÝ, Jan; DAMBORSKÝ, Milan a BLAŽEK, Jiří. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008. ISBN 978-80-7201-699-0. s. 268.

podpory politiky soudržnosti.⁷³ Jedna z obcí uvedla, že využívá vlastní pracovníky nebo projektové manažery a další má portál s aktuálními informacemi o vyhlášených výzvách.

Graf 11-S kým obce udržují vztahy za účelem získávání informací o evropských dotacích

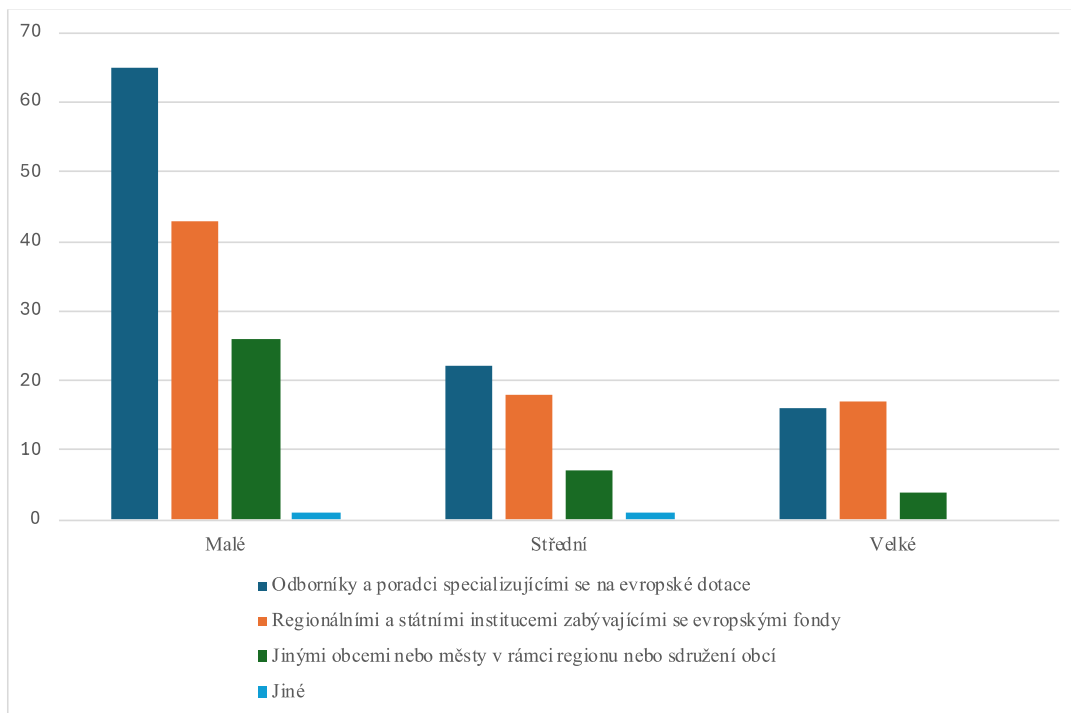

Zdroj: vlastní zpracování

Zajímavé výsledky lze sledovat při rozdělení obcí do jednotlivých kategorií. Ukazuje se, že malé obce, na rozdíl od středních a velkých obcí, daleko více udržují vztahy s odborníky než s jinými obcemi nebo regionální a státními institucemi. V případě středních a velkých obcí není příliš zřetelný rozdíl mezi možnostmi s výjimkou udržování vztahů s jinými obcemi. U velkých obcí se dokonce ukazuje, že dávají přednost regionálním a státním institucím. Lze tedy říci, že malé obce daleko více spoléhají na informace od odborníků než malé a střední obce, které více využívají různých vztahů.

⁷³ SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Obce a Evropská unie*. Online. Příručka zastupitele. 2023-2024. Dostupné z: <https://www.priruckazastupitele.cz/18-obce-a-evropska-unie/>. [cit. 2024-06-15].

Graf 12-S kým obce jednotlivých velikostních kategorií udržují vztahy za účelem získávání informací o evropských dotacích

Zdroj: vlastní zpracování

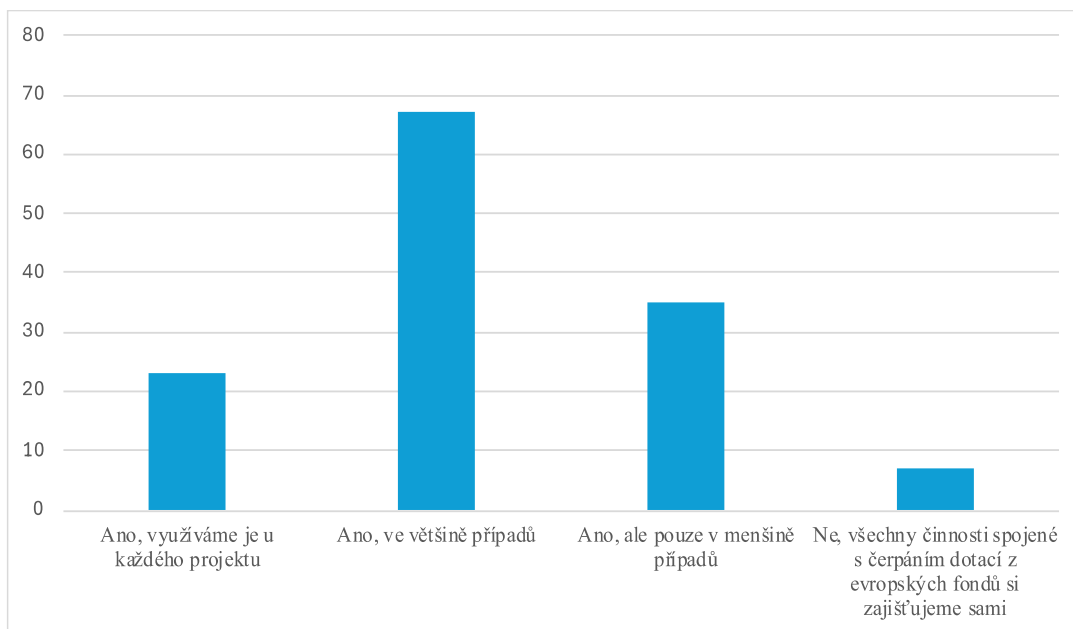
4.3 Lidské kapacity

Obce mohou při procesu získávání evropských dotací využít služeb externích společností, které za ně mohou připravit žádost o dotaci, či jiné další úkony spojené s tímto procesem. Obce je využívají například u větších projektů, projektů, které vyžadují odborné přílohy, nebo z důvodu časové náročnosti.⁷⁴ Výsledky ukazují, že většina čerpajících obcí externí společnosti využívá. Konkrétně 17,4 % obcí využívá externí společnosti pro každý projekt. Pro tyto obce jsou tedy externí znalosti a specializace klíčové pro úspěšné čerpání evropských dotací. Největší počet obcí (50,8 %), spoléhá na externí společnosti ve většině případů, což znamená, že pro tyto obce je využití externí pomoci taktéž klíčové a pouze malou část projektů si jsou schopni zajistit vlastními silami. O poznání menší, avšak stále významnou část, tvoří obce (26,5 %), které se obrací na externí společnosti v menšině případů. Tyto obce pravděpodobně většinu projektů dokáží zajistit vlastními silami, avšak

⁷⁴ PROFÍ PRESS. *Jak se obcím daří zvládat překážky na cestě za dotacemi*. Online. Moderní obec. 2016. Dostupné z: <https://moderniobec.cz/jak-se-obcim-dari-zdolavat-prekazky-na-cestech-za-dotacemi/>. [cit. 2024-06-18].

pro složitější nebo větší projekty hledají odbornou pomoc. Pouze malá část obcí (5,3 %), si zajišťuje všechny činnosti spojené s čerpáním dotací z evropských fondů samostatně.

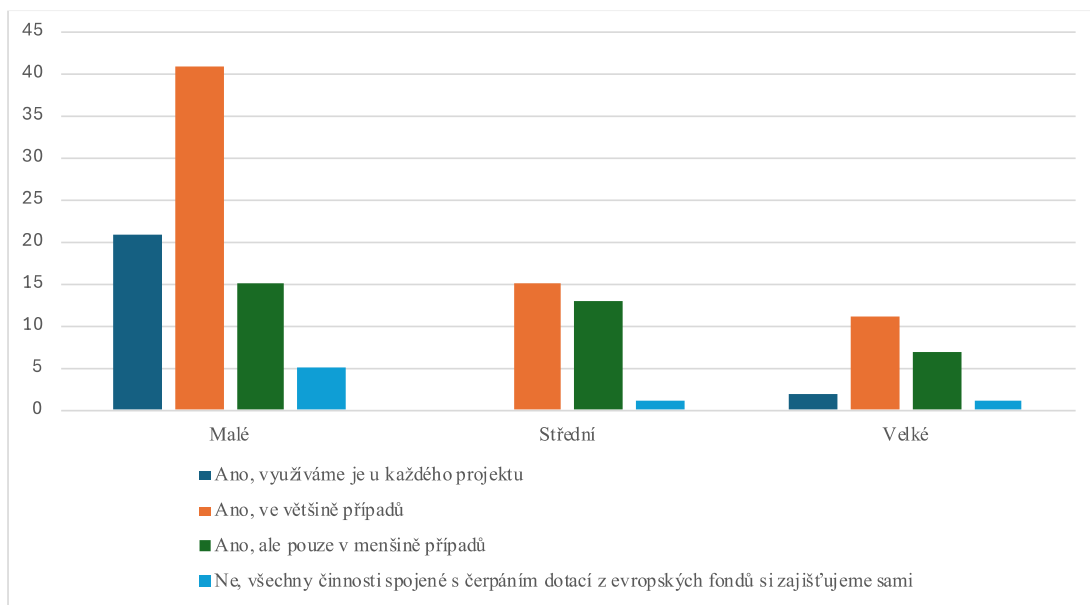
Graf 13-Jak obce využívají externí společnosti

Zdroj: vlastní zpracování

Využívání externích společností ve většině případů dominuje také při rozdělení obcí do jednotlivých velikostních kategorií. Hlavní rozdíl lze však pozorovat ve využívání externích společností u každého projektu, jež je na druhém místě u malých obcí, avšak u obcí středních a velkých je až na místě třetím. Střední a většina velkých obcí je tedy schopna zajistit určitou (ať větší či menší) část vlastními silami a nespolehá na externí pomoc ve všech případech.

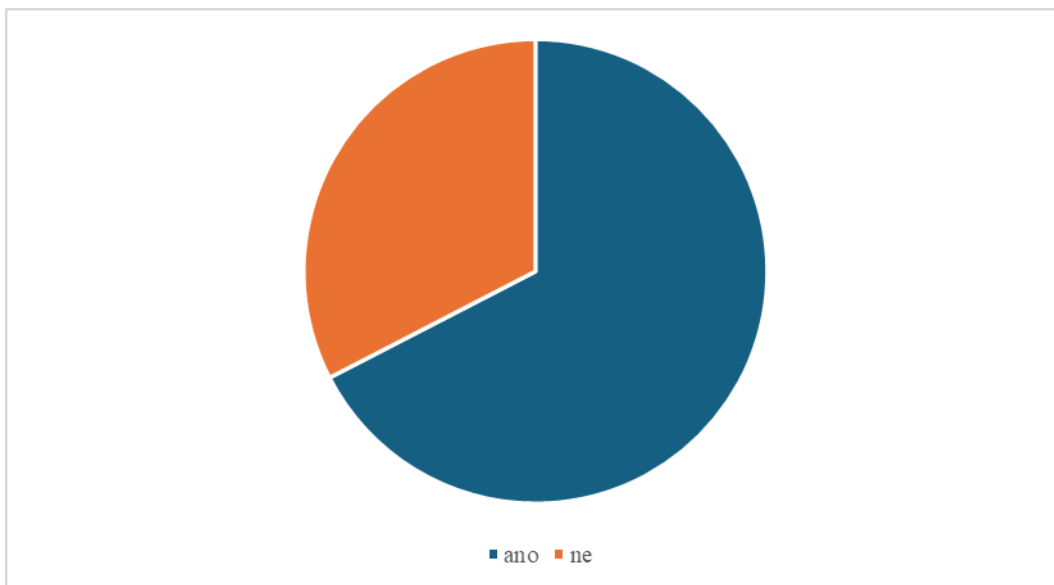
Graf 14-Jak obce jednotlivých velikostních kategorií využívají externí společnosti

Zdroj: vlastní zpracování

Ze získaných dat vyplývá, že téměř 70 % obcí má určeného konkrétního člověka nebo více lidí, kteří se specializují na procesy spojené s čerpáním evropských dotací. To může obcím zajistit větší efektivitu celého procesu a také zajistit vyšší úspěšnost díky odborné specializaci. Naopak více než 30 % obcí nemá vyčleněný personál, který se touto problematikou zabývá. Tyto obce mohou mít omezené zdroje, evropské dotace pro ně nemusí představovat prioritu, nebo dokáží dostatečně zajistit procesy spojené s čerpáním evropských dotací společnými silami, bez určení konkrétní/ch osob/y.

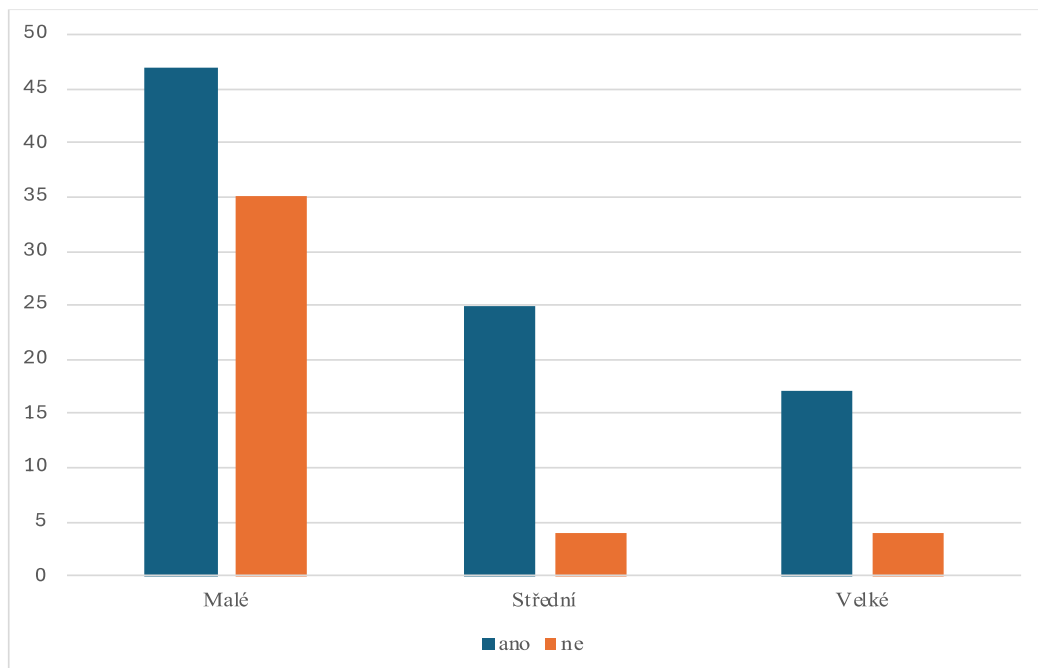
Graf 15-Vyčlenění osob specializujících se na čerpání evropských dotací

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky ukazují, že specializovanými osobami disponují spíše velké a střední obce. V těchto kategoriích je o mnoho více obcí, které mají určeného konkrétního člověka/více lidí, kteří se na čerpání evropských dotací specializují. Naopak u malých obcí tento rozdíl není příliš velký. Pro velké a střední obce jsou tedy specializující se osoby důležité a lze říci, že s rostoucí velikostí obce je pravděpodobnější, že obec bude mít zajištěné personální kapacity zabývající se touto problematikou.

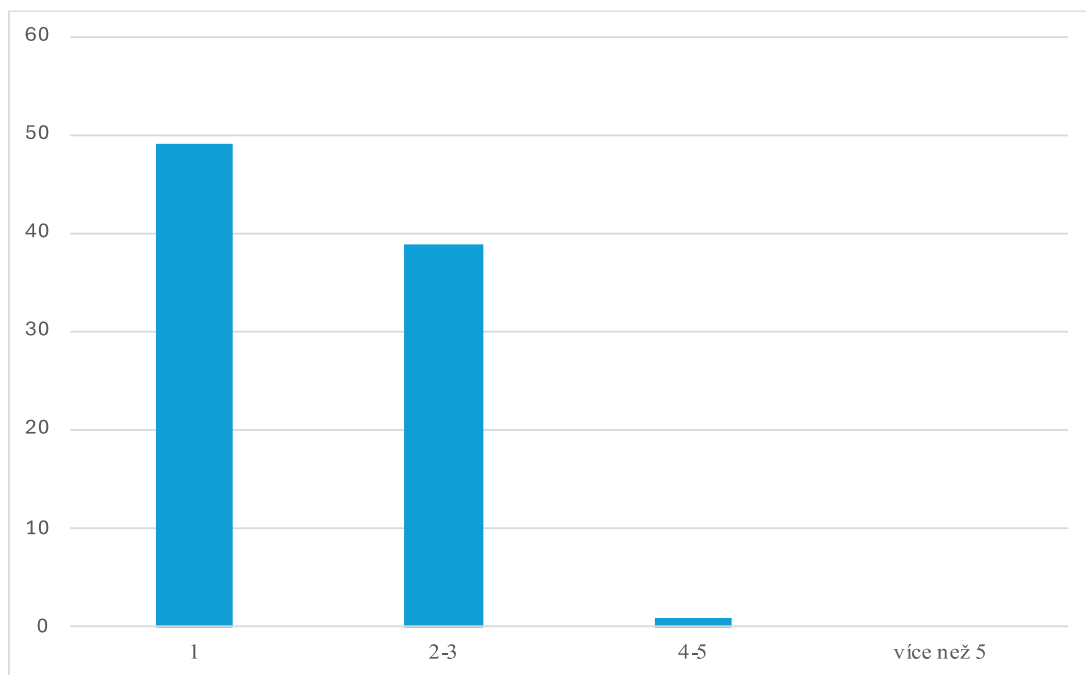
Graf 16-Vyčlenění osob specializujících se na čerpání evropských dotací v obcích jednotlivých velikostních kategoriích

Zdroj: vlastní zpracování

Nejčastěji mají obce vyčleněného jednoho člověka, který se touto problematikou zabývá. Tuto možnost zvolilo 55 % obcí. Druhou nejčastější odpovědí, kterou zvolilo 43,8 % obcí, byly 2-3 osoby. Naopak pouze 1,1 % obcí uvedla, že disponuje 4-5 osobami, které se specializují na čerpání evropských dotací. Více než pět specialistů nemá žádná z obcí, což ukazuje, že větší týmy nejsou příliš běžné a pro většinu obcí je menší počet osob dostatečný pro úspěšné zvládnutí procesu čerpání.

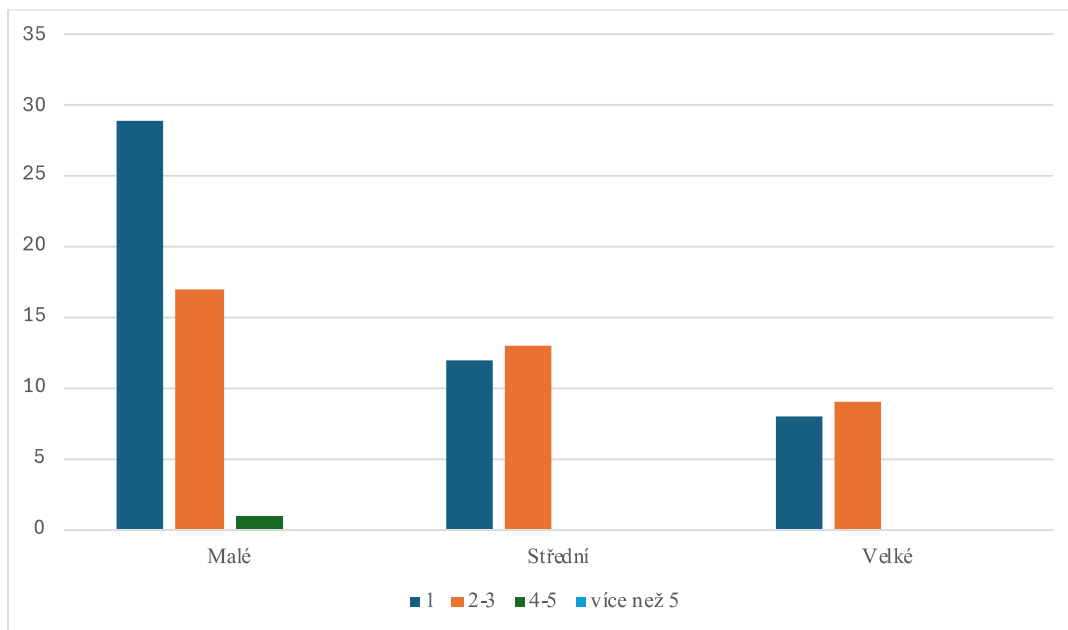
Graf 17-Kolik specializujících se osob mají obce vyčleněny

Zdroj: vlastní zpracování

Při rozdělení obcí do jednotlivých velikostních kategorií lze vidět, že malé nejčastěji disponují pouze 1 člověkem, který se problematikou zabývá. Naopak, u středních a velkých obcí je počet těch, které mají jednoho člověka a těch, které mají 2-3 téměř stejný, dokonce obce se 2-3 osobami lehce převažují. Lze tedy říci, že čím větší obec je, tím spíše je pravděpodobné, že bude mít více osob, které se na problematiku evropských dotací specializují.

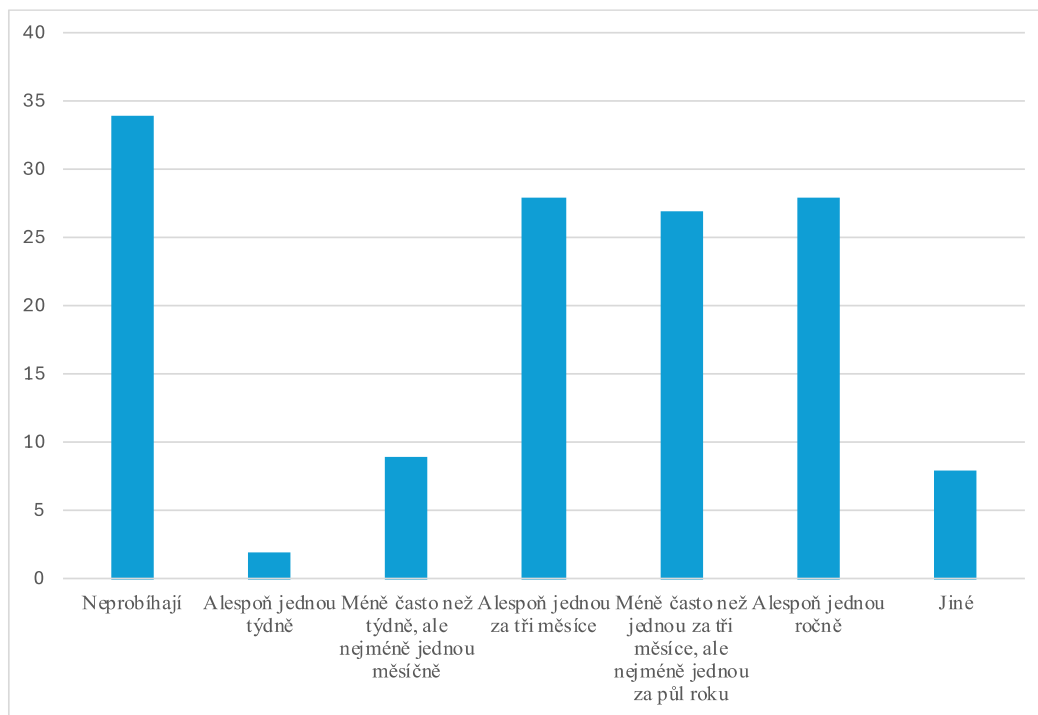
Graf 18-Kolik specializujících se osob mají obce jednotlivých velikostních kategorií vyčleněných

Zdroj: vlastní zpracování

Obce se mohou pro získání znalostí o evropských dotacích zúčastnit školení, která jim mohou pomoci získat potřebné informace a zvýšit tak šance na úspěšně čerpání evropských dotací. Tato školení se týkají této problematiky buď z obecného hlediska, nebo jsou k dispozici školení ke konkrétním výzvám, na jejichž konci mohou poté obce klást konkrétní dotazy. Z hlediska frekvence školení pracovníků lze sledovat různorodé přístupy. Nejčastější odpovědí byla školení alespoň jednou za tři měsíce a alespoň jednou ročně, obě tyto varianty zvolilo 20,6 % obcí. Téměř stejný počet obcí (19,9 %) zvolilo odpověď jednou za půl roku. Naopak velmi málo obcí (6,6 %) školí své pracovníky nejméně jednou měsíčně. Pouze 1,5 % obcí uvedly, že školení probíhají alespoň jednou týdně. Z výsledků však také vyplynulo, že u značné části obcí (25 %) k žádným školením nedochází. Prostřednictvím možnosti „jiné“ odpovědělo 8 obcí. Nejčastěji jím bylo, že se školení zúčastňují dle potřeby. Déle bylo také uvedeno, že se zúčastňují „info dnů“ ke konkrétním výzvám, které považují ze všech druhů školení za nejpřínosnější.

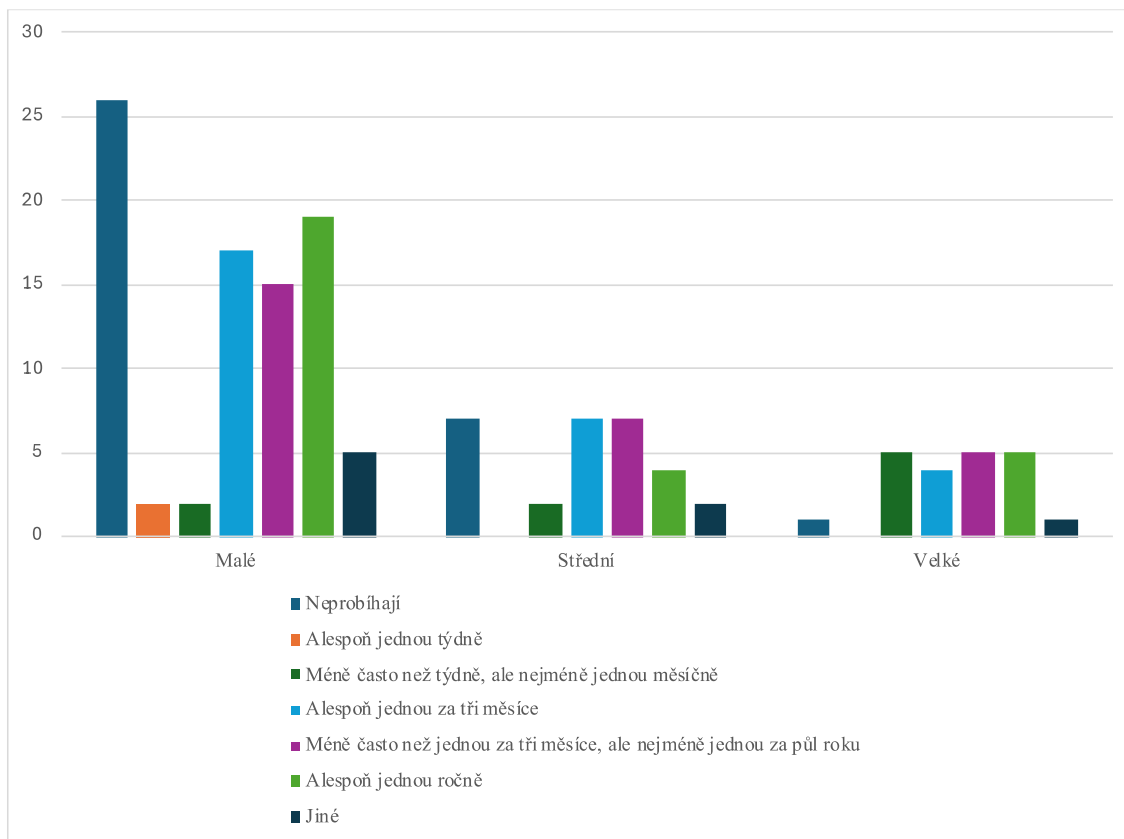
Graf 19-Jak často probíhají školení pracovníků zaměřená na rozvoj dovedností v oblasti čerpání dotací z EF

Zdroj: vlastní zpracování

V jednotlivých velikostních kategoriích jsou frekvence školení pracovníků různorodá, avšak lze mezi nimi sledovat určité rozdíly. Neúčast na školeních převažuje zejména u malých obcí s tím, že druhou nejčastější variantou jsou školení pouze jednou ročně. Naopak pouze 1 obec z kategorie velkých obcí se školení nezúčastňuje. Nejméně jsou ve všech kategoriích zastoupena školení alespoň jednou týdně, jež žádnou ze středních či velkých obcí zvolena nebyla.

Graf 20-Jak často probíhají školení pracovníků zaměřená na rozvoj dovedností v oblasti čerpání dotací z EF v jednotlivých velikostních kategoriích

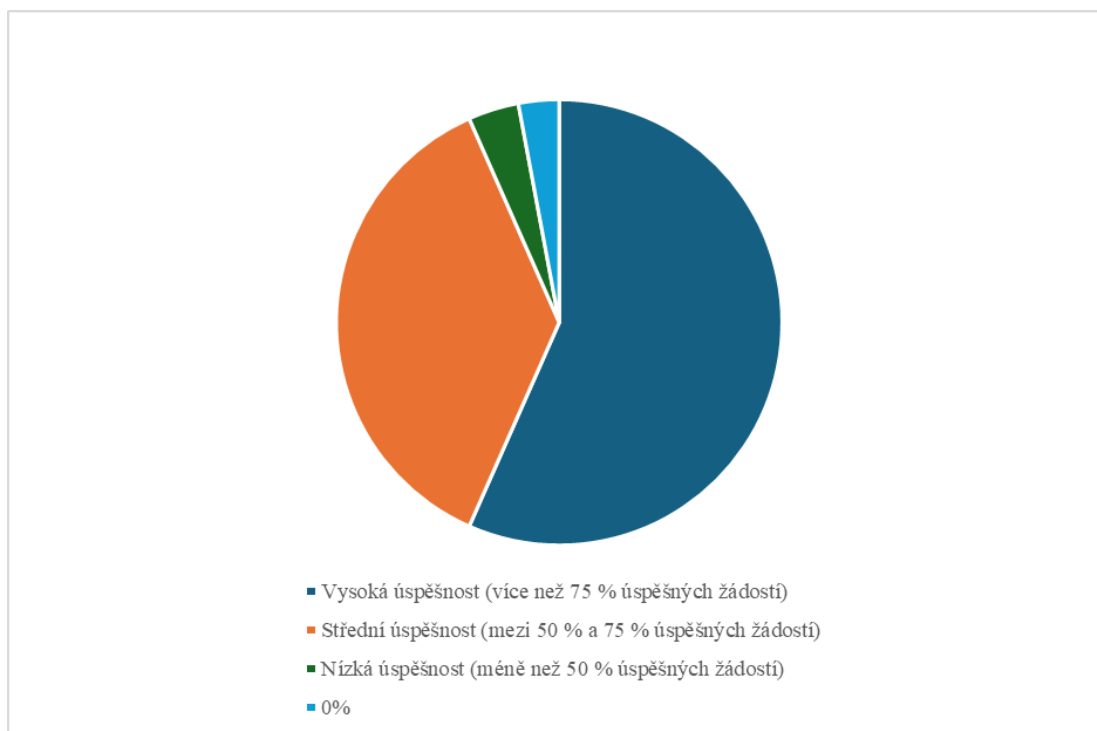

Zdroj: vlastní zpracování

4.4 Úspěšnost

Z úspěšnosti v čerpání dotací z EF lze zjistit, zda má obec dostatečné dovednosti v této problematice. Z výsledků dotazníkového šetření vyplývá, že většina obcí, která v posledních 10 letech o evropské dotace alespoň jednou požádala, je v jejich získávání úspěšná. Téměř 60 % obcí má vysokou úspěšnost čerpání. To ukazuje, že obce dokáží celý proces velmi dobře zvládat a mají zajištěny efektivní metody v této oblasti. Skoro 40 % obcí má střední úspěšnost v čerpání evropských dotací. Naopak nízkou úspěšnost mají pouze téměř 4 % obcí, jež měly více než polovinu žádostí neúspěšnou. Zajímavý je fakt, že většina z těchto obcí hodnotí své znalosti pozitivně. Naopak obce s nedostatečnými či omezenými znalostmi mají nejčastěji střední úspěšnost v čerpání a také jsou mezi nimi obce, které žádnou žádost za posledních 10 let nepodaly.

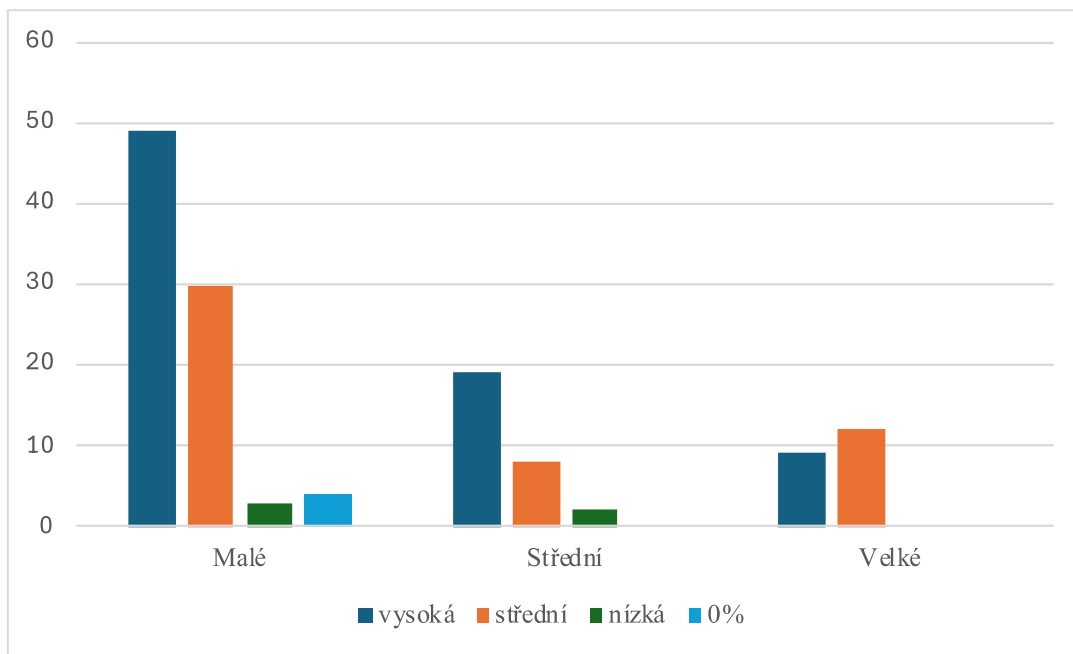
Graf 21-Jak jsou obce úspěšné v čerpání dotací z EF

Zdroj: vlastní zpracování

Z rozdělení obcí do jednotlivých velikostních kategorií je patrné, že malá města jsou velmi úspěšná v čerpání evropských dotací, neboť významná část z nich má vysokou úspěšnost. Stejně tak v kategorii středních obcí je převaha obcí, které dosahují vysoké úspěšnosti. V kategorii velkých obcí má překvapivě největší část obcí střední úspěšnost, avšak na rozdíl od zbývajících dvou kategorií zde nejsou žádné obce, které by měly nízkou úspěšnost. Lze tedy říci, že všechny velikostní kategorie se dokáží úspěšně vypořádat s procesem získávání evropských dotací.

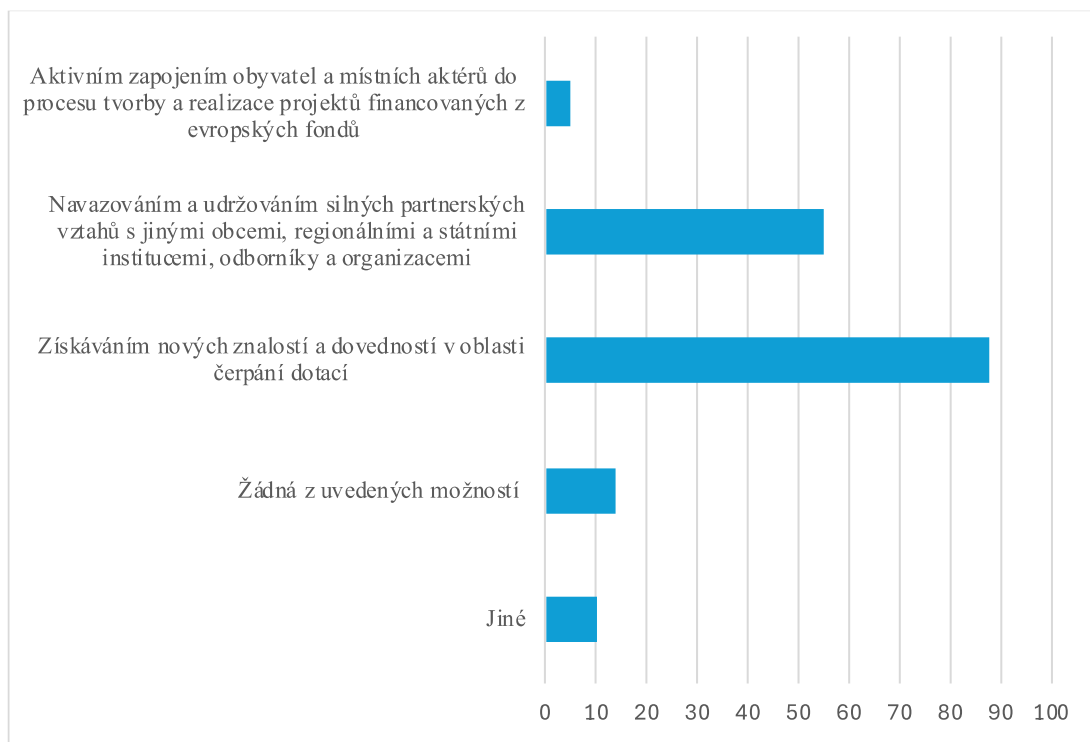
Graf 22-Jak jsou obce jednotlivých velikostních kategorií úspěšné v čerpání dotací z EF

Zdroj: vlastní zpracování

Obce se snaží být úspěšnější v procesu čerpání různými přístupy. Nejvíce, 66,7 % obcí, se zaměřuje na získávání nových znalostí a dovedností v oblasti čerpání dotací. To ukazuje, že mnoho obcí považuje získávání znalostí za velmi důležité pro úspěšně čerpání. Navazování a udržování silných partnerských vztahů s jinými obcemi, které umožňuje sdílení zkušeností a know-how, považuje za důležité 41,7 % obcí. Pouze 3,8 % obcí se snaží zvýšit úspěšnost aktivním zapojením obyvatel a místních aktérů do tvorby a realizace projektů. Celkem 10,6 % obcí nevyužívá žádnou z těchto možností, což ukazuje, že získávání znalostí a síťování pro ně není klíčové. Mezi další přístupy, které uvedlo 9 obcí, patří zaměření se na kvalitu podaných žádostí, dlouhodobé plánování, spolupráce se zkušenými administrátory dotací, výběr projektů s vysokou pravděpodobností úspěchu a přizpůsobení projektů podmínkám dotací.

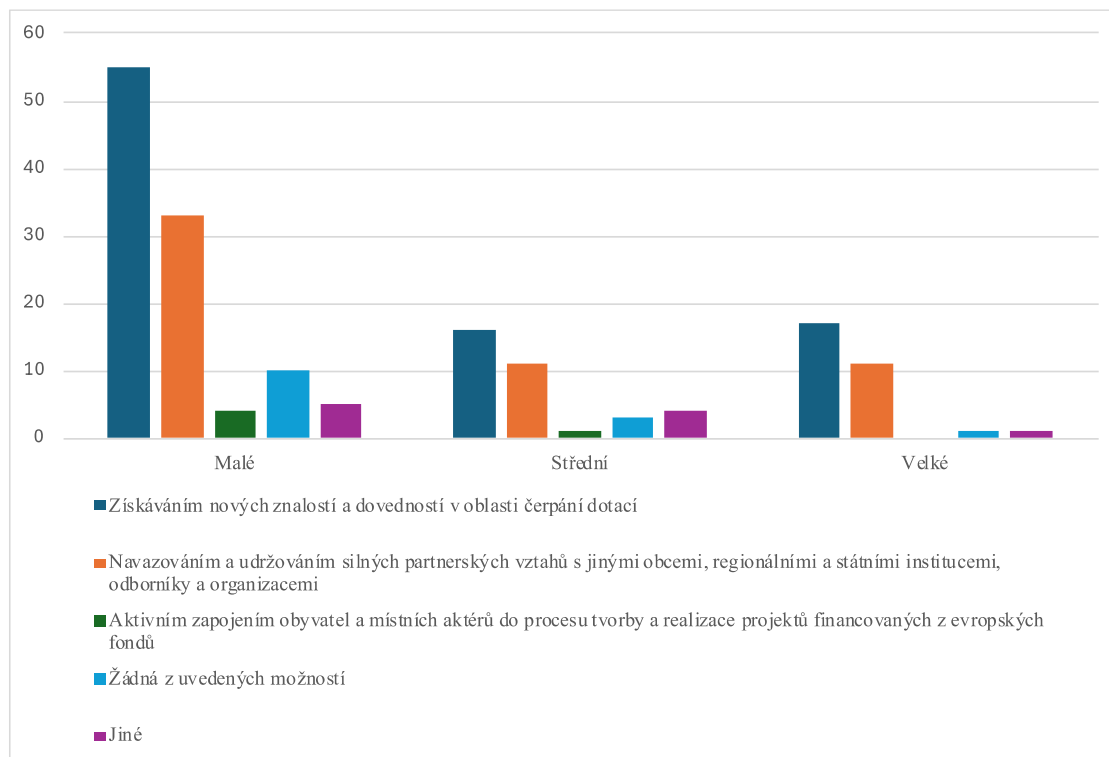
Graf 23-Jak se obce snaží zvyšovat svou úspěšnost v čerpání dotací z EF

Zdroj: vlastní zpracování

Při rozdělení obcí do velikostních kategorií není výrazný rozdíl ve způsobech snahy o vyšší úspěšnost. Malé obce nejčastěji spoléhají na získávání nových znalostí a dovedností v oblasti dotací a poté navazování a udržování partnerských vztahů s dalšími obcemi, odborníky a institucemi. 4 malé obce aktivně zapojují obyvatele a místní aktéry do procesu, což je nejvyšší číslo ze všech kategorií. Ostatní využívají jiné metody nebo žádné strategie. Střední obce přistupují k čerpání dotací podobně, s největším důrazem na získávání znalostí a dovedností, následované udržováním silných partnerských vztahů s dalšími obcemi. Pouze jedna střední obec zapojuje místní aktéry. Velké obce také nejčastěji preferují získávání nových znalostí a dovedností, přičemž budování partnerských vztahů je druhé nejčastější. Žádná velká obec nevidí aktivní zapojení místních aktérů jako významnou strategii. Některé velké obce se přiklánějí k jiným nebo žádným z uvedených přístupů.

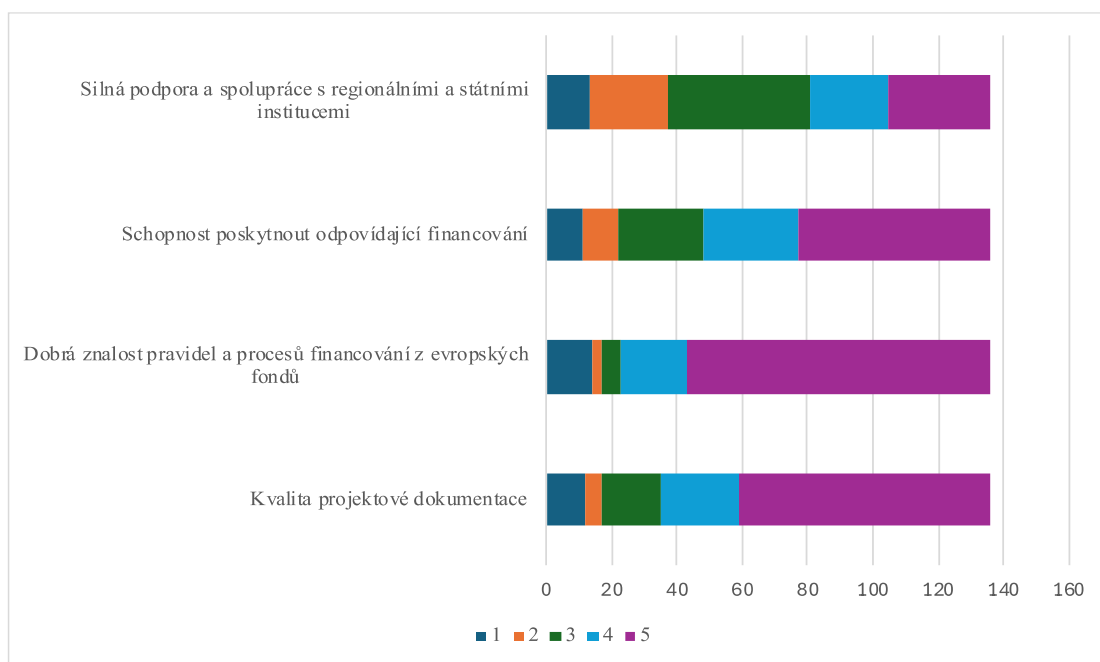
Graf 24-Jak se obce jednotlivých velikostních kategorií snaží zvyšovat svou úspěšnost v čerpání dotací z EF

Zdroj: vlastní zpracování

V rámci dotazníku měly obce na škále 1-5 ohodnotit důležitost jednotlivých faktorů pro úspěšné získání dotací, přičemž číslo 1 znamenalo nepodstatné a číslo 5 stěžejní. Kvalitu projektové dokumentace označilo jako stěžejní 56,6 % obcí, dalších 17,6 % ji hodnotí jako důležitou. Ještě více obcí, 68,4 %, považuje za stěžejní dobrou znalost pravidel a procesů financování z evropských fondů. Schopnost poskytnout odpovídající financování je stěžejní pro 43,4 % obcí a důležitá pro dalších 21,3 %, zatímco 8,1 % ji hodnotí jako nepodstatnou. Silná podpora a spolupráce s regionálními a státními institucemi je nejméně důležitý faktor, stěžejní pro pouze 22,8 % obcí, nejčastěji hodnocená číslem 3. Celkově jsou pro obce nejdůležitější tři hlavní faktory: kvalita projektové dokumentace, znalost pravidel financování a schopnost poskytnout odpovídající financování. Silná podpora a spolupráce s regionálními a státními institucemi je významná, avšak méně zásadní.

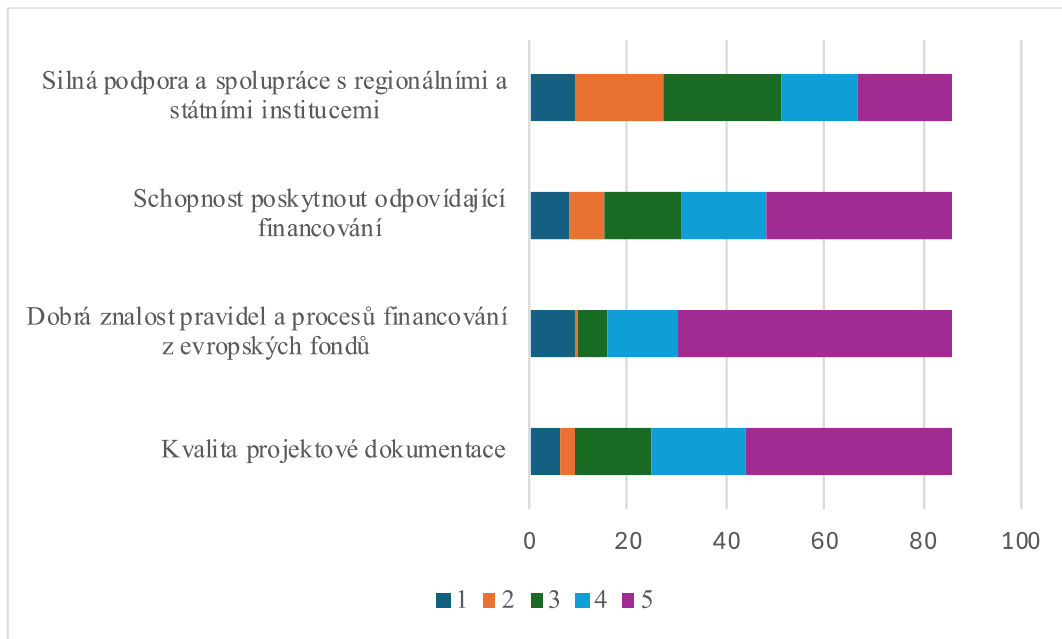
Graf 25-Jak jsou podle obcí jednotlivé faktory důležité pro úspěšné získání dotací z EF

Zdroj: vlastní zpracování

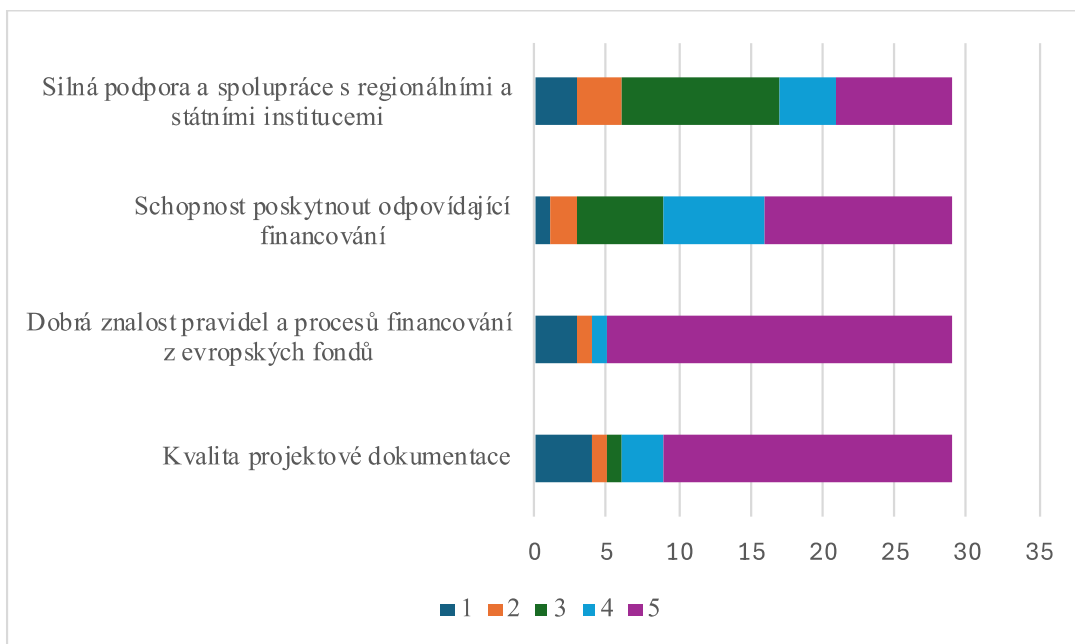
Když se obce rozdělí do jednotlivých velikostních kategorií, tak nejvíce viditelným rozdílem je, že velké obce považují kvalitu projektové dokumentace jako důležitější faktor pro úspěšné čerpání, než dobrou znalost pravidel a procesů financování. U malých a středních obcí je tomu opačně. Kromě tohoto rozdílu však nejsou mezi velikostními kategoriemi významné rozdíly.

Graf 26-Jak jsou podle malých obcí jednotlivé faktory důležité pro úspěšné získání evropských dotací

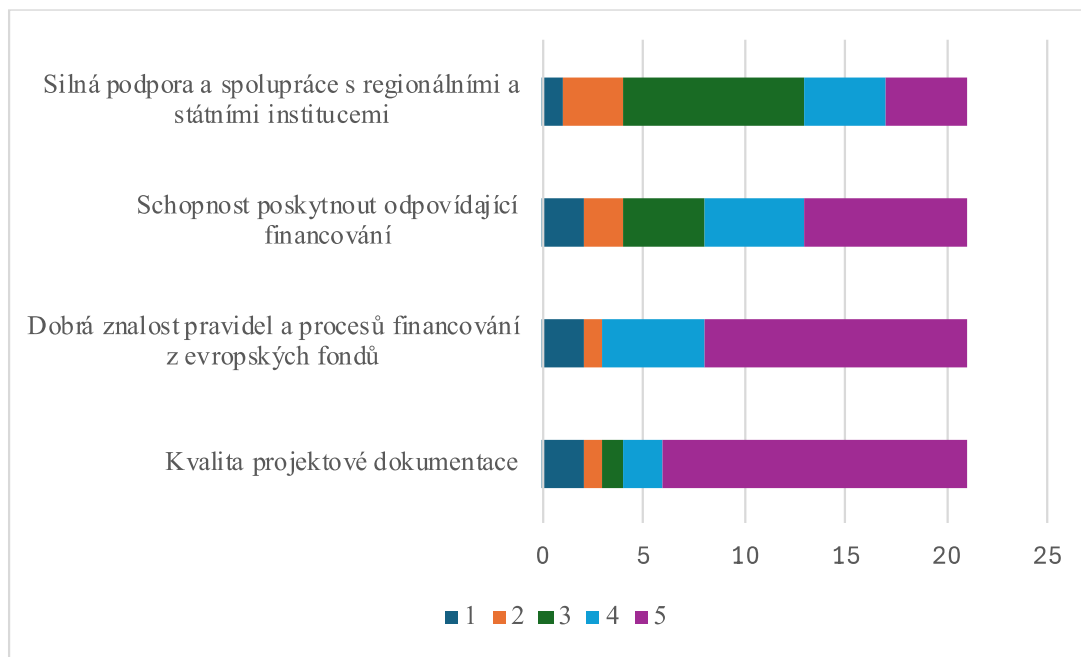
Zdroj: vlastní zpracování

Graf 27-Jak jsou podle středních obcí jednotlivé faktory důležité pro úspěšné získání evropských dotací

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 28-Jak jsou podle velkých obcí jednotlivé faktory důležité pro úspěšné získání evropských dotací

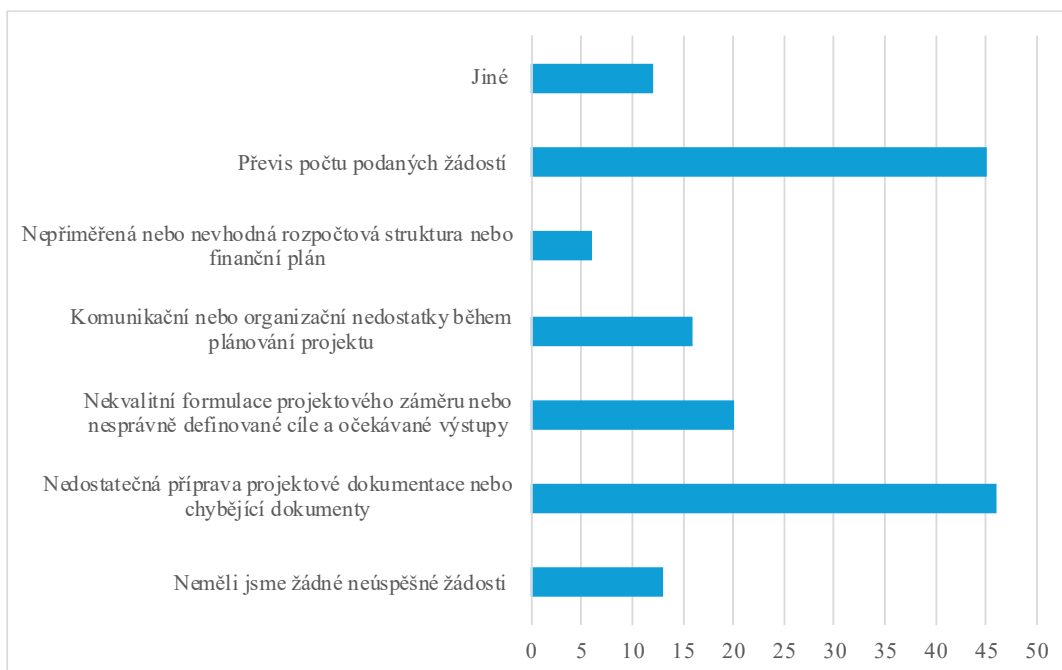

Zdroj: vlastní zpracování

V rámci dotazníkového šetření bylo také zjišťováno, jaké faktory byly důvodem neúspěšných žádostí. Z dostupných dat patří mezi nejčastější důvody nesplnění kritérií přijatelnosti a formálních náležitostí nízká kvalita zpracování dokumentu a převis počtu podaných žádostí.⁷⁵ V dotazníkovém šetření byly obce podrobněji dotazovány, co bylo důvodem jejich neúspěšných žádostí. Největším problémem je zajištění kvalitní přípravy projektové dokumentace nebo chybějící požadované dokumenty, což uvedlo 34,8 % obcí. Druhým častým důvodem je převis počtu podaných žádostí, který uvedlo 34,1 % obcí. Rychlost podání žádosti je tak klíčová, neboť je často velká konkurence mezi žadateli. Nekvalitní formulace projektového záměru nebo nesprávně definované cíle uvedlo 15,2 % obcí. Nepřiměřenou nebo nevhodnou rozpočtovou strukturu uvedlo jen 4,5 % obcí. 9,8 % obcí se nesetkalo s neúspěšnými žádostmi. Další faktory, uvedené 9,1 % obcí, zahrnují nízké bodové ohodnocení a časovou náročnost. Jedna obec uvedla, že i přes dlouhodobou přípravu jsou neúspěšní kvůli parametrům výzvy. Dalšími důvody byly špatně fungující elektronické systémy a zrušení dotačního titulu.

⁷⁵ SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Obce a Evropská unie*. Online. Příručka zastupitele. 2023-2024. Dostupné z: <https://www.priruckazastupitele.cz/18-obce-a-evropska-unie/>. [cit. 2024-06-15].

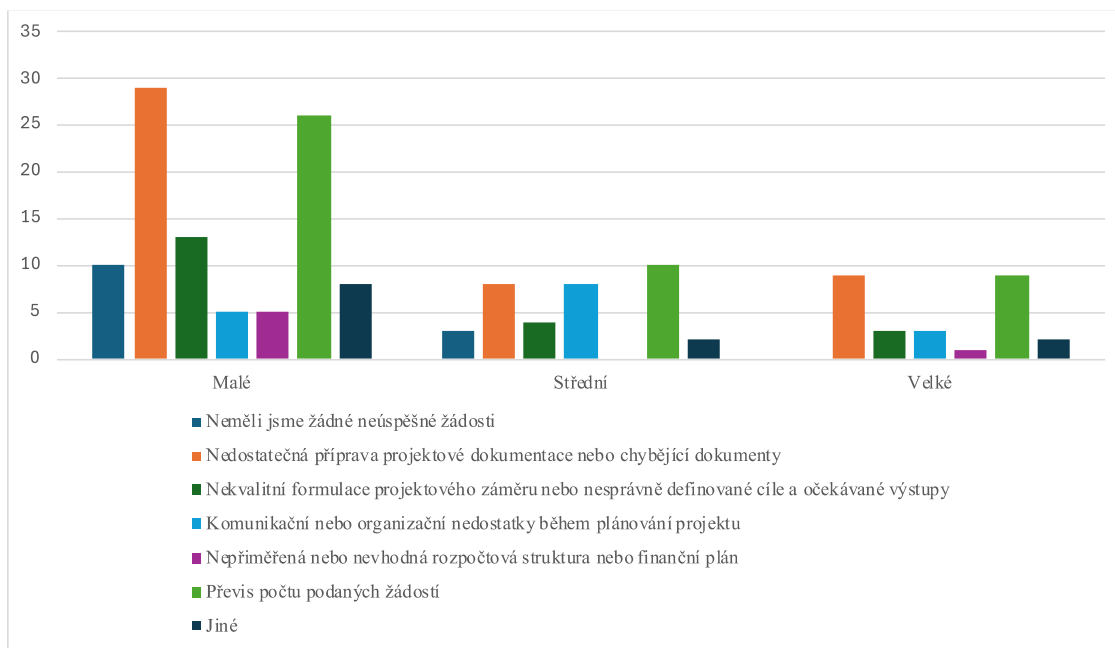
Graf 29-Důvody neúspěšných žádostí

Zdroj: vlastní zpracování

Rozdělení obcí do velikostních kategorií ukazuje, že u malých obcí je největším problémem nedostatečná příprava projektové dokumentace nebo chybějící dokumenty a následně převís počtu podaných žádostí. Jinak tomu je u kategorie středních obcí, kde převažuje převís počtu podaných žádostí nad nekvalitní přípravou projektové dokumentace. V kategorii velkých obcí taktéž dominují oba zmíněné faktory, avšak zde se počty těchto obcí rovnají. Dalším zajímavým zjištěním je, že v kategorii středních obcí jsou větším problémem komunikační nebo organizační nedostatky během plánování projektu než u malých či velkých obcí.

Graf 30-Důvody neúspěšných žádostí obcí jednotlivých velikostních kategorií

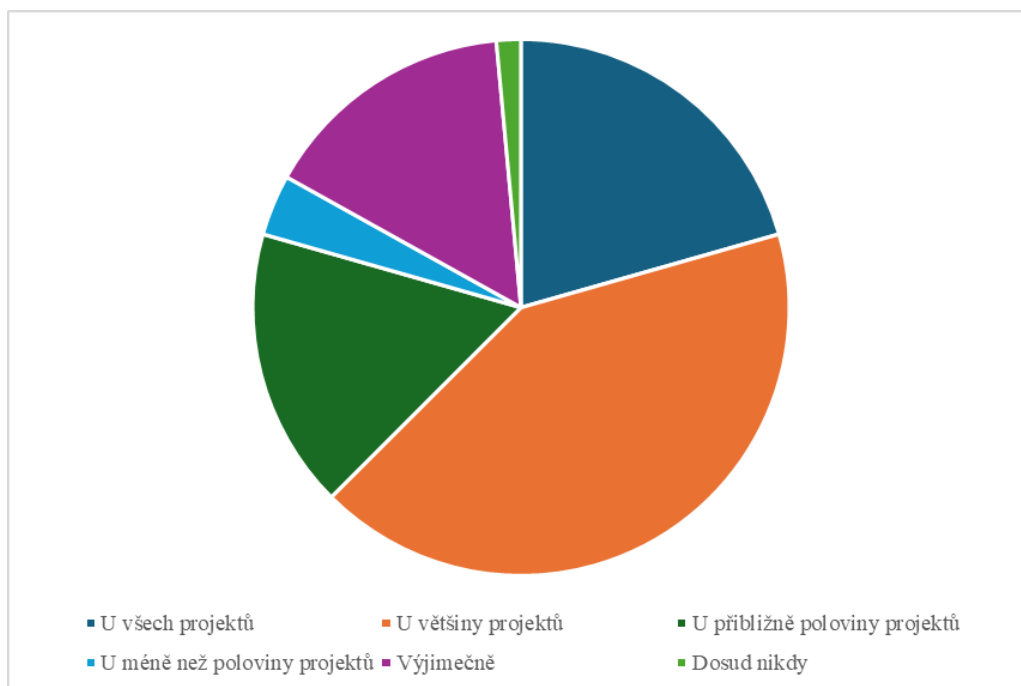
Zdroj: vlastní zpracování

4.5 Překonání překážek

Cílem dotazníkového šetření bylo rovněž zjistit, s jakými překážkami v oblasti evropských dotací se obce potýkají. Nejprve byly obce dotazovány, zda se setkávají s administrativními komplikacemi. Administrativa patří k problematickým oblastem dotační politiky, neboť často přináší mnoho nepředvídatelných komplikací.⁷⁶ Výsledky ukazují, že tento druh překážek je pro obce velmi běžný. Až 41,9 % obcí uvedlo, že se s těmito komplikacemi setkává „u většiny projektů“, zatímco druhá nejčastější odpověď, kterou zvolilo 20,6 % obcí, byla „u všech projektů“. Lze tedy konstatovat, že s tímto typem překážek se setkává výrazná část obcí. Naopak 15,4 % obcí uvedlo, že na administrativní komplikace naráží pouze výjimečně, a pouhých 1,5 % obcí uvedlo, že se s nimi dosud neseťkalo.

⁷⁶ SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Obce a Evropská unie*. Online. Příručka zastupitele. 2023-2024. Dostupné z: <https://www.priruckazastupitele.cz/18-obce-a-evropska-unie/>. [cit. 2024-06-15].

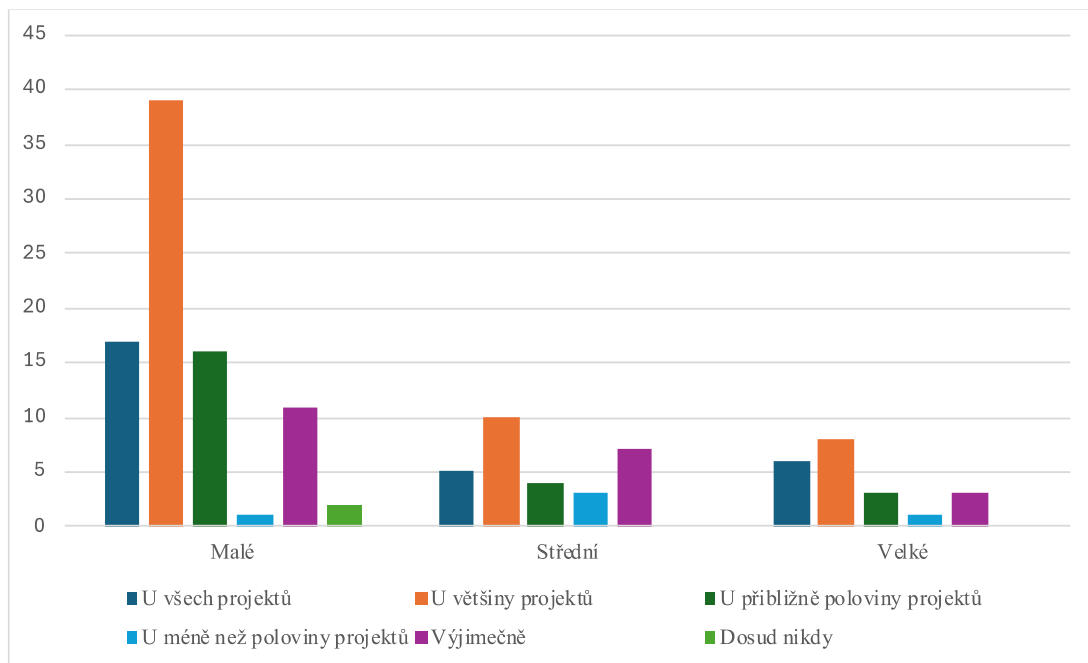
Graf 31-Jak často se obce setkávají s administrativními komplikacemi

Zdroj: vlastní zpracování

Stejný závěr lze vyvodit i pokud jsou obce rozděleny do jednotlivých velikostních kategorií. Z výsledků je zřejmé, že se všechny kategorie s administrativními komplikacemi nejčastěji setkávají u většiny projektů. Malý rozdíl lze spatřit u středních obcí, u kterých je druhou nejčastěji volenou možností „výjimečně“, zatímco u malých a velkých obcí je tím „u všech projektů“. Lze tak říci, že střední obce se s administrativními komplikacemi setkávají méně často než malé a velké obce. Celkově však výsledky ukazují, že administrativní překážky při čerpání evropských dotací jsou běžné napříč všemi velikostními kategoriemi obcí.

Graf 32-Jak často se obce jednotlivých velikostních kategorií setkávají s administrativními komplikacemi

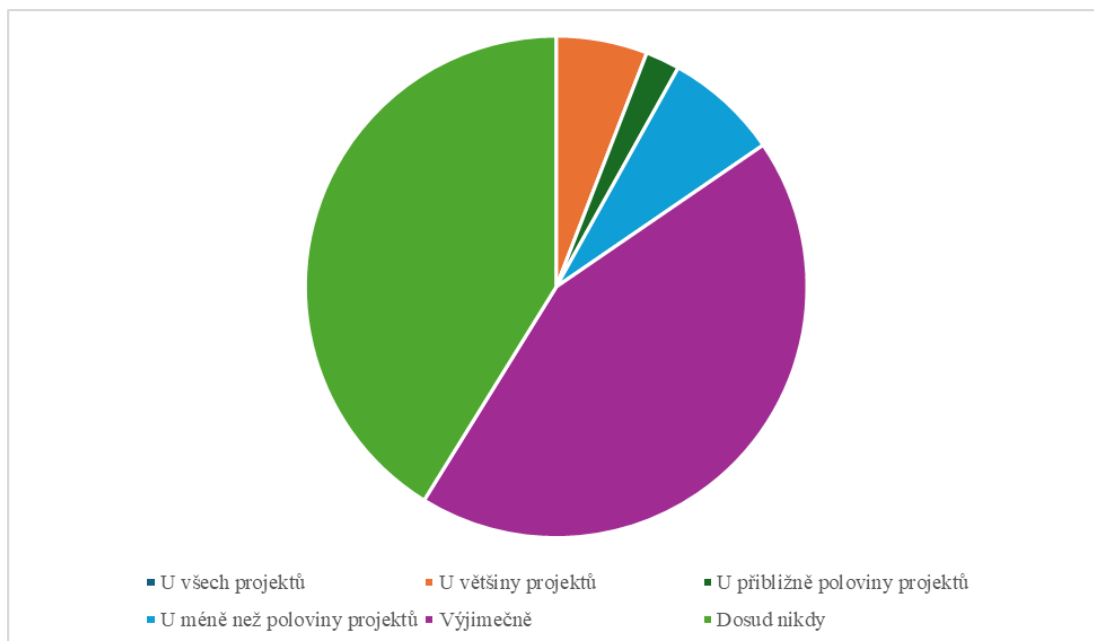

Zdroj: vlastní zpracování

Pokud obce chtějí realizovat projekt podpořený z fondů EU, musí brát v potaz, že je potřeba na začátku celého procesu zajistit jeho financování, neboť k vyplacení prostředků dochází v průběhu realizace či po ukončení. Zároveň je také potřeba mít dostatečně zajištěnou spoluúčast, neboť dotace zpravidla nepokrývá celkové financování projektu.⁷⁷ Z hlediska komplikací se zajištěním odpovídajícího financování na začátku projektů jsou výsledky značně rozdílné. Žádná obec neuvědla, že by se s těmito problémy setkala u všech svých projektů, a pouze 5,9 % obcí se s těmito komplikacemi potýká u většiny svých projektů. Až 43,4 % obcí má tyto problémy pouze výjimečně, a dokonce 41,2 % obcí se s nimi dosud nikdy nesešlo. Zároveň velmi malá část obcí se s nimi setkává u přibližně poloviny projektů. Celkově tedy většina obcí zajišťuje financování na začátku projektů bez výrazných obtíží a jen malé procento obcí čelí výraznějším problémům v tomto ohledu.

⁷⁷ SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Obce a Evropská unie*. Online. Příručka zastupitele. 2023-2024. Dostupné z: <https://www.priruckazastupitele.cz/18-obce-a-evropska-unie/>. [cit. 2024-06-15].

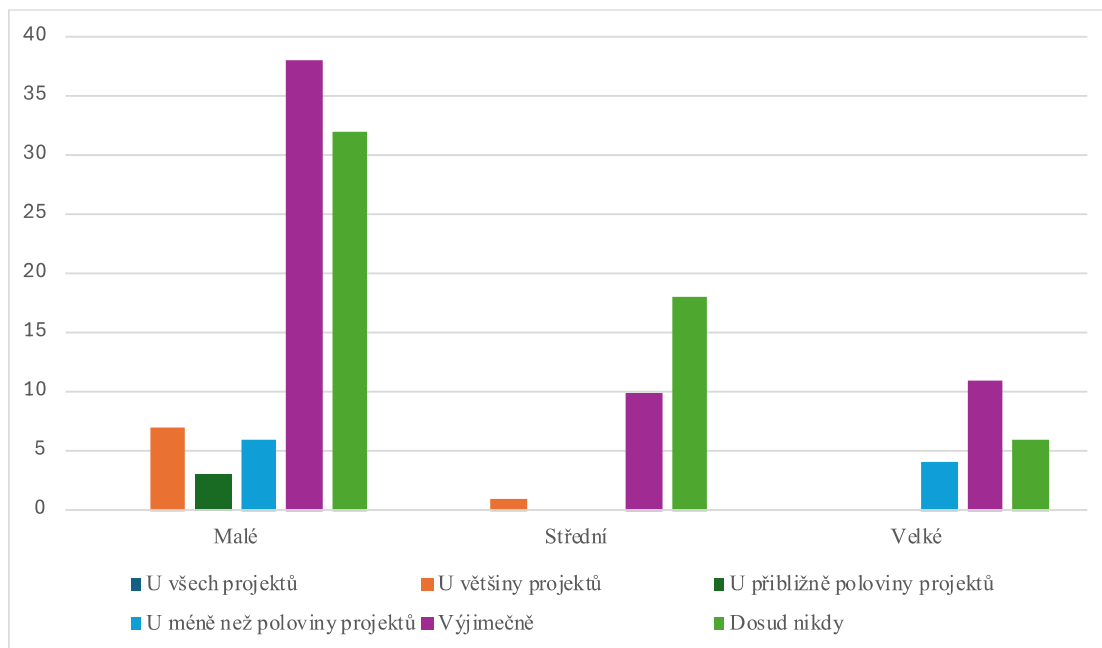
Graf 33-Jak často mají obce problém se zajištěním odpovídajícího financování na začátku projektu

Zdroj: vlastní zpracování

Při rozdělení obcí podle velikosti se ukazuje, že problémy se zajištěním financování na začátku projektu nejsou pro většinu z nich velkou komplikací. Žádná z obcí, bez ohledu na velikost, nemá problémy se zajištěním financování u všech svých projektů. Pouze málo obcí má tyto problémy u většiny projektů, a tím jsou zejména malé obce a minimum středních obcí. Velké a malé obce se s těmito problémy nejčastěji setkávají výjimečně a největší počet středních obcí se tím dosud nesešlo. Celkově tedy výsledky ukazují, že většina obcí má dostatečné zdroje pro úspěšné zajištění financování na začátku projektů.

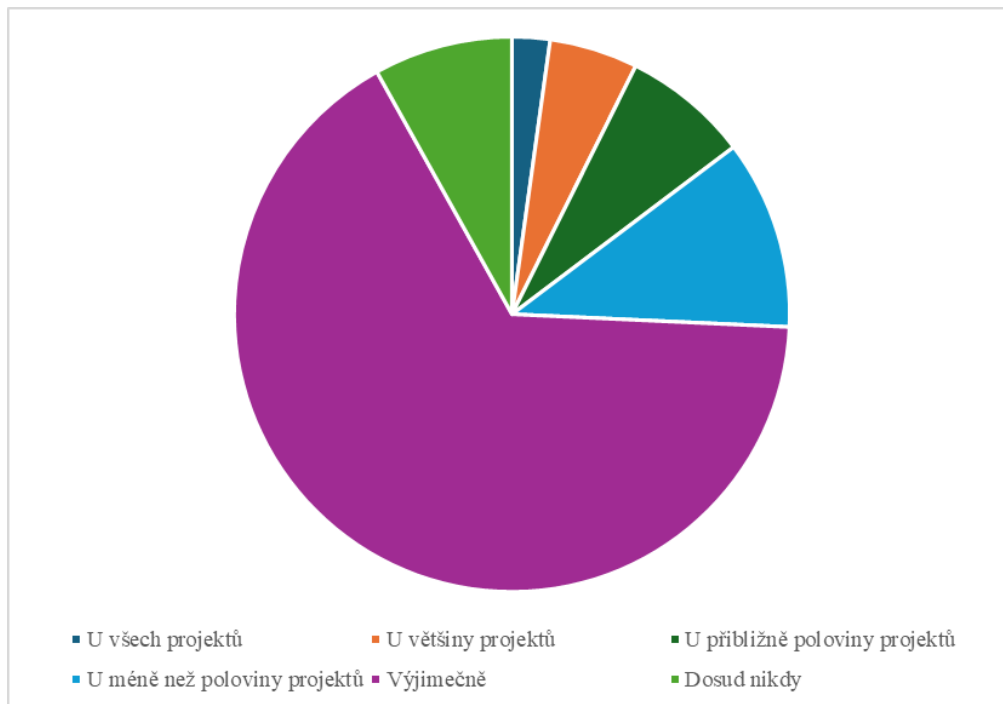
Graf 34-Jak často mají obce jednotlivých velikostních kategorií problém se zajištěním odpovídajícího financování na začátku projektu

Zdroj: vlastní zpracování

Dostatečné personální zajištění je důležitý faktor, který může výrazně ovlivnit efektivitu a úspěšnost čerpání dotací. Z výsledků je patrné, že většina obcí se s těmito problémy setkává jen zřídka nebo vůbec. Pouze 2,2 % obcí má personální problémy u všech svých projektů a 5,1 % obcí má tyto potíže u většiny svých projektů. U přibližně poloviny projektů má tyto problémy 7,4 % obcí, zatímco 11 % obcí je pocíťuje u méně než poloviny projektů. Naopak naprostá většina obcí (66,2 %) uvedla, že problémy s personálním zajištěním se objevují jen výjimečně, a dalších 8,1 % obcí uvádí, že se s nimi dosud neseťkaly vůbec. Z výsledků je tedy patrné, že většina obcí má dostatečné personální kapacity, a tak nepocíťuje v souvislosti s tím žádné komplikace.

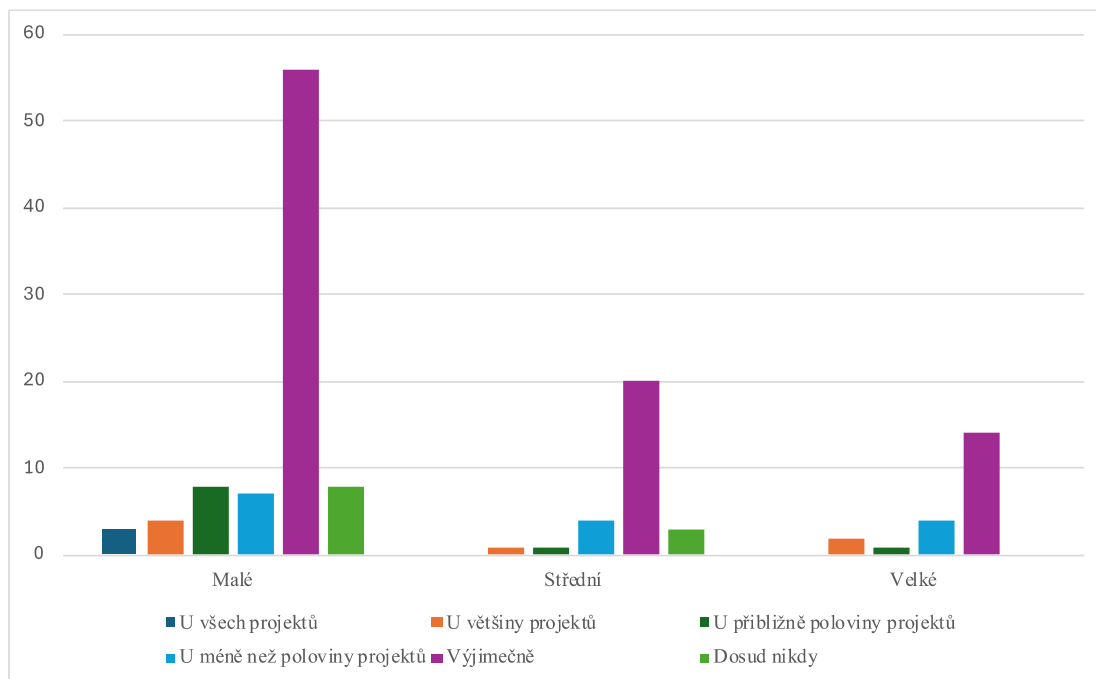
Graf 35-Jak často je pro obce překážkou nedostatečné/nedostatečně stabilní personální zajištění

Zdroj: vlastní zpracování

Ačkoliv by bylo možné vzhledem k nízkému počtu úředníků očekávat větší komplikace s personálním zajištěním u malých obcí, nejsou mezi jednotlivými velikostmi patrné výrazné rozdíly. Všechny kategorie nejčastěji uváděly, že se s personálními komplikacemi setkávají výjimečně. Pouze v kategorii malých obcí se vyskytují obce, které tyto komplikace mívají častěji, než většina středních a velkých obcí.

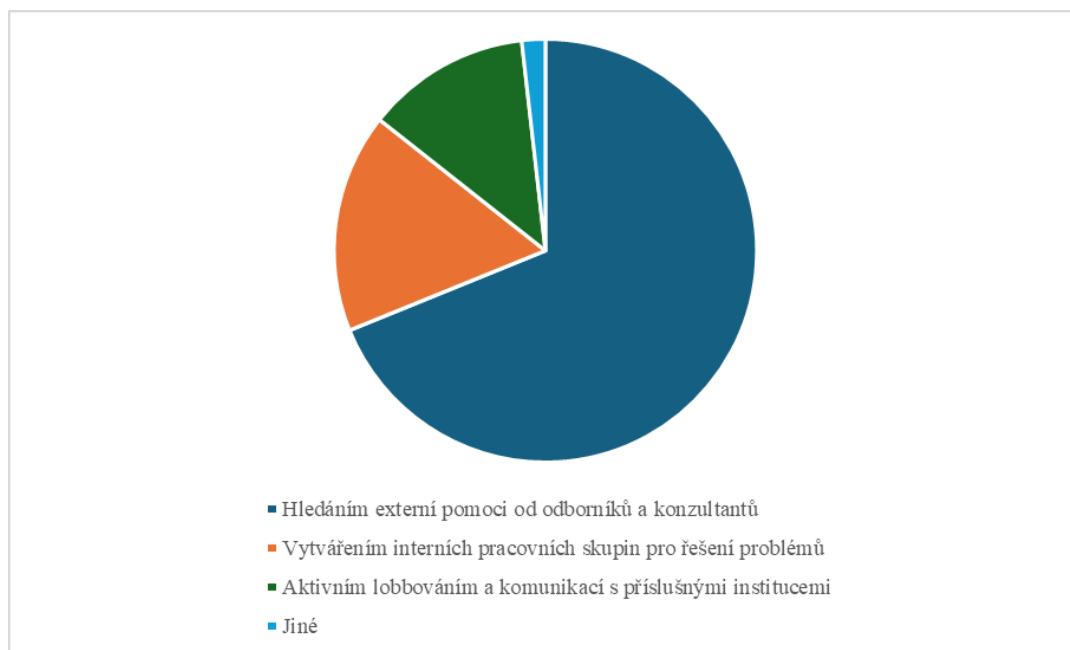
Graf 36-Jak často je pro obce jednotlivých velikostních kategorií překážkou nedostatečné/nedostatečně stabilní personální zajištění

Zdroj: vlastní zpracování

Mezi nejčastější způsoby, jakými se obce snaží překážky překonávat, patří hledání externí pomoci od odborníků a konzultantů. Takto se vyjádřilo 87 % obcí. Lze tedy říci, že obce často využívají externí znalosti a zkušenosti nejen k usnadnění celého procesu, ale také k řešení případných komplikací. Druhým nejčastějším způsobem, který využívá 21,2 % obcí, je vytváření interních pracovních skupin na řešení problému. Aktivním lobbováním a komunikací s příslušnými institucemi se snaží překonávat překážky 15,9 % obcí. Tento přístup zahrnuje snahu obcí prosazovat své zájmy přímo u rozhodovacích orgánů a získat lepší podmínky nebo podporu pro své projekty. 3 obce doplnily ještě jiné metody. Jedna z obcí uvedla, že překážky překonává komunikací mezi donátorem, kdy se dotazují na nedostatky. Tyto jsou v případě opakovaného podání žádosti o dotaci odstraněny. Další obec tak činí kvalitním zaučením nového zaměstnance a třetí z obcí komplikace řeší dle situace vlastními silami.

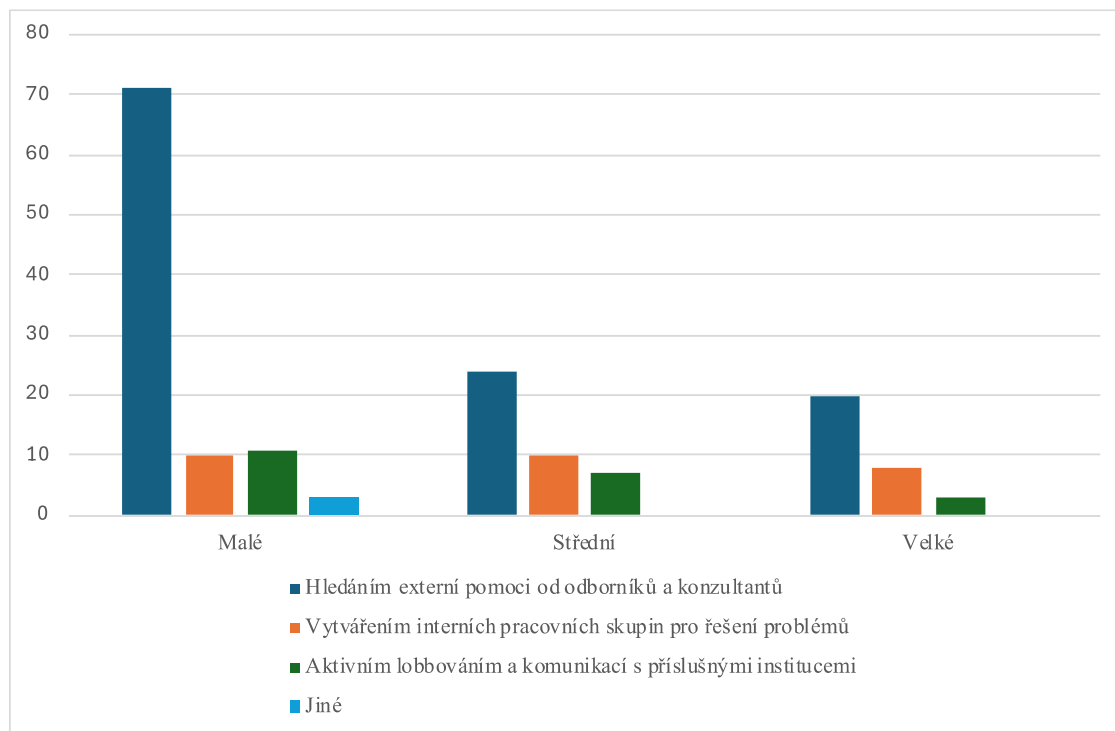
Graf 37-Jakým způsobem se obce snaží překážky překonat

Zdroj: vlastní zpracování

Nejčastější strategií k překonávání překážek napříč všemi velikostními kategoriemi obcí je hledání externí pomoci od odborníků a konzultantů. Zejména malé obce mají tendenci se spoléhat na externí pomoc více, zatímco střední a velké obce často kombinují externí a interní řešení. Lobbování a komunikace s institucemi je jako strategie využívána nejméně, avšak v kategorii středních obcí více než v kategorii malých a velkých obcí.

Graf 38-Jakým způsobem se obce jednotlivých velikostních kategorií snaží překážky překonat

Zdroj: vlastní zpracování

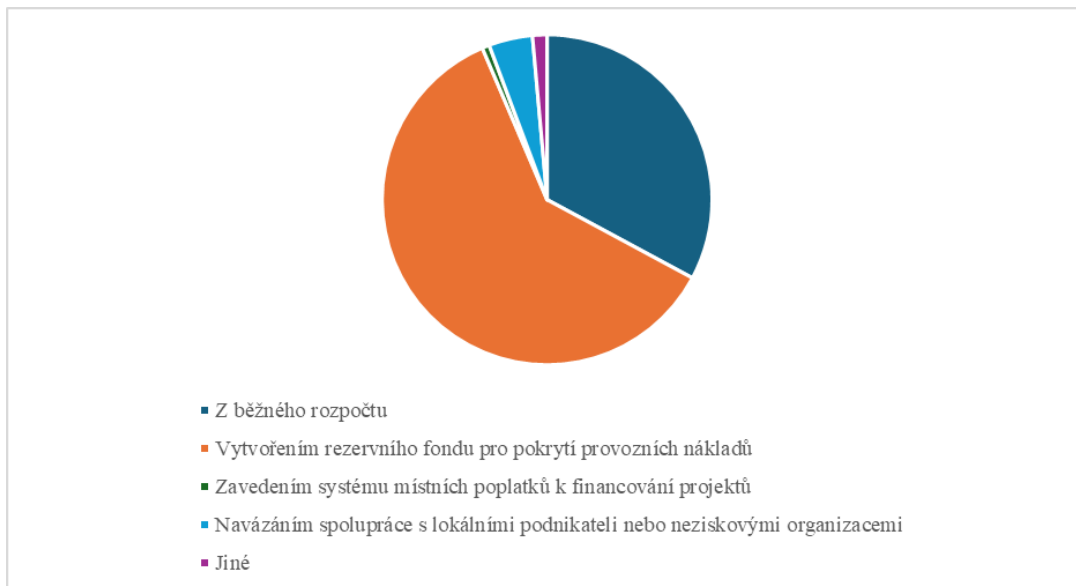
4.6 Udržitelnost

Doba udržitelnosti projektu představuje období, během kterého je příjemce povinen udržet výstupy projektu v požadovaném stavu. Tyto závazky udržitelnosti jsou často předmětem kontrol ze strany příslušných regulačních orgánů. Pokud příjemce nesplní tyto podmínky, může mu být uloženo vrátit část, nebo celou částku poskytnuté podpory. Pro obce je proto zajištění udržitelnosti projektů po skončení jejich financování klíčovým úkolem.⁷⁸ Obce využívají různé metody k zajištění udržitelnosti projektů po skončení jejich financování. Nejčastěji využívanou metodou je vytvoření rezervního fondu pro pokrytí provozních nákladů, což uvedlo 64,4 % obcí. Dalších 34,8 % obcí dokáže udržitelnost zajistit prostým zahrnutím do běžného rozpočtu. Pouze jedna obec zavedla systém poplatků speciálně pro financování udržitelnosti projektů. Pro navázání spolupráce s lokálními podnikateli nebo neziskovými organizacemi se rozhodlo 4,5 % obcí. Některé z obcí uvedly

⁷⁸ MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Udržitelnost projektu*. Online. Dotace EU. 2024. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/u/udrzitelnost-projektu>. [cit. 2024-05-19].

kombinace více těchto metod. Dvě obce odpověděly prostřednictvím možnosti jiné, a to zajištěním úvěru a dle potřeby.

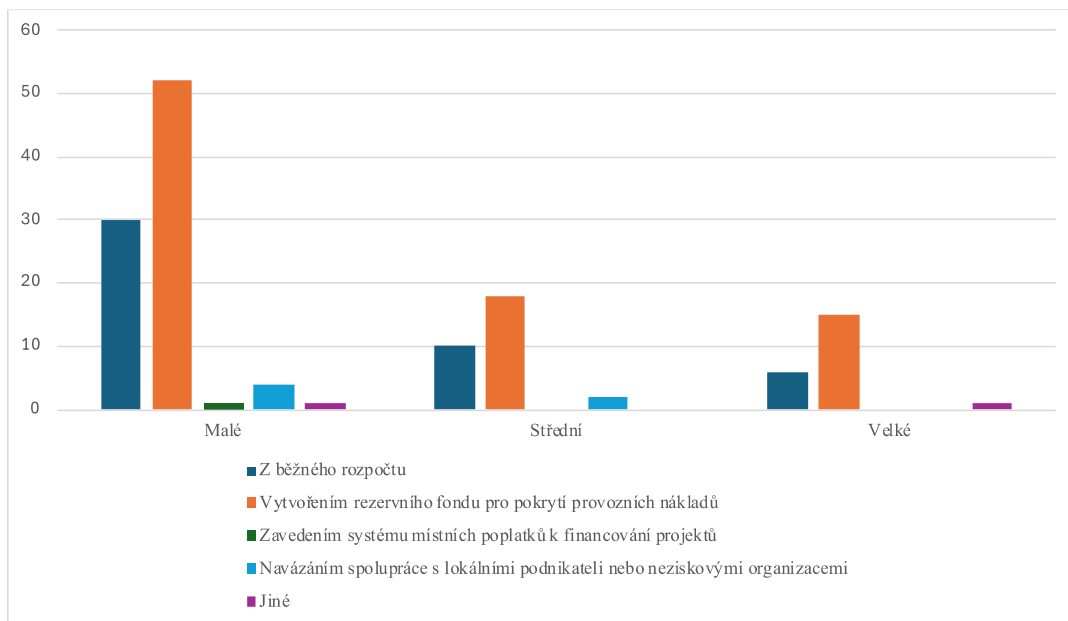
Graf 39-Jak obce dokáží zajistit udržitelnost projektů

Zdroj: vlastní zpracování

Stejně výsledky lze zaznamenat rovněž při rozdělení obcí do jednotlivých velikostních kategorií. Nejrozšířenější metodou napříč všemi kategoriemi je vytvoření rezervního fondu pro pokrytí provozních nákladů. Všechny velikostní kategorie mají na druhém místě prosté zahrnutí do běžného rozpočtu. O něco méně používanou metodou je navázání spolupráce s podnikateli nebo neziskovými organizacemi, které využívají zejména malé obce a velmi málo středních obcí.

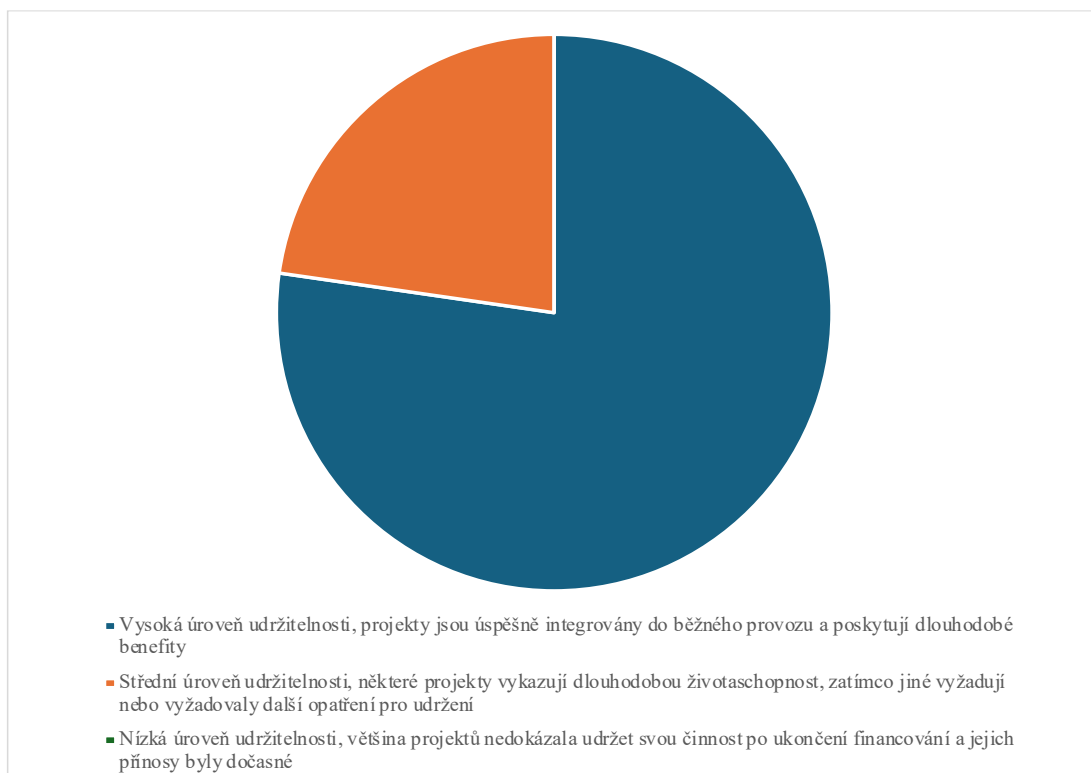
Graf 40-Jak obce jednotlivých velikostních kategorií dokáží zajistit udržitelnost projektů

Zdroj: vlastní zpracování

Z výsledků je patrné, že většina obcí nemá se zajištěním udržitelnosti výrazné problémy. Téměř 80 % obcí uvedlo, že udržitelnost svých projektů hodnotí jako vysokou a tedy, že projekty vykazují dlouhodobé benefity bez nutnosti jakýchkoliv opatření. Zbývajících přibližně 20 % ohodnotilo udržitelnost jako střední, tedy, že některé projekty vykazují dlouhodobou životaschopnost, zatímco u jiných byla nebo jsou nutná opatření pro udržení. Pozitivním zjištěním je, že žádná z obcí neohodnotila udržitelnost svých projektů jako nízkou. Lze tedy říci, že komplikace se zajištěním udržitelnosti nejsou u obcí příliš časté, a že velká část obcí dokáže udržitelnost bez větších problémů zajistit.

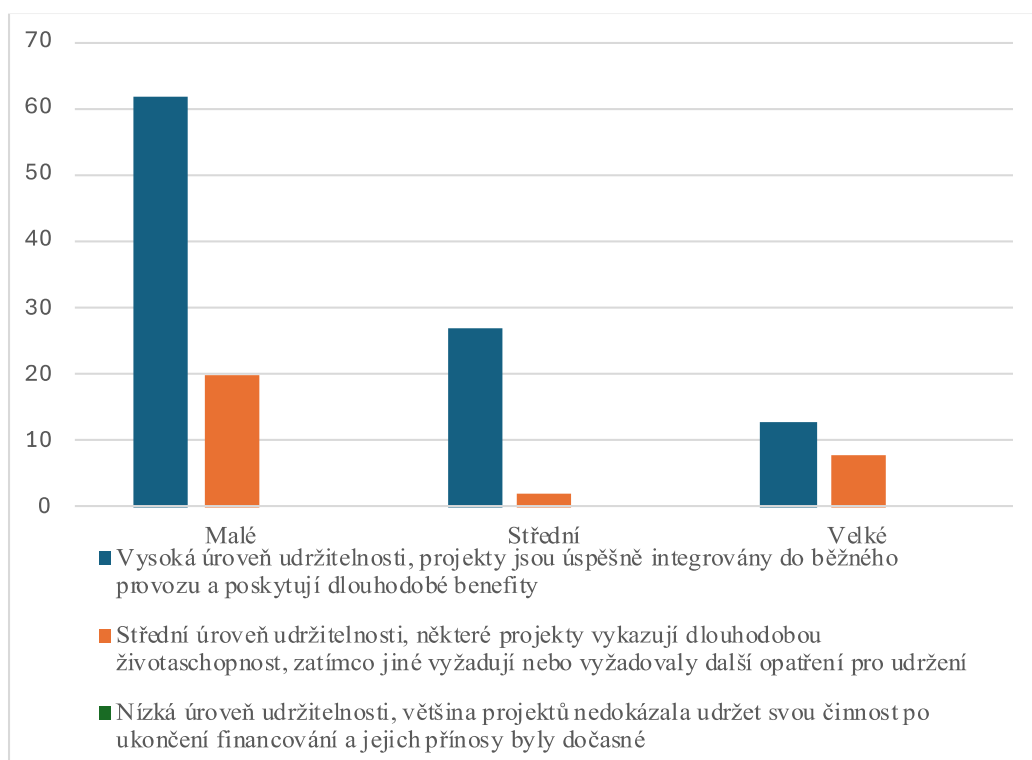
Graf 41-Jaká je úroveň udržitelnosti projektů

Zdroj: vlastní zpracování

Nejmenší problémy se zajištěním udržitelnosti mají střední obce. V této kategorii se nachází většina obcí, která má vysokou úroveň udržitelnosti a pouze minimum se střední úrovní. V kategorii malých obcí je taktéž převaha obcí s vysokou úrovní udržitelnosti, avšak je zde o trochu více obcí se střední úrovní. Nejvíce problematická je udržitelnost pro velké obce, kde je nejmenší rozdíl mezi počtem obcí s vysokou úrovní udržitelnosti a těch se střední. U všech kategorií jsou však výsledky pozitivní a lze říci, že pro většinu obcí nepředstavuje zajištění udržitelnosti po skončení financování projektů významný problém.

Graf 42-Jaká je úroveň udržitelnosti projektů obcí jednotlivých velikostních kategorií

Zdroj: vlastní zpracování

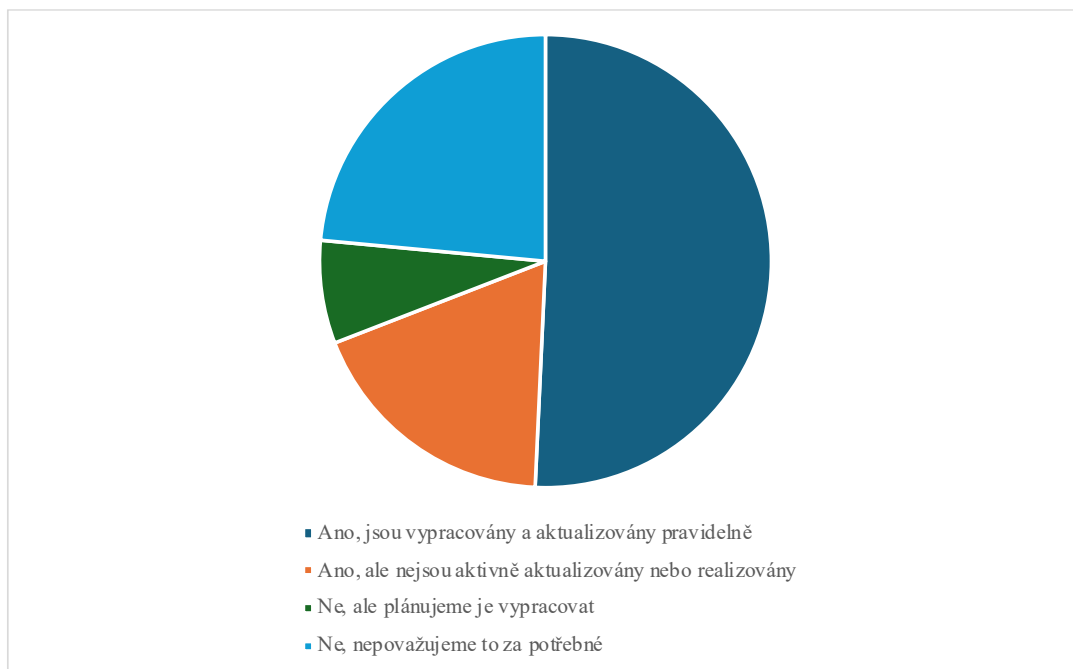
4.7 Strategické plánování

Strategický plán je klíčovým nástrojem pro rozvoj území. Jsou v něm stanovena opatření, prostřednictvím kterých má být dosaženo většího sociálního a ekonomického rozvoje. Vzhledem k tomu, že princip programování funguje na strategickém plánování, promítá se z nadnárodní úrovně až na tu lokální, tedy k jednotlivým příjemcům dotací.⁷⁹ Pro obce tak může vytváření strategických plánů být jednou z cest, jak se lépe připravit na podání žádosti o dotaci a tím i zvýšit pravděpodobnost úspěšnosti čerpání. Obce byly tedy dotazovány, zda vypracovávají strategické plány, které jsou určeny ke zlepšení schopnosti čerpání. Ze všech možností obce nejčastěji volily, že strategické plány vypracovávají a aktualizují pravidelně. Tuto možnost zvolilo 50,7 % obcí. O hodně menší část obcí (18,4 %) strategické plány sice vypracovává, ale pravidelně je neaktualizuje nebo nerealizuje.

⁷⁹ LNĚNIČKA, Libor. *Strategický plán= úspěch získávání dotací z EU?* In: Trendy v podnikání – vědecký časopis Fakulty ekonomické ZČU v Plzni. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni. 2014. č.4, s.67-75. ISSN: 1805-0603. s. 67.

Nejmenší část obcí (7,4 %) tyto plány nevypracovává, ale v budoucnu již plánuje. Zbývající část obcí (23,5 %) strategické plány taktéž nevypracovává, avšak z toho důvodu, že to nepovažuje za potřebné.

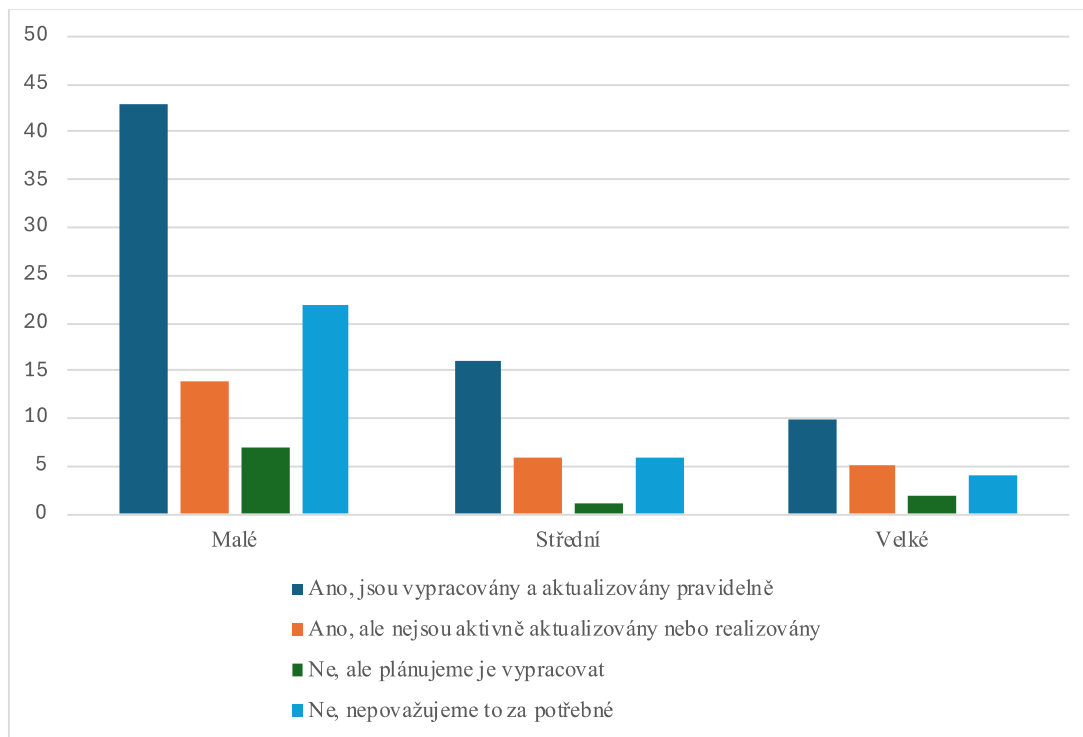
Graf 43-Vypracovávání strategických plánů ke zlepšení schopnosti čerpání

Zdroj: vlastní zpracování

Napříč všemi velikostními kategoriemi obcí jsou nejčastěji strategické plány vypracovávány pravidelně. Stejně jako v celkových výsledcích nejmenší počet obcí v každé z jednotlivých kategorií je plánuje v budoucnu vypracovávat. Největší rozdíl lze vidět u malých měst, kde se nachází větší počet obcí, které jejich vypracovávání nepovažuje za potřebné, než je tomu u středních a velkých obcí.

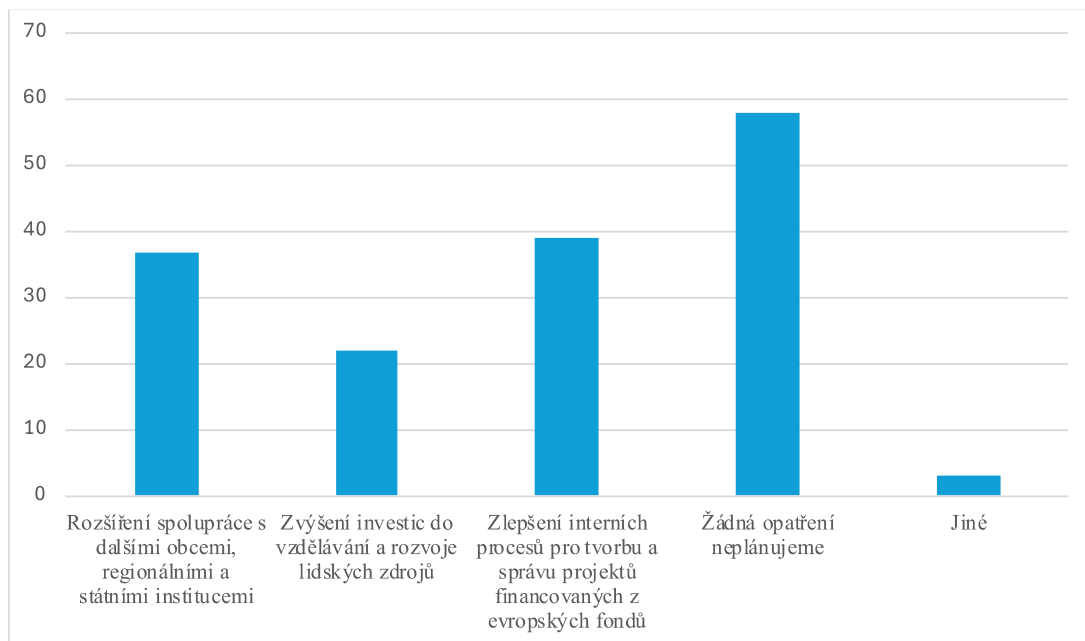
Graf 44-Vypracovávání strategických plánů ke zlepšení schopnosti čerpání obcemi jednotlivých velikostních kategorií

Zdroj: vlastní zpracování

Cílem poslední otázky dotazníkového šetření bylo zjistit, jaké kroky a opatření obce plánují v budoucnu pro zlepšení své schopnosti čerpat dotace z evropských fondů. Vcelku velká část obcí žádné kroky a opatření v budoucnu neplánuje. Tuto odpověď zvolilo 42,6 % obcí. Z možností konkrétních opatření obce (28,7 %) nejčastěji uvedly zlepšení interních procesů pro tvorbu a správu projektů financovaných z evropských fondů. Druhým nejčastějším plánovaným krokem bylo rozšíření spolupráce s jinými obcemi, regionálními a státními institucemi, které uvedlo 27,2 % obcí. O něco menší část obcí (16,2 %) plánuje zvýšit investice do vzdělávání a rozvoje lidských zdrojů. 3 doplnily ještě jiné plánované kroky. Jedna z nich uvedla „existuje projektový tým, který se setkává pravidelně 1x týdně, toto stačí“. Jiná z obcí doplnila „zaměstnanci se snaží vzdělávat, spolupráce s obcemi je nahodilá, dle potřeby, interní procesy na úřadě se těžko mění.“ Poslední obec plánuje navázat spolupráci s dotačními firmami.

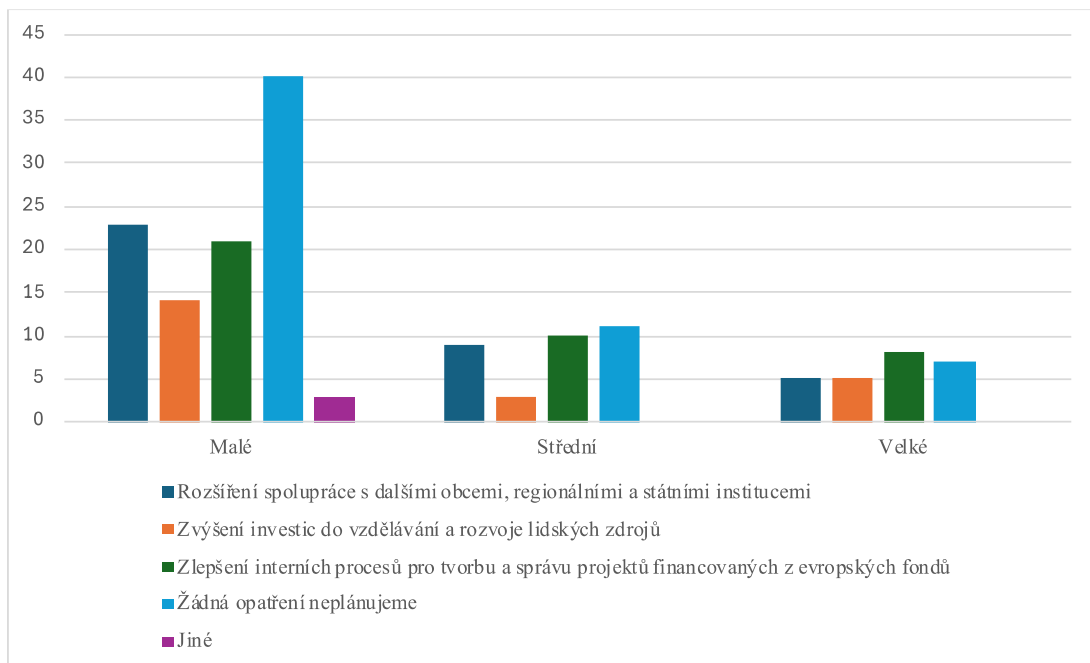
Graf 45-Jaké kroky a opatření obce plánují v budoucnosti ke zlepšení schopnosti čerpání finančních prostředků z EF

Zdroj: vlastní zpracování

Při rozdělení obcí do velikostních kategorií je patrný největší rozdíl u malých obcí, u kterých významně převažují obce, které žádná opatření neplánují. V kategorii středních a velkých obcí jsou počty u jednotlivých odpovědí vcelku rovnoměrně rozděleny, bez výraznější převahy jedné z nich. Zároveň je v kategorii malých obcí vyšší počet těch, které plánují rozšíření spolupráce s jinými obcemi, regionálními či státními institucemi, než u středních a velkých obcí.

Graf 46-Jaké kroky a opatření obce jednotlivých velikostních kategorií plánují v budoucnosti ke zlepšení schopnosti čerpání finančních prostředků z EF

Zdroj: vlastní zpracování

5 Analýza rozhovorů

K upřesnění výsledků získaných prostřednictvím dotazníkového šetření byly provedeny rozhovory se zástupci obcí, kteří mají na starosti problematiku čerpání dotací z EF. Rozhovory proběhly v průběhu měsíce května v šesti obcích. Tyto obce byly vybrány na základě výsledků dotazníkového šetření, přičemž hlavním kritériem bylo hodnocení úrovně znalostí. Každá skupina zahrnovala jednu obec větší velikosti a jednu obec menší velikosti. Vzhledem k nízkému počtu obcí hodnotících své znalosti jako omezené a nedostatečné, byly tyto dvě skupiny sloučeny. Rozhovory byly se souhlasem dotazovaných nahrávány a všichni z nich souhlasili s uvedením svého jména a jména obce v této diplomové práci.

Z malých obcí, které hodnotí své znalosti jako plně dostačující, byla vybrána obec Moravany s 3 455 obyvateli, nacházející se v Jihomoravském kraji. Rozhovor poskytla paní starostka Bc. Hana Kadlečiková. Z velkých obcí byla vybrána obec Hlučín s 13 506 obyvateli, nacházející se v Moravskoslezském kraji. Rozhovor byl veden s Ing. Svatavou Baránkovou, která má na starosti agendu regionálního rozvoje.

Z obcí, které mají znalosti postačující pro úspěšné čerpání, avšak vidí prostor ve zlepšení svých postupů, byla z malých obcí vybrána obec Libochovice s 3 413 obyvateli, nacházející se v Ústeckém kraji. Interview proběhlo s dotační referentkou Ing. Terezou Nocarovou. Z velkých obcí byl vybrán Rychnov nad Kněžnou, nacházející se v Královéhradeckém kraji s 11 178 obyvateli. Rozhovor poskytl pan starosta Ing. Jan Skořepa.

Z obcí, které své znalosti ohodnotily jako omezené či nedostatečné, byla jako malá obec vybrána Zeleneč, nacházející se ve Středočeském kraji, která čítá 3 199 obyvatel. Informace poskytl pan starosta obce Ing. Vít Šikýř. Vzhledem k tomu, že v kategorii velkých obcí není žádná obec, která by měla omezené či nedostatečné znalosti, byla vybrána co největší obec s tímto hodnocením, čímž byla obec Nýřany s 6 935 obyvateli, která se nachází v Plzeňském kraji. Rozhovor byl veden se starostkou města Ing. Pavlínou Caisovou.

Všechny tyto obce již v posledních 10 letech opakovaně o evropské dotace žádaly a alespoň jeden projekt s jejich pomocí realizovaly.

Data získaná prostřednictvím rozhovorů byla analyzována na základě zakotvené teorie. Nejdříve proběhlo otevřené kódování, prostřednictvím kterého byly identifikovány všechny klíčové pojmy textu. Následovalo axiální kódování, které hledá vztahy mezi otevřenými kódy a seskupuje je do širších kategorií. Poslední krok představuje selektivní

kódování, ve kterém jsou ústřední koncepty propojeny s ostatními kódy do jedné ucelené teorie. Otevřené kódování a axiální kódování je uvedeno v příloze č. 2.

5.1 Získávání znalostí a síťování

Pohled na důležitost vzdělávání se v oblasti evropských dotací se mezi obcemi různí. Starostka Moravan, Bc. Hana Kadlečiková, která uvedla, že má v dané problematice plně dostačující znalosti, nevidí tuto oblast jako něco, v čem je důležité se vzdělávat. „Nevidím ani prostor, kde by mělo dojít k nějakému vzdělávání. Protože v podstatě my jsme v pozici žadatele a když nám dávají peníze, tak si o ně prostě řekneme.“ (kód: nedostatek potřeby vzdělávání). Zároveň si také ani nemyslí, že by jí to mohlo pomoci k úspěšnějšímu čerpání, neboť to, jestli obec dostane dotaci závisí na jiných faktorech, zejména na tom, zda obec jako žadatel, splňuje podmínky dotačního programu (kód: důležitost podmínek dotačních programů). Co se týká zdrojů informací, tak paní starostce chodí informace ze všech stran, takže ani nemá potřebu je vyhledávat. Vždy, jakmile je vyhlášena nějaká výzva, tak jí různé dotační společnosti nabízejí zpracování žádosti. Co však považuje za úplně nejpřínosnější, jsou informace od jiných obcí, zejména MAS Bobrava, jehož jsou Moravany členem (kód: spolupráce s MAS). Rovněž hovořila o tom, že nemá potřebu informace vyhledávat, neboť k ní ze všech stran samy přicházejí.⁸⁰

Naopak Ing. Svatava Baránková, která má ve městě Hlučín na starosti agendu regionálního rozvoje, považuje problematiku evropských dotací za oblast, ve které je potřeba se vzdělávat. „Snažíme se individuálně vzdělávat, pořád vyhledáváme aktivněji ty programy i ty výzvy a všechny se snažíme pročítat a tím pádem se vzdělávat pořád dál. Určitě je tato oblast dynamická, rostoucí. Pořád se to mění, mění se ty podmínky a člověk musí mít aktuální informace.“ (kód: důležitost vzdělávání). Informace nejčastěji získávají přímo z webu těch konkrétních operačních programů, nebo poskytovatelů dotací, kteří podle ní jsou nejpřínosnější (kód: spolupráce s regionálními a státními institucemi). Občas také čtou různé články, které upozorňují na výzvy, které do té doby ještě nezaznamenali (kód: webové stránky).⁸¹

V Libochovicích je vzdělávání taktéž považováno za důležité. Ing. Tereza Nocarová uvedla, že informace získávají z různých zdrojů a zároveň také zpracovávají vlastní dotační

⁸⁰ Kadlečiková, Helena, Bc. Rozhovor. Moravany, 2.5.2024. [osobní komunikace].

⁸¹ Baránková, Svatava, Ing. Rozhovor. Hlučín, 13.5.2024. [osobní komunikace].

zpravodaj (kód důležitost vzdělávání). Zdůrazňuje však, že je důležité si informace vždy ověřovat. Když například dotační společnosti posílají různé informační emaily ohledně možnosti čerpání, nebo když o dotacích vyjde nějaký článek, tak je vždy důležité si informace sám ověřit, neboť se často stává, že poté zjistí, že nesplňují podmínky k získání dotace. Za účelem získání těch správných informací často komunikují s Centrem pro regionální rozvoj, a to zejména díky osobní známosti (kód: spolupráce s regionálními a státními institucemi). Stejně tak tomu je při získávání informací od jiných obcí, které také funguje zejména na základě osobní známosti. (kód: spolupráce mezi obcemi). Kromě toho se však pracovníci snaží pravidelně vzdělávat, a to zejména prostřednictvím „info dnů“. „Většinou bývá nějaký „info den“, kterého se snažíme účastnit, samozřejmě pokud máme nějakou už konkrétnější představu, tak tam vždycky jedeme, protože tam se toho člověk nejvíc dozví. Tam ty lidi už jdou s nějakou konkrétní představu a konkrétními dotazy, takže tam hodně získáváme znalosti.“ Co však považují Libochovice jako stěžejní, je mít strategický/akční plán, ve kterém jsou stanovené cíle, kterých chce město dosáhnout, bez ohledu na to, jestli na to konkrétní je či není dotace. Často se to totiž děje tak, že se objeví možnost nějaké dotace a na základě toho pak město rozhodne, že realizuje nějaký projekt. Narychlo se tak potom řeší projektová dokumentace a podstatné přílohy k tomu. Obce by tak měly mít stanovené jasné cíle, na jejichž základě znají ten konkrétní projekt a ví, co k tomu mají, anebo naopak ještě potřebují (kód: strategické plánování).⁸²

Velmi skeptický přístup, jak ke vzdělávání, tak obecně k evropským dotacím, má starosta města Rychnov nad Kněžnou Ing. Jan Skořepa. „Nemyslím si, že je potřeba se vzdělávat, na druhou stranu kreativita českých úředníků je poměrně bohatá a myslím si, že ty dotační tituly v zásadě víceméně komplikují.“ (kód: nedostatek potřeby vzdělávání). Z hlediska samotného získávání znalostí, tak považuje za důležité porozumění podmínkám dotace. (důležitost podmínek dotačních programů). Ze zdrojů nejčastěji využívá on-line stránky a informace od odborníků, které mu přijdou nejpřínosnější (kód: webové stránky), (kód: spolupráce s odborníky). Od jiných obcí získává informace velmi málo, i když by s nimi rád komunikoval více. Podle jeho slov se každá obec stará jen o své vlastní záležitosti. Když nastoupil do funkce, měl představu, že by se komunita obcí v rychnovském okrese mohla scházet. Avšak když od těchto obcí něco potřeboval, například informace, často vůbec nedostal žádnou odpověď. S MAS řeší převážně školství, avšak je toho názoru, že je to velmi

⁸² Nocarová, Tereza, Ing. Rozhovor. Libochovice, 9.5.2024. [osobní komunikace].

silně vytvořený umělý útvar, který byl vyžadovaný spíše v historii (kód: spolupráce s MAS).⁸³

Starosta obce Zeleneč Ing. Vít Šikýř je ve funkci starosty pouze rok a půl, avšak za tu dobu podal již několik úspěšných žádostí o evropské dotace. Svě znalosti ohodnotil jako nedostatečné, snaží se však v této problematice pravidelně vzdělávat a považuje vzdělávání jako velmi důležité. „Těch dotací je takové množství, že bez nějakého vzdělávání nebo nějakého informačního toku, který se k vám dostane, tak o těch dotacích třeba ani nevíte“ (kód: důležitost vzdělávání). Získávání znalostí považuje za důležité zejména z důvodu dlouhodobého plánování, které je pro úspěšné čerpání stěžejní. (kód: dlouhodobá příprava). Jako nejprínosnější zdroj informací považuje ty od dotačních specialistů, neboť získá odborné informace vždy na určitou oblast, jako například vodohospodářskou infrastrukturu, nebo krajinné prvky (kód spolupráce s odborníky). Zároveň také získává informace od jiných obcí, kdy si se starosty vyměňují informace. Před nedávnou dobou se takto konala snídaň se starosty, kdy si mezi sebou vyměňovali informace, a to považuje za pozitivní krok. „Je dobré, když půjdu za starostou například Šestajovic a on mi řekne, že se připravuje na dotace na sportoviště a využívá k tomu určitého specialistu, tak si na něj vezmu kontakt, protože vím, že je to specialista a třeba budu taky v budoucnu stavět sportoviště.“ Zároveň také často volá jiným starostům, kteří realizovali projekt, který v budoucnu také plánuje realizovat. Vždy se podívá na internetových stránkách, kde takový projekt vzniknul a poté zavolá přímo do toho konkrétního města, aby o tom získal potřebné informace. To hodnotí také jako velmi přínosné (kód: spolupráce mezi obcemi).⁸⁴

Pro starostku města Nýřany Ing. Pavlínu Caisovou, která uvedla, že v oblasti evropských dotací mají omezené znalosti, je získávání informací důležité, avšak tím, že nemají konkrétního pracovníka, který by tuto problematiku měl na starosti vždy aktuálně neví, co je vypsáno za dotační tituly (kód: důležitost vzdělávání), (kód: nedostatečné personální zajištění). Školení se občas zúčastňují, avšak tím, že jsou všechna placená, tak ne ve velké míře. (kód: omezená účast na školeních kvůli nákladům). Preferovala by tedy, aby to bylo zařízeno tak, že by školení byly v rámci cen, které k té dotace jsou, že by za to obce neplatily. Nejprínosnějším zdrojem informací jsou pro ni ty od odborníků, kromě toho získává také informace od MAS Radbuza, které jsou členem a od jiných obcí, které sama

⁸³ Skořepa, Jan, Ing. Rozhovor. Rychnov nad Kněžnou, 16.5.2024. [osobní komunikace].

⁸⁴ Šikýř, Vít, Ing. Rozhovor. Zeleneč, 3.5.2024. [osobní komunikace].

kontaktuje za účelem získání informací o evropských dotacích (kód: spolupráce s odborníky), (kód: spolupráce s MAS), (kód: spolupráce mezi obcemi).⁸⁵

Selektivní kódování

1. Vzdělávání

Teorie:

Pohled na důležitost vzdělávání se mezi obcemi různí. Některé považují vzdělávání za významné ve vztahu k dlouhodobému plánování, neboť bez dostatečných informací se na projekt nemohou včas připravit. Jiné považují za stěžejní porozumění podmínkám dotačních programů a vzdělávání se v této problematice považují za zbytečné. Důvodem, proč některé obce mají omezené znalosti, může být nedostatečné personální zajištění.

Podkategorie:

- **Důležitost vzdělávání:**
 - Pravidelné vzdělávání zvyšuje šance na úspěch při podávání žádostí o dotace.
 - Dynamická a neustále se měnící oblast dotačních programů vyžaduje aktuální znalosti.

- **Nedostatek potřeby vzdělávání:**
 - Některé obce věří, že jejich současné znalosti jsou dostatečné a nevidí přínos v dalším vzdělávání.
 - Jsou toho názoru, že úspěch v čerpání dotací je více závislý na splnění specifických podmínek než na hlubokých znalostech.

⁸⁵ Caisová, Pavlína, Ing. Rozhovor. Nýřany, 15.5.2024. [osobní komunikace].

- **Dlouhodobá příprava:**
 - Dlouhodobé plánování je nezbytné pro splnění podmínek dotačních programů a získání potřebných povolení včas.
- **Strategické plánování:**
 - Obce by měly mít jasné cíle a strategické plány, které jim umožní efektivně reagovat na dostupné dotační programy.
- **Důležitost podmínek dotačních programů:**
 - Porozumění a splnění podmínek dotačních programů je důležité pro úspěšné získání dotací.
- **Omezená účast na školeních kvůli nákladům:**
 - Finanční omezení mohou bránit obcím v účasti na školeních, což může negativně ovlivnit jejich schopnost získat aktuální a relevantní informace.
- **Nedostatečné personální zajištění:**
 - Nedostatečné znalosti o evropských dotacích mohou být zapříčiněny nedostatečným personálním zajištěním.

2. Zdroje informací pro čerpání dotací

Teorie:

Efektivní čerpání evropských dotací v obcích závisí na dostupnosti a kvalitě informací. Obce, které aktivně vyhledávají informace z různých zdrojů a spolupracují s odborníky, jinými obcemi, MAS a regionálními institucemi, jsou lépe připravené a mají vyšší šanci na úspěch.

Podkategorie:

- **Spolupráce mezi obcemi:**
 - Výměna informací mezi obcemi je klíčová pro získání praktických rad a zkušeností.
- **Spolupráce s odborníky:**
 - Odborníci poskytují cenné a specifické informace, které jsou důležité pro úspěšné podání žádostí.
 - Odborné poradenství zvyšuje šance na úspěch při čerpání dotací.
- **Spolupráce s MAS:**
 - Místní akční skupiny jsou pro některé obce důležitými partnery, kteří poskytují podporu a informace při čerpání dotací.
 - MAS často pomáhají obcím interpretovat složité dotační podmínky.
- **Spolupráce s regionálními a státními institucemi:**
 - Komunikace s Centrem pro regionální rozvoj a dalšími institucemi představuje pro některé obce důležitý prostředek k získání těch správných informací.
- **Webové stránky:**
 - Internetové stránky operačních programů a poskytovatelů dotací jsou důležitým zdrojem k získání aktuálních informací.
 - Obce využívají online zdroje pro získávání informací o nových výzvách a podmínkách.

Shrnutí teorie

Úspěch obcí v čerpání evropských dotací je do značné míry závislý na dvou hlavních faktorech: vzdělávání a zdrojích informací. Pokud se obce systematicky vzdělávají, tak získávají nejen potřebné informace k úspěšnému procesu čerpání, ale taktéž mohou díky

tomu strategicky plánovat a lépe se na celý proces připravit. Zároveň je také důležité porozumět podmínkám dotačních programů. Efektivní využívání různých zdrojů informací, jako je spolupráce s odborníky, MAS, jinými obcemi a regionálními institucemi, je klíčové pro získání potřebných znalostí a informací. Obce, které kladou důraz na tyto faktory, jsou lépe připravené a úspěšnější při čerpání evropských dotací.

5.2 Využívání externích společností

Starostka Moravan, Bc. Hana Kadlečiková, využívá externí společnosti ve většině případů, a to zejména z důvodu časové zátěže a odbornosti externích společností. „Prakticky ty externí společnosti využíváme z toho důvodu, abychom se tím vůbec nemuseli trápit. Podat žádost o dotaci, a já teda tvrdím, že podat žádost o dotaci není nic složitého, ale zabere to spoustu času, takže je lepší to dát někomu, kdo vlastně už zná celý ten proces“ (kód: úspora času). Projekty, ve kterých obec Moravany nevyužívá externí společnosti jsou ty, které se podávají přes MAS. Jedná se většinou o malé projekty, se kterými místní akční skupiny pomáhají, nebo i zpracovávají žádost (kód: velké projekty).⁸⁶

Ve městě Hlučín si naopak zpracovávají většinu žádostí sami. V případech, kdy využívají externí společnosti se jedná o složitější projekty, kde je potřeba udělat například finanční analýzu, nebo cash flow. Tyto projekty jsou většinou větší a je potřeba, aby odborné podklady k tomu zpracoval externista (kód: složitost), (kód: velké projekty).⁸⁷

Obec Libochovice služeb externích specialistů taktéž příliš nevyužívá. Využili je pouze u dvou projektů, které podávali přes OP životní prostředí, a to z důvodu jeho údajné vyšší složitosti na komunikaci. Zároveň také projekty podávané přes tento operační program vyžadují dokumenty, které jsou těžké na vypracování, jako například analýza potenciálu produkce odpadu (kód: složitost). Celkově jim však využívání externích společností přijde zbytečné a v budoucnu je chtějí využívat co nejméně. Dotační referentka Ing. Tereza Nocarová uvedla: „Moje zkušenost je taková, že je to úplně zbytečné. Za mě jsou to vyhozené peníze, ty firmy si to nechají docela slušně zaplatit a já to tady stejně musím vědět, protože když jdu na radu, tak já tam předkládám ty materiály. Když se mě na něco zeptají, tak já to stejně musím vědět, musím to mít načtené. Takže za mě je to zbytečné.“⁸⁸

⁸⁶ Kadlečiková, Helena, Bc. Rozhovor. Moravany, 2.5.2024. [osobní komunikace].

⁸⁷ Baránková, Svatava, Ing. Rozhovor. Hlučín, 13.5.2024. [osobní komunikace].

⁸⁸ Nocarová, Tereza, Ing. Rozhovor. Libochovice, 9.5.2024. [osobní komunikace].

Zcela jinak je to nastavené v Rychnově nad Kněžnou, kde externisty využívají ve většině případů, avšak na základě osobního kontaktu starosty Ing. Jana Skořepy se starostou jiné obce, který jim žádosti zpracovává, nebo sežene specialistu, který o daném projektu ví nejlépe. Tento přístup se mu nejlépe osvědčil (kód: odbornost).⁸⁹

Starosta obce Zeleneč Ing. Vít Šikýř uvedl, že by si dotace mohli zařídit sami, avšak raději využije služeb specialistů, neboť ti už vědí, jak všechny potřebné dokumenty mají vypadat, či nemají. Vyhne se chybám, které by oni možná udělali a zvýší tak pravděpodobnost úspěchu. „Sice to stojí nějaké peníze, ale zvýšíme pravděpodobnost úspěchu a mně se vyplatí dát radši nějaké peníze někomu, kdo se na to specializuje, než aby se s tím tady někdo trápil a podal to blbě, když jde o dotaci za třeba 10 milionů. Potom je to jasná volba“ (kód: odbornost), (kód: zvýšení pravděpodobnosti úspěchu).⁹⁰

V Nýřanech také hojně využívají služeb externích společností, a to dokonce u všech projektů. Činí tak z důvodu potřeby sledování termínů, které se neustále mění. „Nemůžu říct, že by to bylo složité, ale je tam hodně termínů, které se pořád mění a my nemáme kapacitu na to, abychom jak jsou ty dotace vypsané, běží pod různými ministerstvy, běží pod různými operačními programy, běží různě, tak k nám se ne všechny ty informace dostanou“ (kód: sledování termínů).⁹¹

Selektivní kódování

1. Motivace pro využívání externích společností

Teorie:

Obce využívají externí společnosti k úspoře času a zajištění odbornosti, čímž zvyšují pravděpodobnost úspěšného získání dotací. Externí společnosti jsou tak důležitým partnerem při sledování termínů a dodržování měnících se podmínek dotačních programů.

⁸⁹ Skořepa, Jan, Ing. Rozhovor. Rychnov nad Kněžnou, 16.5.2024. [osobní komunikace].

⁹⁰ Šikýř, Vít, Ing. Rozhovor. Zeleneč, 3.5.2024. [osobní komunikace].

⁹¹ Caisová, Pavlína, Ing. Rozhovor. Nýřany, 15.5.2024. [osobní komunikace].

Podkategorie:

- **Úspora času:**
 - Externí společnosti pomáhají snížit administrativní zátěž a uvolnit kapacity pro jiné činnosti.
- **Sledování termínů:**
 - Externí společnosti sledují termíny a změny v dotačních podmínkách, což obcím umožňuje včas reagovat.
- **Zvýšení pravděpodobnosti úspěchu:**
 - Díky odborným znalostem a zkušenostem externích specialistů se zvyšuje šance na úspěšné získání dotace.

2. Typy projektů a služeb vyžadujících externí společnosti

Teorie:

Externí společnosti jsou nejčastěji využívány pro velké, složité projekty a projekty vyžadující specifické odborné znalosti. Tyto projekty mají vyšší nároky na administrativu a dokumentaci, což obce řeší zapojením specialistů.

Podkategorie:

- **Velké projekty:**
 - Externí společnosti jsou klíčové pro projekty velkého rozsahu, které vyžadují detailní plánování a administrativu.
- **Projekty vyžadující odborné znalosti:**
 - Projekty, které potřebují specifické odborné znalosti, jsou svěřovány externím specialistům pro zajištění kvality.
- **Složité projekty:**
 - Projekty s náročnou administrativou nebo technickými požadavky jsou často zadávány externím společnostem.

Shrnutí teorie

Obce využívají externí společnosti především k úspoře času, sledování termínů a zvýšení pravděpodobnosti úspěchu při čerpání dotací. Taktéž velké a složité projekty nebo

projekty vyžadující odborné znalosti jsou nejčastějším důvodem pro využití externích specialistů. Externí společnosti přinášejí obcím výhody díky své schopnosti sledovat termíny a změny v dotačních programech a hluboké znalosti procesů podání žádostí, což vede k vyšší kvalitě a úspěšnosti podání. Obce, které efektivně využívají externí společnosti, jsou lépe připravené a úspěšnější při čerpání evropských dotací.

5.3 Překážky

Největší překážkou pro obec Moravany jsou podle starostky, Bc. Hany Kadlečkové, neschopné dotační agentury, které svou práci nedělají kvalitně a zodpovědně. Přestože nyní spolupracují s výbornou agenturou, v minulosti se setkávali s mnoha problémy způsobenými lidským faktorem. V jiných oblastech však žádné překážky nepocítují (kód: neschopnost dotačních agentur).⁹²

Ing. Svatava Baránková z Hlučína uvedla, že administrativní komplikace se vyskytují prakticky u každého projektu. „Žádný projekt nejde tak, že byste dala žádost a na konci udělala vyúčtování. Vždycky je tam problém, že dojde k nějaké změně“ (kód: administrativní komplikace). Komunikace s poskytovatelem dotace je podle ní klíčová pro řešení těchto problémů. Se zajištěním financování projektů město Hlučín problémy nemá. V oblasti personálního zajištění žádné komplikace nepocítují.⁹³

V Libochovicích se také často potýkají s administrativními problémy. „Není to asi nic neřešitelného, že třeba jsme doložili rozpočet, ale oni ho chtěli podepsaný, takže nám tu žádost vrátili a my jsme ho jenom podepsali“ (kód: administrativní komplikace). V oblasti personálního zajištění pocítují, že by bylo lepší, kdyby mělo správu dotací na starosti více lidí. Dříve město disponovalo dvěma dotačními referenty, a to bylo dle Ing. Terezy Nocarové snazší k tomu celý proces efektivněji zvládnout. Pro obec to však nepředstavuje zásadní problém.⁹⁴

Starosta Rychnova nad Kněžnou, Ing. Jan Skořepa, kritizuje složitou administrativu a „kreativitu“ českých úředníků, která často vede k prodražování projektů. „Čeští úředníci jsou hodně kreativní a vytvářejí spoustu nejrůznějších kliček. Tato kreativita to často komplikuje místo toho, aby tomu pomohli. Úředníci mnohdy mají prostě svůj výklad“ (kód:

⁹² Kadlečková, Helena, Bc. Rozhovor. Moravany, 2.5.2024. [osobní komunikace].

⁹³ Baránková, Svatava, Ing. Rozhovor. Hlučín, 13.5.2024. [osobní komunikace].

⁹⁴ Nocarová, Tereza, Ing. Rozhovor. Libochovice, 9.5.2024. [osobní komunikace].

administrativní komplikace). Příkladem jedné negativní zkušenosti pro něj bylo, když došlo k vyřazení žádosti o dotaci z důvodu dřívějšího vypsání výběrového řízení, i přesto, že realizace projektu proběhla v řádném termínu. Zmínil také další negativní zkušenost s projektem, který vznikl ještě za předchozího starosty, kdy byly podmínky výběrového řízení na stavbu bazénu označeny jako diskriminační a vedly k vrácení dotace a penalizaci města. To pro něj byla velmi negativní zkušenost.⁹⁵

Starosta Zelenče, Ing. Vít Šikýř, zmínil, že pociťuje problémy s časovostí a nespravedlivým rozdělováním prostředků. „Ten systém, 'kdo dřív přijde, ten dřív mele' je fajn, ale když je od začátku jasné, že tam bude obrovský převis a ty projekty se vyčerpají za pár minut, tak to není úplně fér,“ vysvětluje (kód: časovost). Zároveň také vidí jako překážku to, že nemají v obci určeného konkrétního člověka, který by se dotacemi zabýval. (kód: nedostatečné personální zajištění).⁹⁶

V Nýřanech se setkávají se zvýšenými administrativní nároky a vyššími náklady spojenými s dotacemi. Starostka Ing. Pavlína Caisová uvedla: „Každá dotace znamená zvýšenou administrativu, zvýšenou cenu, protože jakmile se firma dozví, že stavíme z dotace, nebo že je na to vypsáný dotační titul, tak automaticky ty ceny jsou dražší u všeho. Takže každá dotace v zásadě proces prodraží“ (kód: administrativní komplikace). Zároveň také vidí jako problém nedostatečné personální zajištění v obci, kvůli kterému často neví, jaké jsou vypsány dotační tituly. „Nemáme žádného konkrétního pracovníka, který by se zabýval přímo dotacemi. Takto ne vždycky aktuálně víme, co se vypíše za dotační titul. Že třeba někdy kdybychom věděli, že nějaký dotační titul vypsáný je, tak bychom nějaký projekt našli, který bychom mohli realizovat“ (kód: nedostatečné personální zajištění).⁹⁷

⁹⁵ Skořepa, Jan, Ing. Rozhovor. Rychnov nad Kněžnou, 16.5.2024. [osobní komunikace].

⁹⁶ Šikýř, Vít, Ing. Rozhovor. Zelenče, 3.5.2024. [osobní komunikace].

⁹⁷ Caisová, Pavlína, Ing. Rozhovor. Nýřany, 15.5.2024. [osobní komunikace].

Selektivní kódování

1. Problémy s dotačními agenturami

Teorie:

Neschopnost dotačních agentur může pro obce představovat významnou překážku při získávání evropských dotací. Tyto agentury ne vždy dělají svou práci kvalitně a zodpovědně, což vede k problémům při podávání žádostí.

Podkategorie:

- **Neschopnost dotačních agentur:**
 - Dotační agentury často nedělají svou práci kvalitně, což vede k problémům a komplikacím při podávání žádostí.

2. Administrativní překážky

Teorie:

Administrativní překážky jsou častým problémem při čerpání dotací. Překážkami jsou zejména kreativita úředníků, zvýšená administrativa a náklady a časovost. Tyto faktory mohou zkomplikovat proces získávání dotací.

Podkategorie:

- **Kreativita úředníků:**
 - Úředníci často vytvářejí složité a nejednoznačné požadavky, které komplikují proces podávání žádostí.
- **Zvýšená administrativa a náklady:**
 - Proces čerpání dotací vede ke zvýšeným administrativním nárokům a nákladům.

- **Časovost:**
 - Systém rozdělování prostředků na základě rychlosti podání žádostí je často nespravedlivý a může vést k tomu, že obce podají žádost v momentě, kdy už je alokace vyčerpána.

3. Personální zajištění

Teorie:

Nedostatečné personální zajištění v obcích představuje významnou překážku při získávání dotací. Nedostatek specializovaných pracovníků, kteří by se věnovali výhradně dotacím, komplikuje efektivní správu dotací a přípravu žádostí. Zároveň také obce kvůli tomu nemusí mít dostatek informací.

Podkategorie:

- **Nedostatečné personální zajištění:**
 - Nedostatek specializovaných pracovníků pro správu dotací vede k problémům s efektivním podáváním žádostí a sledováním termínů.

Shrnutí teorie

Obce při získávání evropských dotací čelí dvěma hlavním překážkám: administrativním komplikacím a nedostatečnému personálnímu zajištění. Administrativní překážky, kterými jsou například kreativita úředníků, zvýšená administrativa a časovost, ztěžují a zpomalují proces získávání dotací. Nedostatek specializovaného personálu v obcích komplikuje efektivní správu dotací a přípravu žádostí.

5.4 Udržitelnost

Starostka Moravan, Bc. Hana Kadlečíková, vidí jako největší problém možnost fyzického poškození věci. „Pokud máte dotaci na něco, co je v provozu, tak se vám vždycky může stát, že se to rozbije. Fyzicky se vám to zničí nebo poškodí, ale vy to máte v udržitelnosti, takže to musíte opravit na vlastní náklady tak, aby to bylo funkční a provozuschopné.“ Sama má zkušenost s rozbitím čistírny odpadních vod, kterou musela

během udržitelnosti opravit (kód: riziko poškození a nutnost oprav). Zároveň jim byly také ukradnuty vysázené stromy, které poté museli zaplatit ze svého a tím jim poté dle jejich slov byla dotace k ničemu. Velké projekty má však vždy pojištěné, takže tato rizika vidí spíše u menších projektů.⁹⁸

Dle Ing. Svatavy Baránkové nemá Hlučín problémy s udržitelností díky dobré komunikaci a kontrole. „Myslím, že vesměs všechno plníme. Problémy nemáme, spíše občas musíme hlídat, když se chce udělat nějaký projekt na místě, kde jiný projekt ještě má udržitelnost, ale naštěstí tady komunikace funguje, že se nás většinou doptávají. My vesměs, jak je udržitelnost, tak na to místo zajdeme, potvrdíme si, co potřebujeme. Zjistíme, jestli je všechno v pořádku, případně se zeptáme i techniků, jestli se tam něco se řešilo za ten rok, nebo neřešilo a podle toho potom vypisujeme zprávy, ale nikdy nebyl žádný problém“ (kód: dobrá komunikace).⁹⁹

Obec Libochovice se potýká s problémy s výsadbou stromů. Ing. Tereza Nocarová uvedla: „Měli jsme stoprocentní dotaci, udělali jsme dvě aleje, ale u jedné aleje nám ty stromy stále odcházejí.“ Kvůli tomu stromy musí opakovaně dokupovat a ve finále pravděpodobně z dotace nezbyde nic (kód: riziko poškození a nutnost oprav). Navzdory tomuto problému ale obec dokáže úspěšně zajišťovat udržitelnost projektů.¹⁰⁰

Ani Rychnov nad Kněžnou nehodnotí zajištění udržitelnosti jako problematické. Je však dle slov starosty Ing. Jana Skořepy důležité, aby projekt byl smysluplný. „Snažil jsem se, aby ty žádosti měly hlavu a patu, aby to skutečně něco přineslo těm lidem, ale s udržitelnosti nemáme problém. Prostě pokud ty projekty mají smysl, tak by s tím problémy neměly být“ (kód: smysluplnost projektů).¹⁰¹

Obec Zeleneč zatím taktéž neměla s udržitelností žádné problémy. Dle starosty, Ing. Víta Šikýře, obec vybírá pouze smysluplné projekty. „Zatím jsme s udržitelností žádné problémy neměli. Je to otázka do budoucna, ale nejdeme do toho bezhlavě. Zatím řešíme dotačně jenom věci, které mají smysl a tam se nebojím, že by to nebylo udržitelné“ (kód: smysluplnost projektů).¹⁰²

V Nýřanech z evropských dotací staví vždy projekty, u kterých ví, že budou z tohoto hlediska bezproblémové. „Když už něco děláme z dotace, tak jsou to věci, které vydrží.

⁹⁸ Kadlečíková, Helena, Bc. Rozhovor. Moravany, 2.5.2024. [osobní komunikace].

⁹⁹ Baránková, Svatava, Ing. Rozhovor. Hlučín, 13.5.2024. [osobní komunikace].

¹⁰⁰ Nocarová, Tereza, Ing. Rozhovor. Libochovice, 9.5.2024. [osobní komunikace].

¹⁰¹ Skořepa, Jan, Ing. Rozhovor. Rychnov nad Kněžnou, 16.5.2024. [osobní komunikace].

¹⁰² Šikýř, Vít, Ing. Rozhovor. Zeleneč, 3.5.2024. [osobní komunikace].

Zkrátka děláme věci, kde ta udržitelnost opravdu je, že nemáme problém, aby to vydrželo“ (kód smysluplnost projektů).¹⁰³

Selektivní kódování

1. Fyzické riziko a opravy

Teorie:

Udržitelnost projektů může být negativně ovlivněna možným fyzickým poškozením. Tato poškození musí poté obce opravit, neboť při nefunkčnosti může být obcím udělena pokuta nebo hrozí vrácení celé dotace. Obce tak musí být připraveny na nečekané opravy, aby zajistily dlouhodobou udržitelnost těchto projektů.

Podkategorie:

- **Riziko poškození:**
 - Projekty mohou být fyzicky poškozeny vlivem různých faktorů, což může negativně ovlivnit jejich udržitelnost.
- **Nutnost oprav:**
 - Opravy jsou často nezbytné pro udržení funkčnosti a splnění podmínek dotace.

2. Strategie pro zajištění udržitelnosti

Teorie:

Klíčem k úspěšné udržitelnosti projektů je efektivní komunikace a zaměření na smysluplnost projektů. Projekty, které jsou dobře naplánované a smysluplné, mají větší šanci na dlouhodobou udržitelnost a obce se poté nemusí bát, že by tyto projekty nemohly zajistit.

¹⁰³ Caisová, Pavlína, Ing. Rozhovor. Nýřany, 15.5.2024. [osobní komunikace].

Podkategorie:

- **Komunikace:**
 - Efektivní komunikace v rámci obce a dalších zainteresovaných stran může výrazně usnadnit zajišťování udržitelnosti projektů.
- **Smysluplnost projektů:**
 - Projekty, které jsou dobře naplánované a mají jasný přínos pro obyvatele, jsou udržitelnější.

Shrnutí teorie

Udržitelnost projektů financovaných z evropských dotací je ovlivněna dvěma hlavními faktory: fyzickým rizikem a opravami a strategiemi pro zajištění udržitelnosti. Některé projekty jsou vystaveny riziku fyzického poškození, což vyžaduje pravidelné opravy k udržení jejich funkčnosti v souladu s dotačními podmínkami. K zajištění dlouhodobé udržitelnosti projektů je klíčová smysluplnost projektů. Projekty, které jsou smysluplné a dobře naplánované nejsou problémové z hlediska udržitelnosti.

5.5 Strategické plánování

V Moravanech, podle starostky Bc. Hany Kadlečíkové, obecný strategický plán města vypracovávají, avšak pro oblast čerpání evropských dotací nikoliv, neboť to považuje za zbytečné. „Strategické plány jsou úplně zbytečné, protože není co plánovat, když stejně nevíte, co bude a co vám vyhlásí za dotace. Protože pokud oni neplánují strategicky, nemá smysl, abychom plánovali strategicky my. Nemáme se čím řídit“ (kód: absence specifických plánů pro dotace), (kód: obecný strategický plán rozvoje obce). Do budoucna má však v plánu čerpat všechny dotace, na které dosáhnou, pokud budou v souladu s jejich potřebami.¹⁰⁴

Ve městě Hlučín mají vše uvedené v obecném strategickém plánu města, se kterým pracují a ke kterému je vždy stanovený akční plán na dva roky. Tento akční plán zahrnuje různé investiční akce města, na které se poté snaží najít vhodný dotační titul (kód: absence specifických plánů pro dotace), (kód: obecný strategický plán rozvoje obce). Do budoucna

¹⁰⁴ Kadlečíková, Helena, Bc. Rozhovor. Moravany, 2.5.2024. [osobní komunikace].

žádná opatření v souvislosti s čerpáním evropských dotací neplánují.¹⁰⁵

Stejně tak v Libochovicích vypracovávají obecný strategický plán města, jehož součástí je i akční plán na určité období. V něm jsou vždy uvedeny akce, které chtějí realizovat s informacemi o tom, jaké jsou možnosti místa výstavby, finanční horizont a výhody i nevýhody jednotlivých možností (kód: absence specifických plánů pro dotace), (kód: obecný strategický plán rozvoje obce). Plány do budoucna mají, avšak čekají stále na harmonogram na rok 2025. Momentálně toho však mají hodně rozpracovaného a žádat v nejbližší době tedy neplánují.¹⁰⁶

Ve městě Rychnov nad Kněžnou žádné strategické plány nevypracovávají, a to ani ty obecné. Starosta Ing. Jan Skořepa se již od začátku své funkce vzhledem k velké zadluženosti města soustředil spíše na krizový management a na strategické plánování tedy nebyl prostor. Nyní je však situace již lepší a ohledně budoucnosti je optimistický. „Myslím si, že nastane doba, nebo se blíží doba, kdy se budou moct moji následovníci věnovat strategickému plánování a těmhle různým záležitostem. Ale v situaci, kdy Rychnov nebude mít žádný dluh na účtech, tak se pak dobře plánuje.“ Z opatření, které v budoucnu plánuje, tak je to zlepšení interních procesů (kód: zlepšení interních procesů).¹⁰⁷

V Zelenči vypracovávají pouze obecný strategický plán města. V něm mají stanovené projekty, které chtějí realizovat (kód: absence specifických plánů pro dotace), (kód: obecný strategický plán rozvoje obce). Starosta Ing. Vít Šikýř k tomu uvedl: „Dotace bereme, že když se podaří, tak je to super. Když se nepodaří, tak jedeme z vlastních zdrojů. Na druhou stranu je potřeba říct, že běžná obec toho bez dotací moc neudělá, když chcete, aby to rozkvetlo. Dotace jsou potřeba.“ V budoucnu plánuje rozšířit spolupráci s dalšími obcemi, neboť to považuje za velmi přínosné. „Určitě si myslím, že jedna z nejdůležitějších věcí pro mě je osobní zkušenost kolegů. Takže, když jakoukoliv věc řešíte, tak je dobré si vyžádat reference a zatím musím zaklepat, že všichni starostové, se kterými jsem doposud jednal, tak byli vždycky ochotni se podělit o tu zkušenost.“ (kód: spolupráce s jinými obcemi). Zároveň také plánuje zlepšit interní procesy na úřadě. „Čím více projektů rozjíždíte, čím více dotací čerpáte, tak to samozřejmě s sebou nese i nějakou administrativu, kterou musíte zajistit. Takže to buďto musíte na úřadě celé zefektivnit, abyste nemusela nabírat další lidi, nebo musíte nabrat další zaměstnance“ (kód: zlepšení interních procesů).¹⁰⁸

¹⁰⁵ Baránková, Svatava, Ing. Rozhovor. Hlučín, 13.5.2024. [osobní komunikace].

¹⁰⁶ Nocarová, Tereza, Ing. Rozhovor. Libochovice, 9.5.2024. [osobní komunikace].

¹⁰⁷ Skořepa, Jan, Ing. Rozhovor. Rychnov nad Kněžnou, 16.5.2024. [osobní komunikace].

¹⁰⁸ Šikýř, Vít, Ing. Rozhovor. Zeleneč, 3.5.2024. [osobní komunikace].

Starostka Nýřan, Ing. Pavlína Caisová, nechává strategický plán vypracovat vždy v souvislosti s čerpáním dotací, u kterých je to povinným dokumentem. V budoucnu by určitě chtěli čerpat nějaké dotace, avšak předpokládá s tím budou určité komplikace. „Samozřejmě, bychom rádi dosáhli na nějaké dotace. My chceme vybudovat velký volnočasový areál, tak tam bychom rádi čerpali dotační peníze. Aktuálně je vypsána spousta dotačních titulů, avšak lehce se obávám toho, že až my budeme mít všechno připravené, tak už budou ty peníze vyčerpané. Tam by zatím stačilo, kdybychom měli alespoň studii namalovanou, ale nebudujeme to na pozemcích, které jsou všechny naše, takže teď jsme ve fázi, že ani tu studii si nemůžeme nechat namalovat, protože ještě nemáme ty pozemky a nevíme, kdo všechno nám ty pozemky odprodá. Takže všude možně nám to vždycky na něčem vážne.“¹⁰⁹

Selektivní kódování

1. Přístupy ke strategickému plánování

Teorie:

Přístupy obcí ke strategickému plánování v oblasti čerpání evropských dotací se příliš neliší. Většina obcí nemá specifické plány zaměřené přímo na dotace, avšak začleňují dotační cíle do obecných strategických plánů rozvoje obce.

Podkategorie:

- **Absence specifických plánů pro dotace:**
 - Některé obce nemají specifické plány zaměřené na čerpání dotací, což může být důsledkem nepředvídatelnosti dotačních výzev.
- **Obecný strategický plán rozvoje obce:**
 - Většina obcí má obecný strategický plán rozvoje, ve kterých mají stanovené cíle, kterých chtějí dosáhnout.

¹⁰⁹ Caisová, Pavlína, Ing. Rozhovor. Nýřany, 15.5.2024. [osobní komunikace].

2. Plány do budoucna

Teorie:

Obce plánují rozvoj v několika oblastech. Jedná se zejména o spolupráci s jinými obcemi a zlepšení interních procesů. Tyto plány mají za cíl zvýšit efektivitu a úspěšnost při čerpání dotací a realizaci projektů.

Podkategorie:

- **Spolupráce s jinými obcemi:**
 - Plány zahrnují rozšíření spolupráce s ostatními obcemi za účelem výměny zkušeností a usnadnění procesu čerpání.
- **Zlepšení interních procesů:**
 - Obce plánují zlepšit své interní procesy, aby zvýšily efektivitu a snížily administrativní zátěž spojenou s čerpáním dotací.

Shrnutí teorie

Úspěch obcí v čerpání evropských dotací a realizaci projektů může být ovlivněn jejich přístupy ke strategickému plánování a plány do budoucna. Obce vypracovávají obecné strategické plány rozvoje, ve kterých mají stanoveny cíle, kterých chtějí dosáhnout. Často zahrnují také projekty, které chtějí realizovat, což jim může pomoci zjednodušit celý proces. Plány do budoucna, které zahrnují zlepšení spolupráce s jinými obcemi a zlepšení interních procesů mají napomoci ke zvýšení efektivitu a úspěšnosti při čerpání dotací.

Diskuze

Z výsledků získaných prostřednictvím dotazníkového šetření a rozhovorů se zaměstnanci obcí lze usoudit, že většina malých obcí v České republice má dostatečné znalosti o problematice evropských dotací. Jen velmi málo obcí disponuje znalostmi omezenými či nedostatečnými, přičemž většina z těchto obcí patří do velikostní kategorie malých obcí. Dle rozhovorů však nelze říci, že by všechny obce považovaly dostatečné vzdělání za důležité pro úspěšné čerpání dotací z evropských fondů. Například obec Moravany a Rychnov nad Kněžnou, které mají dobré znalosti v této problematice považují za stěžejní správné porozumění dotačním podmínkám. Školení a další vzdělávání v oblasti evropských dotací považují za zbytečné, neboť se dle nich není v čem vzdělávat.¹¹⁰ Naopak obce, disponující omezenými znalostmi, kterými jsou Zeleneč a Nýřany, to za důležité považují a snaží se, či chtěly by se, více vzdělávat.¹¹¹ V Nýřanech však není konkrétní člověk, který má tuto problematiku na starosti, a tak obec nemá dostatečné množství informací o možnostech čerpání. Kdyby podle slov paní starostky někoho takového obec měla, tak by i realizovala více projektů.¹¹² Tedy jedním z faktorů, který může ovlivnit to, jaké mají obce znalosti, je dostatečné personální zajištění. Tento fakt podporuje také zjištění z obce Zeleneč, která má nedostatečné znalosti a je pro ni komplikací nedostatečné personální zajištění.

V čem lze spatřovat velký přínos ve vzdělávání se a pravidelném získávání informací v dotační problematice je možnost strategického plánování. Pokud obce aktivně vyhledávají informace, zúčastňují se školení a snaží se spolupracovat s jinými subjekty za účelem získávání znalostí, mají poté přehled o možnostech financování a mohou se tak lépe připravit na podání žádosti a tím i zvýšit pravděpodobnost úspěchu. Vzhledem k tomu, že některé projekty vyžadují dlouhý čas na přípravu, je klíčové, aby obce měly potřebné informace s předstihem. Dle rozhovorů se však často stává, že obce objeví nějaký dotační titul a na základě toho se snaží buď upravit dříve plánovaný projekt tak, aby seděl dotačním podmínkám, či se snaží narychlo sehnat všechny potřebné dokumenty. Celý proces je pak velmi chaotický a náročnější, než když obec má vše připraveno s předstihem.

¹¹⁰ Kadlečíková, Helena, Bc. Rozhovor. Moravany, 2.5.2024. [osobní komunikace]. Skořepa, Jan, Ing. Rozhovor. Rychnov nad Kněžnou, 16.5.2024. [osobní komunikace].

¹¹¹ Šikýř, Vít, Ing. Rozhovor. Zeleneč, 3.5.2024. [osobní komunikace]. Caisová, Pavlína, Ing. Rozhovor. Nýřany, 15.5.2024. [osobní komunikace].

¹¹² Caisová, Pavlína, Ing. Rozhovor. Nýřany, 15.5.2024. [osobní komunikace].

Z hlediska zdrojů, které obce za účelem získávání informací ohledně evropských dotací využívají, se jedná především o webové stránky a o odborníky z oblasti dotací. Využívání webových stránek je pro obce nezbytné, neboť se zde nachází vypsání dotačních titulů a jejich podmínky. Zároveň je to pro obce nejsnazší variantou z důvodu lehké dostupnosti a nenákladnosti. Ačkoliv jsou webové stránky takto hojně používány, nejsou obcemi označovány jako nepřínosnější zdroj. Nejprínosnějším zdrojem informací pro obce jsou ty od odborníků z oblasti dotací. Odborníci na problematiku dotací představují pro obce často využívaný zdroj a také velmi důvěryhodný. Jejich využití označilo 70 % zkoumaných obcí a lze tak říci, že pro velkou část obcí této velikostní kategorie je tato spolupráce běžná. Obce je využívají zejména z důvodu odborných znalostí, které jsou velmi důležité pro složitější projekty. Co se týká spolupráce s jinými obcemi za účelem získávání informací, tak není obcemi využívána v tak velké míře, jako dva výše zmíněné zdroje a zároveň ji také obce nehodnotí jako tolik přínosnou. Z rozhovorů však vyplynulo, že informace získané touto cestou mohou být pro obce velmi užitečné. Například starosta obce Zeleneč často získává informace tím, že volá starostům jiných obcí, ve kterých byly realizovaly projekty, které on plánuje zrealizovat. V budoucnu s tím taktéž plánuje pokračovat a rozšířit spolupráci s jinými obcemi.¹¹³ Stejně tak obec Libochovice považuje tento způsob získávání informací za velmi přínosný a vidí v něm velký potenciál. Spolupráce mezi obcemi je prý však velmi nahodilá a funguje spíše na základě osobní známosti.¹¹⁴ Starosta Rychnova nad Kněžnou měl dříve představu, že by se okolní obce mohly pravidelně scházet, to se však bohužel neděje.¹¹⁵ Kde meziobecní spolupráce a spolupráce dalších lokálních aktérů velmi dobře funguje, je obec Moravany a její okolí. Zde funguje MAS Bobrava, která Moravanům poskytuje velmi cenné informace, díky kterým má obec o všem přehled.¹¹⁶ Na základě toho lze tedy říci, že spolupráce mezi obcemi a dalšími regionálními aktéry (ať jsou to MAS či jiné subjekty) může obcím poskytovat velmi cenné informace, a to potenciálně cennější než informace získané jinou cestou, neboť se zakládají na přímých zkušenostech a oproti spolupráci s odborníky jsou také méně nákladné. Pokud si obce neví s čímkoliv rady, tak se nejčastěji obracejí k odborníkům či regionálním nebo státním institucím. Z regionálních a státních institucí je to nejčastěji Centrum pro regionální rozvoj či konzultace s dotačním poskytovatelem.

¹¹³ Šikýř, Vít, Ing. Rozhovor. Zeleneč, 3.5.2024. [osobní komunikace].

¹¹⁴ Nocarová, Tereza, Ing. Rozhovor. Libochovice, 9.5.2024. [osobní komunikace].

¹¹⁵ Skořepa, Jan, Ing. Rozhovor. Rychnov nad Kněžnou, 16.5.2024. [osobní komunikace].

¹¹⁶ Kadlečíková, Helena, Bc. Rozhovor. Moravany, 2.5.2024. [osobní komunikace].

Ve srovnání s teorií učících se regionů, která předpokládá, že pro aktéry učících se regionů je nejběžnější učení se spoluprací¹¹⁷ lze říci, že to takto platí i pro zkoumané obce. Velká část obcí spolupracuje s odborníky, jinými obcemi či regionálními nebo státními institucemi, od kterých získává cenné informace. Zároveň informace získané touto cestou představují nekodifikovaný typ znalostí, který může být velkou konkurenční výhodou.¹¹⁸ To lze rovněž potvrdit na základě získaných dat, neboť informace získané prostřednictvím spolupráce jsou pro obce velmi přínosné.

Ze získaných dat jednoznačně vyplývá, že většina obcí, ať už ve větší či menší míře, využívá externí společnosti k čerpání dotací z EF. Tyto společnosti využívají zejména u větších projektů, které jsou složitějšího charakteru a také z důvodu časové náročnosti. Zejména v obcích, kde má tuto problematiku na starosti sám starosta se jedná o velkou časovou úsporu. U složitějších projektů se tak děje především pokud jsou potřeba odborné přílohy, které by pro pracovníky obcí byly náročné na zpracování. Navíc finance využitá na externí společnosti lze často zahrnout do uznatelných nákladů dotace, a tak je to pro obce velmi výhodné. S čím je však často problém, je spolehlivost dotačních agentur, kdy některé neodvádí svou práci správně, a tak je pro obce důležité si zjišťovat recenze. Externí společnosti však pro obce představují důležitý prostředek, kterým lze zvýšit šance na získání dotace.

Z hlediska zajištění personálních kapacit má velká část obcí (až 70 %) určeného konkrétního člověka/více lidí, kteří mají tuto problematiku na starosti. Nejčastěji je tomu tak v počtu 1-3 lidí, větší týmy nejsou pro obce této velikostní kategorie obvyklé. Lze však říci, že s rostoucí velikostí obcí lze předpokládat, že obec bude mít někoho vyčleněného a je pravděpodobnější, že těchto lidí bude více. Vzhledem k tomu, že čím větší obec je, tím větší je i její obecní aparát a tím je i pro obce snazší na to nějakého specialistu vyčlenit.

Nedostatek kvalifikovaného personálu může být pro obce jistou komplikací. Ačkoliv z dotazníkového šetření vyplynulo, že většina obcí se s tímto problémem setkává výjimečně, z rozhovorů je patrné, že to pro obce může představovat překážku. V obci Nýřany kvůli nedostatku personálu nemají vždy aktuální informace, kvůli čemuž nerealizují tolik projektů.¹¹⁹ Také obec Zeleneč vnímá jako problém to, že nemají nikoho, kdo by se na

¹¹⁷ LUNDEVALL, Bengt-åke, JOHNSON, Björn. The learning economy. In: *The Learning Economy and the Economics of Hope*. London: Anthem Press, 2016, s. 107. ISBN 9781783085965. s. 94.

¹¹⁸ MASKELL, Peter, MALMBERG, Anders. *Localised learning and industrial competitiveness*. Online. Cambridge journal of economics. 1999, roč. 23, č. 2, s. 167-185. ISSN 0309-166X. Dostupné z: <https://doi.org/10.1093/cje/23.2.167>. [cit. 2024-06-07]. s. 171-172.

¹¹⁹ Caisová, Pavlína, Ing. Rozhovor. Nýřany, 15.5.2024. [osobní komunikace].

problematiku dotací specializoval, avšak do budoucna to plánují, neboť to celý proces zefektivní.¹²⁰ Obce, které někoho takového mají, mohou tedy potenciálně realizovat více projektů, neboť disponují člověkem, který může nejnovější informace aktivně vyhledávat, má z této problematiky znalosti a dokáže celý proces zabezpečit.

Mezi nejčastější komplikace, se kterými se obce v souvislosti s evropskými dotacemi setkávají, jsou komplikace administrativního charakteru. Téměř u všech projektů se obce setkávají s tímto druhem překážek. Evropské dotace pro obce představují složitou administrativu, se kterou musí dopředu počítat. Toto se ukázalo také při výsledcích dotazníkového šetření, kdy nejčastějším důvodem neúspěšných žádostí byla špatná příprava projektové dokumentace, nebo chybějící dokumenty. Naopak problémy se zajištěním odpovídajícího financování nejsou u obcí příliš běžné. Jak z výsledků dotazníkového šetření, tak z rozhovorů vyplynulo, že s tímto obce nemívají problémy a dokáží projekty z tohoto hlediska dobře zajistit.

Ačkoliv se obce potýkají s výše zmíněnými či jinými překážkami, dokáží se s nimi často úspěšně vypořádat. O tom také svědčí převažující vysoká úspěšnost v podávání žádostí. Velmi častým důvodem, proč také byly žádosti obcí neúspěšné, byl převis počtu podaných žádostí, což znamená, že o určitý dotační titul byl velký zájem ze strany žadatelů, avšak nebylo na něj vyčleněno dostatek financí pro všechny z nich. Neúspěch žádosti tak také často není způsoben špatnou přípravou obce, ale pouze pozdějším nahráním žádosti do internetového systému.

Pro obce však automaticky neznamená úspěšná žádost o dotaci úspěšně čerpání. Obce musí po realizaci projektu zachovat jeho udržitelnost, která je závislá na podmínkách dotace. Jak z dotazníkového šetření, tak z rozhovorů vyplynulo, že obce se zachováním udržitelnosti nemívají výrazné problémy. Je však důležité, aby obce dbaly na smysluplnost projektů a nerealizovaly ty, u kterých je jejich udržitelnost nejistá. Co však může být rizikem, je možnost fyzického poškození věci, která může udržitelnost zkomplikovat. Obce jsou pak povinny uvést danou věc zpět do provozu s dodatečnými náklady, jinak může hrozit vrácení části dotace, či v horším případě celé dotace. Je tak také důležité, aby obce měly pro případné poškození či jiné komplikace dostatečné finance.

Strategické plánování se ukazuje jako jedna ze zásadních aktivit, která může významně ovlivnit úspěšnost čerpání dotací z EF. Tato činnost je závislá na tom, zda obce mají v dostatečném předstihu znalosti, v první řadě, o existenci dotačního titulu, o který by

¹²⁰ Šikýř, Vít, Ing. Rozhovor. Zeleneč, 3.5.2024. [osobní komunikace].

chtěly žádat, tak v druhé řadě také náležitostí, které se s tím pojí. To, co může obcím výrazně v tomto ohledu pomoci, je vypracovávání strategických plánů. Obce obvykle vypracovávají obecné strategické plány města, ve kterých mají stanoveny projekty, které chtějí pro rozvoj obce realizovat. Na základě toho poté hledají vhodné dotační tituly pro financování těchto projektů. Neděje se tak však ve všech případech. Obce také často žádají o dotace z EF bez předchozího zahrnutí daného projektu do strategického plánu a jen na základě existence určitého dotačního titulu. Takto však obec není dostatečně připravena na celý proces a dostává se do časové tísně, ale taktéž realizuje projekt, který nemusí být potřebný pro rozvoj obce, čímž ubírá možnost financování jiných mnohem více potřebných projektů. Proto lze říci, že je strategické plánování velmi důležitou činností pro úspěšné čerpání dotací, které podporují rozvoj obce.

Ačkoliv by se dalo předpokládat, že při rozdělení obcí do tří velikostních kategorií bude patrný rozdíl ve schopnosti celý proces úspěšně zvládnout, výsledky výzkumu tento předpoklad nepotvrdily. Zjištění ukázala, že jak malé, tak střední i velké obce mají v oblasti čerpání dotací z EF srovnatelné schopnosti a dovednosti. Malé obce, které mohou častěji čelit omezeným personálním kapacitám prokázaly, že jsou schopny efektivně využívat dostupné informace, aby úspěšně celý proces zvládly. Zároveň velké obce, i přes větší personální aparát, čelí podobným výzvám jako ty malé. Tato skutečnost ukazuje, že klíčovým faktorem úspěchu není velikost obce, ale spíše efektivita v získávání a využívání informací, schopnost spolupráce s jinými subjekty a v neposlední řadě také strategické plánování.

Závěr

Cílem této diplomové práce bylo zjistit, jak obce v České republice získávají znalosti o čerpání dotací z EF a jak se dokáží v této oblasti učit. Výzkum byl zaměřen na malá města v České republice s počtem obyvatel v rozmezí od 3000 do 15000 a časově ohraničen na předchozích 10 let. Jako základní teoretický rámec byla využita teorie učících se regionů, která zdůrazňuje význam znalostí a schopnosti učit se jako hlavního zdroje konkurenceschopnosti. Metodologie práce byla postavena na zakotvené teorii, přičemž hlavními výzkumnými metodami bylo dotazníkové šetření a rozhovory se zástupci obcí. Na základě zakotvené teorie byla data z rozhovorů zakódována, uspořádána do kategorií a poté vytvořena vlastní teoretická zjištění. Tato teoretická zjištění byla formulována u pěti hlavních témat: získávání znalostí a síťování, využívání externích společností, překážky, udržitelnost a strategické plánování. U každého z těchto témat poskytují zjištění hlubší vhled do toho, jak k němu obce přistupují, jaké strategie využívají a jakým výzvám čelí.

Z provedeného výzkumu vyplývá, že většina malých měst v České republice má dostatečné znalosti o evropských dotacích. To ukazuje, že se naučily proces získávání těchto finančních prostředků efektivně zvládat. Nicméně, samotná úroveň znalostí není vždy považována za klíčový faktor úspěchu. Některé obce, jako například Moravany a Rychnov nad Kněžnou, dávají největší význam správnému porozumění dotačních podmínek a školení považují za zbytečná. Naopak obce s omezenými nebo nedostatečnými znalostmi, jako jsou Zeleneč a Nýřany, vidí vzdělávání jako klíčové a chtějí se v této oblasti dále rozvíjet. V čem lze však spatřovat značný přínos je strategické plánování. Neustálé vzdělávání se a získávání znalostí je pro strategické plánování zásadní. Obce, které kontinuálně získávají nové informace, tak mají povědomí o vypsaných dotačních titulech a mohou se tak na žádost o dotaci s předstihem připravit a zvýšit tím pravděpodobnost úspěchu. Dalším důležitým zjištěním je, že nedostatek personálního zajištění je významným faktorem, který může omezit schopnost obcí získávat potřebné informace a potažmo tak realizovat projekty. Ačkoliv velká část zkoumaných obcí má dostatečné personální zajištění, některé obce, jako například Nýřany a Zeleneč, pocítují nedostatek specializovaných pracovníků jako významnou překážku.

Ze zdrojů informací obce nejčastěji využívají webové stránky a odborníky z oblasti dotací. Webové stránky jsou snadno dostupné a nenákladné, avšak nejsou považovány za nejpřínosnější. Odborníci na dotace jsou považováni za nejdůvěryhodnější zdroj informací.

Spolupráce s jinými obcemi za účelem získávání informací je méně častá, avšak může být velmi užitečná a lze v ní spatřovat jistý potenciál. Značná část obcí se rovněž obrací na regionální a státní instituce, kterými jsou například dotační zprostředkovatel a Centrum pro regionální rozvoj.

Využívání externích společností pro čerpání dotací z EF je pro obce běžné, zejména kvůli úspoře času a zajištění větších a složitějších projektů. Tyto společnosti zvyšují pravděpodobnost úspěšného získání dotace a pomáhají s odbornými přílohami, které by pro pracovníky obcí byly náročné na zpracování. Obce tedy tak ve většině případů nečiní z důvodu, že by o dané problematice neměly dostatečné znalosti a nedokázaly celý proces samostatně zajistit.

Z hlediska komplikací, se kterými se obce musí vypořádat, představuje největší problém administrativní zátěž. S tímto typem komplikací se setkává většina obcí, avšak dle převažující vysoké úspěšnosti obcí lze říci, že se s nimi dokáží zdárně vypořádat. Další překážkou je již zmíněné nedostatečné personální zajištění, které může ovlivnit to, že obec nemá potřebné znalosti, a tak je pravděpodobné, že nezrealizuje takové množství projektů, které by za opačných okolností mohla.

Udržitelnost se pro zkoumané obce jeví jako téměř bezproblémová. Pokud obce mají projekty dobře promyšlené a jsou smysluplné, tak by v souvislosti s tím neměly žádné komplikace pociťovat. Jistým rizikem však může být poškození věci a nutnost oprav, což představuje dodatečné náklady.

Strategické plánování je klíčovou činností v oblasti dotační problematiky. Pokud mají obce stanovené jasné cíle, mohou se lépe připravit na podání žádostí o dotace a předejít tak případným komplikacím. Tímto způsobem zvyšují svou pravděpodobnost úspěchu a mohou realizovat projekty, které významně přispívají ke zvýšení kvality života obyvatel a tedy celkovému rozvoji obce. Většina obcí proto vypracovává strategické plány, na jejichž základě následně žádá o dotace. Nicméně tento přístup není u všech obcí samozřejmostí.

Při analýze výsledků výzkumu z perspektivy teorie učících se regionů je tedy zřejmé, že obce v České republice disponují čtyřmi typy znalostí definovaných Lundvallem. Obce mají *znalost co*, tedy vědomosti o konkrétních faktech a informacích týkajících se evropských dotací. *Znalost proč* je u obcí také přítomna, neboť obce rozumí příčinám, principům a mechanismům, které stojí za úspěšným čerpáním dotací. *Znalost jak* se projevuje v praktických schopnostech a dovednostech obcí efektivně zvládat vypracovávání žádostí o dotace, realizování projektů a zajišťování udržitelnosti. V neposlední řadě obce

také disponují *znalostí kdo*, neboť mají povědomí o subjektech s potřebnými informacemi a aktivně se na ně obracejí.

Teorie učících se regionů také rozděluje znalosti na kodifikované a nekodifikované, přičemž ty nekodifikované považuje za velkou konkurenční výhodu, neboť se zakládají na přímé praxi. To lze potvrdit i na základě získaných dat, neboť právě spolupráce s určitým subjektem je pro většinu obcí nejprínosnější. Předpokladem této teorie je zároveň učení se spoluprací za nejčastější formu učení se regionálních aktérů a lze tedy říci, že tomu tak je u malých měst v České republice. Jiné formy učení, jako například učení se hledáním či učení se praxí, ale obce taktéž splňují.

Celkově lze říci, že teorie učících se regionů je vhodným teoretickým rámcem pro zkoumání procesů učení a získávání znalostí regionálních aktérů. Tato teorie se ukázala být velmi relevantní i pro analýzu malých měst. Díky tomuto výzkumu se podařilo teorii učících se regionů dále rozšířit a aplikovat na úroveň obcí, aniž by byl nutně zahrnut širší regionální kontext.

Metodologie práce založená na zakotvené teorii s dotazníkovým šetřením a rozhovory jako výzkumnými metodami se ukázala být pro tento výzkum taktéž vhodná. Vzhledem k tomu, že o schopnosti učení se obcí čerpat finanční prostředky z EF není zpracována žádná literatura, bylo nutné empirická data přímo sesbírat od obcí. Dotazník umožnil získat data od většího počtu respondentů, přičemž rozhovory poskytly hlubší vysvětlení těchto zjištění. Využití zakotvené teorie jako metodologického rámce umožnilo systematickou analýzu získaných dat. Pomocí kódování dat z rozhovorů byla identifikována klíčová témata a vzorce. Tento přístup umožnil vytvořit nová teoretická zjištění, která jsou přímo založena na empirických datech.

Nicméně je třeba reflektovat určitá omezení zvolené metodologie. Z hlediska návratnosti dotazníku existuje určitá nejistota v tom, do jaké míry je navrácený vzorek reprezentativní pro všechny obce této velikostní kategorie. Není tedy úplně zaručeno, že výsledky odrážejí situaci ve všech obcích. Zároveň je také určitým omezením relativně nízký počet provedených rozhovorů. I přesto, že rozhovory poskytly detailnější a hlubší porozumění zkoumané problematice, jejich nízký počet může být do jisté míry omezením pro formulaci teorií. Pro úplnější obraz by bylo vhodné provést více rozhovorů s větším počtem obcí.

Z provedeného výzkumu je tedy patrné, že většina malých měst v České republice aktivně vyhledává nové informace a na základě získaných znalostí efektivně zvládá proces

čerpání dotací z EF. To ukazuje na jejich schopnost učit se v oblasti této problematiky. Ačkoliv by se dalo předpokládat, že při rozdělení obcí do tří velikostních kategorií bude patrný rozdíl mezi těmito velikostmi ve schopnosti celý proces úspěšně zvládnout, nelze říci, že by tomu tak bylo. Malé obce, stejně tak jako ty velké, mají v této oblasti dobré schopnosti a dovednosti. To ukazuje, že velikost obce není klíčovým faktorem úspěchu při čerpání dotací z EF, ale spíše její schopnost efektivně získávat a využívat informace, spolupracovat s jinými subjekty a strategicky plánovat. Nicméně pro získání komplexnějšího pohledu by bylo vhodné zkoumat i další velikostní kategorie obcí, zejména venkovské obce, kterých je v České republice značný počet. Tímto by bylo možné získat ucelenější obraz o schopnostech a přístupech obcí v České republice ve vztahu k čerpání dotací z EF.

Summary

The aim of this thesis was to find out how municipalities in the Czech Republic acquire knowledge about the use of EU funds and how they are able to learn in this area. The research was focused on small municipalities in the Czech Republic with a population between 3000 and 15000 inhabitants and time-bounded to the previous 10 years. The Learning Regions Theory was used as the basic theoretical framework, which emphasises the importance of knowledge and the ability to learn as the main source of competitiveness. The methodology of the paper was based on grounded theory, with the main research methods being a questionnaire survey and interviews with municipal representatives. Based on the grounded theory, the interview data was coded, organized into categories and then the own theoretical findings were developed. These theoretical findings were formulated for five main themes: knowledge acquisition and networking, use of external companies, barriers, sustainability and strategic planning. For each of these themes, the findings provide deeper insights into how municipalities approach the topic, what strategies they use, and what challenges they face.

The research shows that the majority of small towns in the Czech Republic have sufficient knowledge about European subsidies. This shows that they have learned to manage the process of obtaining these funds effectively. However, the level of knowledge alone is not always considered a key success factor. Some municipalities, such as Moravany and Rychnov nad Kněžnou, give the greatest importance to a correct understanding of the subsidy conditions and consider training unnecessary. On the other hand, municipalities with limited or insufficient knowledge, such as Zeleneč and Nýřany, see training as key and want to develop further in this area. However, where a significant benefit can be seen is in strategic planning. Continuous learning and knowledge acquisition is essential for strategic planning. Municipalities that continuously acquire new information are thus aware of the grant opportunities and can prepare for grant applications in advance, thus increasing the likelihood of success. Another important finding is that lack of staffing is a significant factor that can limit the ability of municipalities to obtain the necessary information and thus implement projects. Although a large proportion of the municipalities surveyed have

sufficient staffing, some municipalities, such as Nýřany and Zeleneč, perceive the lack of dedicated staff as a significant obstacle.

Among the sources of information, municipalities most often use websites and experts in the field of subsidies. Websites are easily accessible and inexpensive, but are not considered the most beneficial. Grant experts are considered the most trusted source of information. Collaboration with other municipalities to obtain information is less common, but can be very useful and has some potential. A significant number of municipalities also turn to regional and state institutions, such as the Grant Broker and the Centre for Regional Development.

The use of external companies to draw on EU grants is common for municipalities, especially to save time and to secure larger and more complex projects. These companies increase the likelihood of successfully obtaining a grant and help with technical annexes that would be difficult for municipal staff to process. In most cases, municipalities do not do so because they do not have sufficient knowledge of the issue and are unable to manage the whole process independently.

In terms of complications that municipalities have to deal with, it represents the biggest administrative burden. This type of complication is encountered by most municipalities, but according to the predominantly high success rate of municipalities, it can be said that they are able to deal with it successfully. A further obstacle is the aforementioned lack of staffing, which may mean that the municipality does not have the necessary expertise and is therefore unlikely to implement the number of projects that it could otherwise. Sustainability appears to be almost unproblematic for the municipalities studied. As long as the municipalities have well thought out and meaningful projects, they should not experience any complications in this respect. However, there may be some risk of damage and the need for repairs, which represents an additional cost.

Strategic planning is a key activity in the field of subsidy issues. If municipalities have clear objectives, they can better prepare for applying for grants and avoid potential complications. In this way, they increase their likelihood of success and can implement projects that contribute significantly to improving the quality of life of residents and therefore the overall development of the municipality. Most municipalities therefore draw

up strategic plans on the basis of which they subsequently apply for subsidies. However, this approach is not commonplace in all municipalities.

Therefore, when analysing the research results from the perspective of the theory of learning regions, it is clear that municipalities in the Czech Republic possess the four types of knowledge defined by Lundvall. Municipalities have knowledge of what, i.e. knowledge of specific facts and information related to European subsidies. Knowledge of why is also present in municipalities, as they understand the causes, principles and mechanisms behind the successful use of subsidies. Knowledge of how is reflected in the practical capacity and skills of municipalities to effectively manage the preparation of grant applications, project implementation and sustainability. Last but not least, municipalities also have a knowledge of who, as they are aware of the actors with the necessary information and actively approach them.

Learning region theory also divides knowledge into codified and uncoded, with the uncoded being seen as a major competitive advantage because it is based on direct practice. This can be confirmed by the data collected, as it is the cooperation with a specific entity that is most beneficial for most municipalities. At the same time, the premise of this theory is that learning through collaboration is the most common form of learning for regional actors and thus it can be said that this is the case for small towns in the Czech Republic. However, other forms of learning, such as learning by searching or learning by doing, are also met by municipalities.

Overall, the theory of learning regions is a suitable theoretical framework for examining the learning and knowledge acquisition processes of regional actors. This theory has also proved to be very relevant for the analysis of small cities. Through this research, it has been possible to further extend and apply learning region theory to the municipal level without necessarily including the wider regional context.

The grounded theory methodology of the thesis with questionnaire survey and interviews as research methods proved to be suitable for this research as well. Since there is no literature on the learning capacity of municipalities to draw on EU funds, it was necessary to collect empirical data directly from municipalities. The questionnaire enabled data to be collected from a larger number of respondents, with interviews providing a deeper explanation of these findings. The use of grounded theory as a methodological framework allowed for a systematic analysis of the data collected. Through coding of the interview data,

key themes and patterns were identified. This approach enabled the development of new theoretical findings that were directly grounded in the empirical data.

However, it is necessary to reflect certain limitations of the chosen methodology. In terms of questionnaire return rates, there is some uncertainty about the extent to which the sample returned is representative of all municipalities in this size category. It is therefore not guaranteed that the results reflect the situation in all municipalities. At the same time, the relatively small number of interviews conducted is also a limitation. Even though the interviews provided a more detailed and in-depth understanding of the issue under study, their low number may be a limitation to some extent for the formulation of theories. For a more complete picture, it would have been advisable to conduct more interviews with a larger number of municipalities.

The research shows that most small towns in the Czech Republic actively seek new information and, based on the knowledge gained, effectively manage the process of drawing subsidies from the EU funds. This shows their ability to learn in this area. Although one would expect that if municipalities were divided into three size categories, there would be a noticeable difference between these sizes in their ability to manage the process successfully, this cannot be said to be the case. Small municipalities as well as large ones have good skills and abilities in this area. This shows that the size of a municipality is not the key success factor, but rather its ability to effectively obtain and use information, collaborate with other entities and plan strategically. However, to gain a more comprehensive view, it would be useful to examine other size categories of municipalities, especially rural municipalities, of which there are a significant number in the Czech Republic. This would provide a more comprehensive picture of the capacities and approaches of municipalities in the Czech Republic in relation to the use of EU grants.

Použitá literatura a zdroje

BLAŽEK, Jiří a UHLÍŘ, David. *Teorie Regionálního Rozvoje: Nástin, Kritika, Implikace*. 3. vyd. Praha: Karolinum Press, 2020, 364 s. ISBN 9788024645667.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Počet obyvatel v obcích České republiky k 1.1.2023*. Online. Tabulka. 24.1.2024. Dostupné z: <https://csu.gov.cz/docs/107508/ed031eb8-6b7c-d78a-51cc-92510b906e94/1300722303.xlsx>. [cit. 2024-03-02].

DOKULILOVÁ, Monika. *Schopnosti obcí v regionu soudržnosti Jihovýchod čerpat evropské fondy*. Online. Diplomová práce. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra evropských studií, 2014. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/72109/120167175.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. [cit. 2024-07-10].

DRULÁK, Petr. *Jak zkoumat politiku: kvalitativní metodologie v politologii a mezinárodních vztazích*. Praha: Portál, 2008, 255 s. ISBN 978-80-7367-385-7.

DVOŘÁKOVÁ, Ilona. *Dotace z fondů EU jako zdroj financí pro obce*. Online. Bakalářská práce. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2015. Dostupné z: <https://theses.cz/id/ur28ga/>. [cit. 2024-02-01].

ENOVATION. *Jak probíhá proces*. Online. Přehled dotací. 2022. Dostupné z: <https://www.prehleddotaci.cz/jak-na-vyrizeni-dotace/>. [cit. 2024-02-01].

FLORIDA, Richard. *Toward the learning region*. Online. Futures: the journal of policy, planning and futures studies. 1995, roč. 27, č. 5, s. 527-536. ISSN 0016-3287. Dostupné z: [https://doi.org/10.1016/0016-3287\(95\)00021-N](https://doi.org/10.1016/0016-3287(95)00021-N). [cit. 2024-05-15].

GROSPIC, Jiří. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 2. rozšíř. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2008, 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.

HENDL, Jan. Kvalitativní výzkum v pedagogice. *Současné metodologické přístupy a strategie pedagogického výzkumu*. Online. Sborník 14. konference České asociace pedagogického výzkumu, 2006, 76 s. Dostupné z: <https://capv.cz/wp-content/uploads/2020/05/Hendl.pdf> [cit. 2024-02-01].

JANEČKOVÁ, Ivana; VINKLER, Pavel. Kohezní politika v kontextu České republiky. In: KLÍMOVÁ, Viktorie; ZÍTEK, Vladimír. *XIV. Mezinárodní kolokvium o regionálních vědách*. Brno: Masarykova univerzita, 2011. s. 71-78. ISBN 978-80-210-5513-1.

JASKULA, Marek. *Podpora malých obcí z dotací Evropské unie*. Online. Diplomová práce. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava, 2015. Dostupné z: <http://hdl.handle.net/10084/107158>. [cit. 2024-02-01].

JEŽEK, Jiří a kol. *Regionální rozvoj*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2014. 122 s. ISBN 978-80-261-0462-9.

JEŽEK, Jiří. Strategický management v místním a regionálním rozvoji. In: *Logos Polytechnikos*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická, 2010. roč. 1, č. 2, s. 103-117. ISSN 1804-3682.

JEŽEK, Jiří. Učení se, sítě a samoregulace jako základní stavební kameny učících se regionů. In: *Národná a regionálna ekonomika VI*. Košice: Technická univerzita, 2006. s.140-144. ISBN 80-8073-721-5.

KACHNIARZ, Marian; SZEWRANSKI, Szymon a KAZAK, Jan. *The Use of European Funds in Polish and Czech Municipalities. A Study of the Lower Silesia Voivodship and Hradec Kralove Region*. Online. IOP Conference Series: Materials Science and Engineering. 2019, roč. 471, č. 11, s. 1-8. ISSN 1757-8981. Dostupné z: <https://doi.org/10.1088/1757-899X/471/11/112047>. [cit. 2024-02-02].

KULHÁNEK, Lumír. Rozvoj regionu v teorii učících se regionů. In: *2nd Central European Conference in Regional Science*. Košice: CERS. 2007. s. 481-487. ISBN: 978-80-8073-957-7.

LNĚNIČKA, Libor. Strategický plán= úspěch získávání dotací z EU? In: *Trendy v podnikání – vědecký časopis Fakulty ekonomické ZČU v Plzni*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni. 2014. č.4, s.67-75. ISSN: 1805-0603.

LUNDVALL, Bengt-åke. National systems of Innovation: toward a theory of innovation and interactive learning. In: *The Learning Economy and the Economics of Hope*. London: Anthem Press, 2016, 85 s. ISBN 9781783085965.

LUNDVALL, Bengt-åke, JOHNSON, Björn. The learning economy. In: *The Learning Economy and the Economics of Hope*. London: Anthem Press, 2016, 107 s. ISBN 9781783085965.

MACHÁLEK, Petr, ČERNÝ, Martin, GROHMANN, Dominika. *Dotační politiky EU: jak napsat dobrou projektovou žádost*. Brno: Masarykova univerzita, 2014. 1. vyd., 94 s. ISBN 978-80-210-7119-3.

MALMBERG, Anders. *Industrial geography: location and learning*. Online. Progress in Human Geography. 1997, roč. 21, č. 4, s. 573-582. ISSN 0309-1325. Dostupné z: <https://doi.org/10.1191/030913297666600949>. [cit. 2024-06-07].

MASKELL, Peter, MALMBERG, Anders. *Localised learning and industrial competitiveness*. Online. Cambridge journal of economics. 1999, roč. 23, č. 2, s. 167-185. ISSN 0309-166X. Dostupné z: <https://doi.org/10.1093/cje/23.2.167>. [cit. 2024-06-07].

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Abeceda fondů EU 2014–2020*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2015, 39 s. ISBN 978-80-7538-014-2.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Abeceda fondů EU 2021-2027*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2023, 55 s. ISBN 978-80-7538-452-2.

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Česko je na špici v čerpání fondů EU*. Online. 6.2.2024. Dostupné z: <https://mmr.gov.cz/cs/ostatni/web/novinky/cesko-je-na-spici-v-cerpani-fondu-eu>. [cit. 2024-07-12].

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Informace o fondech*. Online. Dotace EU. 2024. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/fondy-eu/informace-o-fondech-eu>. [cit. 2024-06-17].

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Programové období 2014-2020*. Online. Dotace EU. 2024. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/2014-2020>. [cit. 2024-07-06].

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Udržitelnost projektu*. Online. Dotace EU. 2024. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu/u/udrzitelnost-projektu>. [cit. 2024-05-19].

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *10 kroků k získání dotace*. Online. Dotace EU. 2024. Dostupné z: <https://www.dotaceeu.cz/cs/jak-ziskat-dotaci/10-kroku-k-ziskani-dotace>. [cit. 2024-02-01].

NOVOTNÁ, Hedvika; ŠPAČEK, Ondřej a ŠŤOVÍČKOVÁ, Magdaléna. *Metody výzkumu ve společenských vědách*. Praha: Fakulta humanitních studií Univerzity Karlovy, 2019, 495 s. ISBN 978-80-7571-025-3.

OECD. Veřejná správa v České republice na krajské a obecní úrovni. In: *Přehled o Stavů veřejné Správy: Česká Republika*. France: Organization for Economic Cooperation & Development, 2023, s. 194-254. ISBN 9789264725751.

OCHRANA, František; PAVEL, Jan a VÍTEK, Leoš. *Veřejný sektor a veřejné finance: financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. Praha: Grada Publishing, 2010. 264 s. ISBN 9788024732282.

PERRY, Martin. *Learning regions as a framework for innovation policy: A review of the issues*. Online. North Sydney: Innovation, 2014, roč. 16, č. 3, s. 286-302. ISSN 1447-9338. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/14479338.2014.11081989>. [cit. 2024-02-02].

PROFI PRESS. *Jak se obcím daří zdolávat překážky na cestě za dotacemi*. Online. Moderní obec. 2016. Dostupné z: <https://moderniobec.cz/jak-se-obcim-dari-zdolavat-prekazky-na-cestě-za-dotacemi/>. [cit. 2024-06-18].

RUTTEN, Roel a BOEKEMA, Frans. *From Learning Region to Learning in a Socio-spatial Context*. Online. Regional studies, 2012, roč. 46, č. 8, s. 981-992. ISSN 0034-3404. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/00343404.2012.712679>. [cit. 2024-02-02].

STEJSKAL, Jan a KOVÁRNÍK, Jaroslav. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, 2009, 216 s. ISBN 978-80-7367-588-2.

SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Obce a Evropská unie*. Online. Příručka zastupitele. 2023-2024. Dostupné z: <https://www.priruckazastupitele.cz/18-obce-a-evropska-unie/>. [cit. 2024-06-15].

ŠÁTKOVÁ, Kateřina. *Existence učících se regionů v evropské dimenzi*. Online. Diplomová práce. Univerzita Pardubice, 2011. Dostupné z: https://dk.upce.cz/bitstream/handle/10195/39463/SatkovaK_ucici%20se%20regiony_JS_2011.pdf?sequence=1&isAllowed=y. [cit. 2024-01-29].

ŠIPIKAL, Miroslav. Učiace sa regióny - priestor pre využití fondov EU? In: XI. *Mezinárodní kolokvium o regionálních vědách*. Brno: Masarykova Univerzita, 2008, s. 156-160. ISBN 978-80-210-4625-2.

ŠIPIKAL, Miroslav; PARÍZKOVÁ, Jana. *Učiace sa regióny*. Ekonóm, 2009, 104 s. ISBN 978-80-225-2732-3.

ŠUMPÍKOVÁ, Markéta; PAVEL, Jan; KLAZAR, Stanislav. EU funds: absorption capacity and effectiveness of their use, with focus on regional level in the Czech Republic. In: *12th NISPAcee Annual Conference*. Vilnius: Network of Institutes and Schools of Public Administration in Central and Eastern Europe. 2004, 14 s.

VAISHAR, Antonín; ZAPLETALOVÁ, Jana a NOVÁKOVÁ, Eva. Between Urban and Rural: Sustainability of Small Towns in the Czech Republic. Online. *European countryside*. 2016, roč. 8, č. 4, s. 351-372. ISSN 1803-8417. Dostupné z: <https://doi.org/10.1515/euco-2016-0025>. [cit. 2024-02-21].

VEIGA, Linda Gonçalves. *Determinants of the assignment of EU funds to Portuguese municipalities*. Online. Public choice. 2012, roč. 153, č. 1/2, s. 215-233. ISSN 0048-5829. Dostupné z: <https://doi.org/10.1007/s11127-011-9786-y>. [cit. 2024-01-29].

WOKOUN, René; MALINOVSKÝ, Jan; DAMBORSKÝ, Milan a BLAŽEK, Jiří. *Regionální rozvoj: (východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování)*. Praha: Linde, 2008, 475 s. ISBN 978-80-7201-699-0.

Zákon č. 218/2000 Sb. o obcích (obecní zřízení) In: *Zákony pro lidi*. Online. 2010-2024. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>. [cit. 2024-02-01].

Rozhovory

Kadlečíková, Helena, Bc. Rozhovor. Moravany, 2.5.2024. [osobní komunikace].

Baránková, Svatava, Ing. Rozhovor. Hlučín, 13.5.2024. [osobní komunikace].

Nocarová, Tereza, Ing. Rozhovor. Libochovice, 9.5.2024. [osobní komunikace].

Skořepa, Jan, Ing. Rozhovor. Rychnov nad Kněžnou, 16.5.2024. [osobní komunikace].

Šikýř, Vít, Ing. Rozhovor. Zeleneč, 3.5.2024. [osobní komunikace].

Caisová, Pavlína, Ing. Rozhovor. Nýřany, 15.5.2024. [osobní komunikace].

Seznam příloh

Příloha č. 1: Vzor dotazníku

Napište prosím název obce:

Napište prosím kraj, ve kterém se obec nachází:

1. Kolikrát jste v posledních 10 letech žádali o dotace z evropských fondů?
 - 0x
 - 1-5x
 - 6-10x
 - 11-15x
 - 16-20x
 - Více, uveďte:

2. Jakých oblastí se týkaly projekty, u kterých jste žádali o dotace z evropských fondů?
 - Zemědělství
 - Doprava
 - Cestovní ruch
 - Přeshraniční spolupráce
 - Životní prostředí
 - Zaměstnanost a sociální služby
 - Výzkum
 - Vzdělávání
 - Podpora podnikání
 - Informační technologie
 - Kultura
 - Jiné, uveďte:

Získávání znalostí

3. Jak byste ohodnotili úroveň svých znalostí a dovedností v oblasti čerpání finančních prostředků z evropských fondů, v kontextu úspěšnosti žádostí podávaných v uplynulých 10 letech?
 - Máme plně dostačující úroveň znalostí a dovedností v této oblasti
 - Máme určité znalosti a dovednost, které postačují pro úspěšné čerpání, ale vnímáme prostor pro zdokonalení našich postupů
 - Máme omezené znalosti a dovednosti a potřebujeme více podpory a vzdělávání
 - Naše znalosti jsou nedostatečné a potřebujeme značnou pomoc a podporu

4. Kde primárně získáváte informace o možnostech čerpání dotací z evropských fondů?
 - Od jiných obcí, regionálních nebo státních institucí
 - Z online portálů a webových stránek
 - Z odborných seminářů a konferencí
 - Od odborníků z oblasti dotací
 - Jiné, uveďte:

5. Které zdroje informací považujete za nejpřínosnější při získávání informací o evropských dotacích?
 - Od jiných obcí, regionálních nebo státních institucí
 - Online portály a webové stránky
 - Konzultace s odborníky v oblasti grantů
 - Praktické zkušenosti s předchozími projekty financovanými z evropských fondů
 - Jiné, uveďte:

6. Jak často vyhledáváte informace o evropských dotacích?
 - Alespoň jednou týdně
 - Méně často než týdně, ale nejméně jednou měsíčně
 - Alespoň jednou za tři měsíce

- Méně často než jednou za tři měsíce, ale nejméně jednou za půl roku
- Alespoň jednou ročně
- Méně často, uveďte:

7. S kým udržujete vztahy za účelem získávání informací o evropských dotacích?

- Regionálními a státními institucemi zabývajícími se evropskými fondy
- Jinými obcemi nebo městy v rámci regionu nebo sdružení obcí
- Odborníky a poradci specializujícími se na evropské dotace
- Jiné, uveďte:

Lidské kapacity

8. Využíváte externí společnosti k získání dotací z evropských fondů?

- Ano, využíváme je u každého projektu
- Ano, ve většině případů
- Ano, ale pouze v menšině případů
- Ne, všechny činnosti spojené s čerpáním dotací z evropských fondů si zajišťujeme sami

9. Je určen konkrétní člověk/více lidí, který/kteří se specializuje/í na čerpání evropských dotací?

- Ano
- Ne

10. Kolik jich je pro to určených?

- 1
- 2-3
- 4-5
- Více než 5

11. Kolik hodin týdně se přibližně věnují problematice evropských fondů?

- Méně než 5 hodin
- 5-10 hodin
- 11-20 hodin
- 21-30 hodin
- 31-40 hodin
- Více, uveďte:

12. Jak často probíhají školení pracovníků zaměřená na rozvoj dovedností v oblasti čerpání dotací z evropských fondů?

- Alespoň jednou týdně
- Méně často než týdně, ale nejméně jednou měsíčně
- Alespoň jednou za tři měsíce
- Méně často než jednou za tři měsíce, ale nejméně jednou za půl roku
- Alespoň jednou ročně
- Méně často, uveďte:

Úspěšnost

13. Jaká je vaše úspěšnost v získávání dotací z evropských fondů v posledních 10 letech?

- Vysoká úspěšnost (více než 75 % úspěšných žádostí)
- Střední úspěšnost (mezi 50 % a 75 % úspěšných žádostí)
- Nízká úspěšnost (méně než 50 % úspěšných žádostí)
- 0%

14. Jak se snažíte zvyšovat svou úspěšnost v čerpání finančních prostředků z evropských fondů?

- Získáváním nových znalostí a dovedností v oblasti čerpání dotací
- Navazováním a udržováním silných partnerských vztahů s jinými obcemi, regionálními a státními institucemi, odborníky a organizacemi

- Aktivním zapojením obyvatel a místních aktérů do procesu tvorby a realizace projektů financovaných z evropských fondů
- Žádná z uvedených možností
- Jiným způsobem, uveďte:

15. Uveďte na škále 1-5, jak jsou podle Vás jednotlivé faktory důležité pro úspěšné získání evropských dotací. (1-nepodstatné, 5-stěžejní)

- Kvalita projektové dokumentace 1-2-3-4-5
- Dobrá znalost pravidel a procesů financování z evropských fondů 1-2-3-4-5
- Schopnost poskytnout odpovídající financování 1-2-3-4-5
- Silná podpora a spolupráce s regionálními a státními institucemi 1-2-3-4-5

16. V jakých konkrétních oblastech neúspěšné žádosti o projekty selhaly?

- Neměli jsme žádné neúspěšné žádosti
- Převís počtu podaných žádostí
- Nedostatečná příprava projektové dokumentace nebo chybějící dokumenty
- Nekvalitní formulace projektového záměru nebo nesprávně definované cíle a očekávané výstupy
- Komunikační nebo organizační nedostatky během plánování projektu
- Nepřiměřená nebo nevhodná rozpočtová struktura nebo finanční plán

Překonání překážek

17. Jak často se setkáváte s administrativními komplikacemi při čerpání dotací z evropských fondů?

- U všech projektů
- U většiny projektů
- U přibližně poloviny projektů
- U méně než poloviny projektů

- Výjimečně
- Dosud nikdy

18. Měli jste někdy problémy se zajištěním odpovídajícího financování na začátku projektu?

- U všech projektů
- U většiny projektů
- U přibližně poloviny projektů
- U méně než poloviny projektů
- Výjimečně
- Dosud nikdy

19. Jak často se setkáváte s překážkami způsobenými technickými požadavky na projekt?

- U všech projektů
- U většiny projektů
- U přibližně poloviny projektů
- U méně než poloviny projektů
- Výjimečně
- Dosud nikdy

20. Jak často se setkáváte s překážkami způsobenými nedostatečným/nedostatečně stabilním personálním zajištěním?

- U všech projektů
- U většiny projektů
- U přibližně poloviny projektů
- U méně než poloviny projektů
- Výjimečně
- Dosud nikdy

21. Jakým způsobem se snažíte překážky překonat?

- Hledáním externí pomoci od odborníků a konzultantů
- Vytvářením interních pracovních skupin pro řešení problémů
- Aktivním lobbováním a komunikací s příslušnými institucemi
- Jiné, uveďte:

Monitoring

22. Provádíte monitoring projektů?

- Ano
- Ne

23. Jak často monitoring projektů provádíte?

- Pravidelně s definovanými kontrolními body
- Pouze při vyžádání nebo podle potřeby
- Jiné, uveďte:

24. Co vše u vás monitoring zahrnuje?

- Finanční management a sledování rozpočtu
- Časové plánování a dodržování harmonogramu
- Kvalita a efektivita implementace projektu
- Udržitelnost projektu
- Jiné, uveďte:

Evaluace

25. Provádíte interní evaluaci projektů?

- Ano, pravidelně po dokončení každého projektu
- Ano, ale pouze při vyžádání nebo podle potřeby
- Ne

26. Byl výsledkem uskutečněné evaluace v posledních 10 letech některý z následujících kroků?

- Aktivní zapojení do strategického plánování
- Upřesňování procesů a postupů při přípravě projektů
- Rozšíření školení a vzdělávacích programů
- Úprava rozpočtu nebo alokace zdrojů
- Žádná z uvedených možností
- Jiné, uveďte:

Udržitelnost

27. Jak zajišťujete udržitelnost projektů financovaných z evropských fondů po skončení jejich financování?

- Z běžného rozpočtu
- Vytvořením rezervního fondu pro pokrytí provozních nákladů
- Zavedením systému místních poplatků k financování projektů
- Navázáním spolupráce s lokálními podnikateli nebo neziskovými organizacemi
- Jiné, uveďte:

28. Jak byste zhodnotili úroveň udržitelnosti projektů, které obec realizovala po skončení jejich financování?

- Vysoká úroveň udržitelnosti, projekty jsou úspěšně integrovány do běžného provozu a poskytují dlouhodobé benefity

- Střední úroveň udržitelnosti, některé projekty vykazují dlouhodobou životaschopnost, zatímco jiné vyžadují nebo vyžadovaly další opatření pro udržení
- Nízká úroveň udržitelnosti, většina projektů nedokázala udržet svou činnost po ukončení financování a jejich přínosy byly dočasné

Strategické plánování

29. Vypracováváte strategické plány ke zlepšení schopnosti čerpání?

- Ano, jsou vypracovány a aktualizovány pravidelně
- Ano, ale nejsou aktivně aktualizovány nebo realizovány
- Ne, ale plánujeme je vypracovat
- Ne, nepovažujeme to za potřebné

30. Jaké konkrétní kroky a opatření plánujete v budoucnosti pro zlepšení své schopnosti čerpání finančních prostředků z evropských fondů?

- Rozšíření spolupráce s dalšími obcemi, regionálními a státními institucemi
- Zvýšení investic do vzdělávání a rozvoje lidských zdrojů
- Zlepšení interních procesů pro tvorbu a správu projektů financovaných z evropských fondů
- Žádná opatření neplánujeme
- Jiné, uveďte:

Příloha č. 2: Otevřené a axiální kódování získaných dat

Získávání znalostí a síťování

Otevřené kódování:

Kód: Důležitost vzdělávání: (Zeleneč, Hlučín, Libochovice, Nýřany)

Kód: Důležitost podmínek dotačních programů (Moravany, Rychnov nad Kněžnou)

Kód: Nedostatek potřeby vzdělávání: (Moravany, Rychnov nad Kněžnou)

Kód: Dlouhodobá příprava: (Zeleneč, Libochovice)

Kód: Strategické plánování: (Libochovice)

Kód: Omezená účast na školeních kvůli nákladům: (Nýřany)

Kód: Nedostatečné personální zajištění: (Nýřany)

Kód: Spolupráce mezi obcemi: (Moravany, Zeleneč, Libochovice, Hlučín, Nýřany)

Kód: Spolupráce s odborníky: (Moravany, Zeleneč, Libochovice, Nýřany, Hlučín, Rychnov nad Kněžnou)

Kód: Spolupráce s místními akčními skupinami (MAS): (Moravany, Zeleneč, Hlučín, Nýřany, Rychnov nad Kněžnou)

Kód: Spolupráce s regionálními a státními institucemi: (Libochovice, Hlučín, Nýřany)

Kód: Webové stránky (Hlučín)

Axiální kódování:

- Vzdělávání

- Důležitost vzdělávání

- Nedostatek potřeby vzdělávání

- Dlouhodobá příprava

- Strategické plánování

- Důležitost podmínek dotačních programů

- Omezená účast na školeních kvůli nákladům

- Nedostačené personální zajištění

- Zdroje informací

- Spolupráce mezi obcemi

- Spolupráce s odborníky

- Spolupráce s MAS

- Spolupráce s regionálními a státními institucemi

- Webové stránky

Využívání externích společností

Otevřené kódování:

Kód: Úspora času: (Moravany, Nýřany)

Kód: Velké projekty: (Moravany, Hlučín)

Kód: Zvýšení pravděpodobnosti úspěchu: (Zeleneč)

Kód: Odbornost: (Zeleneč, Rychnov nad Kněžnou)

Kód: Složitost: (Libochovice, Hlučín)

Kód: Sledování termínů: (Nýřany)

Axiální kódování:

- Motivace pro využívání externích společností
 - Úspora času
 - Sledování termínů
 - Zvýšení pravděpodobnosti úspěchu
 - Odbornost

- Typy projektů a služeb vyžadujících externí společnosti
 - Velké projekty
 - Projekty vyžadující odborné znalosti
 - Složitě projekty

Překážky

Otevřené kódování:

Kód: Neschopnost dotačních agentur: (Moravany)

Kód: Časovost: (Zeleneč)

Kód: Administrativní problémy: (Zeleneč, Libochovice, Hlučín, Nýřany, Rychnov nad Kněžnou)

Kód: Nedostatečné personální zajištění: (Zeleneč, Libochovice, Nýřany)

Axiální kódování:

- Problémy s dotačními agenturami
- Neschopnost dotačních agentur

- Administrativní překážky
- Kreativita úředníků
- Zvýšená administrativa a náklady
- Časovost

- Personální zajištění
- Nedostatečné personální zajištění

Udržitelnost

Otevřené kódování:

Kód: Riziko poškození a nutnost oprav (Moravany, Libochovice)

Kód: Dobrá komunikace (Hlučín)

Kód: Smysluplnost projektů (Zeleneč, Nýřany, Rychnov nad Kněžnou)

Axiální kódování:

- Fyzické riziko a opravy
- riziko poškození
- nutnost oprav

- Strategie pro zajištění udržitelnosti
- komunikace
- smysluplnost projektů

Strategické plánování

Otevřené kódování:

Kód: Absence specifických plánů pro dotace: (Moravany, Zeleneč, Libochovice, Hlučín, Rychnov nad Kněžnou)

Kód: Obecný strategický plán rozvoje obce: (Moravany, Zeleneč, Libochovice, Hlučín)

Kód: Spolupráce s jinými obcemi: (Zeleneč, Nýřany)

Kód: Zlepšení interních procesů: (Zeleneč, Rychnov nad Kněžnou)

Axiální kódování:

- Přístupy ke strategickému plánování
 - absence specifických plánů pro dotace
 - obecný strategický plán rozvoje obce

- Plány do budoucna
 - spolupráce s jinými obcemi
 - zlepšení interních procesů

Seznam grafů

Graf 1-Kolikrát obce v posledních 10 letech žádaly o evropské dotace	35
Graf 2-V jakých oblastech obce žádaly o evropské dotace	36
Graf 3-Jak obce hodnotí své znalosti.....	37
Graf 4-Jak obce jednotlivých velikostních kategorií hodnotí své znalosti.....	38
Graf 5-Kde obce primárně získávají informace o možnostech čerpání dotací z EF	39
Graf 6- Kde obce jednotlivých velikostních kategorií primárně získávají informace o možnostech čerpání dotací z EF	40
Graf 7-Které zdroje považují obce za nejpřínosnější	41
Graf 8-Které zdroje považují obce jednotlivých velikostních kategorií za nejpřínosnější..	42
Graf 9-Jak často obce vyhledávají informace o evropských dotacích.....	43
Graf 10-Jak často obce jednotlivých velikostních kategorií vyhledávají informace o evropských dotacích	44
Graf 11-S kým obce udržují vztahy za účelem získávání informací o evropských dotacích	45
Graf 12-S kým obce jednotlivých velikostních kategorií udržují vztahy za účelem získávání informací o evropských dotacích.....	46
Graf 13-Jak obce využívají externí společnosti.....	47
Graf 14-Jak obce jednotlivých velikostních kategorií využívají externí společnosti.....	48
Graf 15-Vyčlenění osob specializujících se na čerpání evropských dotací.....	49
Graf 16-Vyčlenění osob specializujících se na čerpání evropských dotací v obcích jednotlivých velikostních kategoriích.....	50
Graf 17-Kolik specializujících se osob mají obce vyčleněny.....	51
Graf 18-Kolik specializujících se osob mají obce jednotlivých velikostních kategorií vyčleněných.....	52
Graf 19-Jak často probíhají školení pracovníků zaměřená na rozvoj dovedností v oblasti čerpání dotací z EF	53
Graf 20-Jak často probíhají školení pracovníků zaměřená na rozvoj dovedností v oblasti čerpání dotací z EF v jednotlivých velikostních kategoriích.....	54
Graf 21-Jak jsou obce úspěšné v čerpání dotací z EF	55
Graf 22-Jak jsou obce jednotlivých velikostních kategorií úspěšné v čerpání dotací z EF	56
Graf 23-Jak se obce snaží zvyšovat svou úspěšnost v čerpání dotací z EF	57
Graf 24-Jak se obce jednotlivých velikostních kategorií snaží zvyšovat svou úspěšnost v čerpání dotací z EF	58
Graf 25-Jak jsou podle obcí jednotlivé faktory důležité pro úspěšné získání dotací z EF ..	59
Graf 26-Jak jsou podle malých obcí jednotlivé faktory důležité pro úspěšné získání evropských dotací.....	60
Graf 27-Jak jsou podle středních obcí jednotlivé faktory důležité pro úspěšné získání evropských dotací.....	60
Graf 28-Jak jsou podle velkých obcí jednotlivé faktory důležité pro úspěšné získání evropských dotací.....	61
Graf 29-Důvody neúspěšných žádostí.....	62
Graf 30-Důvody neúspěšných žádostí obcí jednotlivých velikostních kategorií	63
Graf 31-Jak často se obce setkávají s administrativními komplikacemi	64
Graf 32-Jak často se obce jednotlivých velikostních kategorií setkávají s administrativními komplikacemi	65
Graf 33-Jak často mají obce problém se zajištěním odpovídajícího financování na začátku	

projektů.....	66
Graf 34-Jak často mají obce jednotlivých velikostních kategorií problém se zajištěním odpovídajícího financování na začátku projektu.....	67
Graf 35-Jak často je pro obce překážkou nedostatečné/nedostatečně stabilní personální zajištění.....	68
Graf 36-Jak často je pro obce jednotlivých velikostních kategorií překážkou nedostatečné/nedostatečně stabilní personální zajištění.....	69
Graf 37-Jakým způsobem se obce snaží překážky překonat.....	70
Graf 38-Jakým způsobem se obce jednotlivých velikostních kategorií snaží překážky překonat.....	71
Graf 39-Jak obce dokáží zajistit udržitelnost projektů.....	72
Graf 40-Jak obce jednotlivých velikostních kategorií dokáží zajistit udržitelnost projektů.....	73
Graf 41-Jaká je úroveň udržitelnosti projektů.....	74
Graf 42-Jaká je úroveň udržitelnosti projektů obcí jednotlivých velikostních kategorií	75
Graf 43-Vypracovávání strategických plánů ke zlepšení schopnosti čerpání.....	76
Graf 44-Vypracovávání strategických plánů ke zlepšení schopnosti čerpání obcemi jednotlivých velikostních kategorií.....	77
Graf 45-Jaké kroky a opatření obce plánují v budoucnosti ke zlepšení schopnosti čerpání finančních prostředků z EF.....	78
Graf 46-Jaké kroky a opatření obce jednotlivých velikostních kategorií plánují v budoucnosti ke zlepšení schopnosti čerpání finančních prostředků z EF.....	79

Seznam rozhovorů

Kadlečíková, Helena, Bc. Rozhovor. Moravany, 2.5.2024. [osobní komunikace].

Baránková, Svatava, Ing. Rozhovor. Hlučín, 13.5.2024. [osobní komunikace].

Nocarová, Tereza, Ing. Rozhovor. Libochovice, 9.5.2024. [osobní komunikace].

Skořepa, Jan, Ing. Rozhovor. Rychnov nad Kněžnou, 16.5.2024. [osobní komunikace].

Šikýř, Vít, Ing. Rozhovor. Zeleneč, 3.5.2024. [osobní komunikace].

Caisová, Pavlína, Ing. Rozhovor. Nýřany, 15.5.2024. [osobní komunikace].